

Foto: Hein Koops

Regionale Sportmatch **Amstel en Meerlanden**

6 mei 2015

Colofon

De Regionale Sportmatch Amstel en Meerlanden is een uitgave van Stichting Onbeperkt Sportief.
Deze rapportage is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met het Mulier Instituut.

Samenstelling en redactie:

Annemiek Haak	Stichting Onbeperkt Sportief
Ine Pulles	Mulier Instituut

Met medewerking van:

Linda Ooms	Stichting Onbeperkt Sportief
Sven Bakker	Mulier Instituut, Utrecht
Remko van den Dool	Mulier Instituut, Utrecht
Caroline van Lindert	Mulier Instituut, Utrecht

Stichting Onbeperkt Sportief

Regulierenring 2b
Postbus 200
3980 CE Bunnik

030 659 73 00
info@onbeperktsportief.nl
www.onbeperktsportief.nl

© 2015 Stichting Onbeperkt Sportief

Alle rechten voorbehouden. Uit deze uitgave mag niets worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige ander manier, tenzij dit kenbaar wordt gemaakt bij de uitgever.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
1.1	Actief sporten en bewegen	5
1.2	Sport en bewegen door mensen met een beperking	5
1.3	Doelgroep mensen met een beperking	6
1.4	De gemeentelijke rol bij sportstimulering voor mensen met een beperking	7
1.5	Sport door mensen met een beperking in Amstel en Meerlanden	8
1.6	Aanleiding onderzoek Sportmatch	8
2.	Resultaten en opzet onderzoek Sportmatch	9
2.1	Resultaten	9
2.2	Methode	9
2.3	Leeswijzer	10
3.	Beleidsanalyse regio Amstel en Meerlanden	11
4.	Aantal mensen met een beperking in regio Amstel en Meerlanden	17
4.1	Aantal mensen met een lichamelijke beperking in Amstel en Meerlanden	18
4.2	Aantal mensen met een verstandelijke beperking in Amstel en Meerlanden	23
4.3	Aantal kinderen met een beperking in Amstel en Meerlanden	24
5.	Sportaanbod voor mensen met een beperking	27
5.1	Landelijke cijfers over sportaanbod voor mensen met een beperking	27
5.2	Het sportaanbod voor mensen met een beperking in Amstel en Meerlanden	27
6.	Constateringen en aanbevelingen	33
6.1	Constateringen	33
6.2	Aanbevelingen	38
	Literatuur	40
	Bijlagen	41
	Bijlage 1. Toelichting op methode vaststellen aantal mensen met een beperking	41
	Bijlage 2. Schatting aantal mensen met een beperking per gemeente	48
	Bijlage 3. Vindplaatsen mensen met een lichamelijke beperking	55
	Bijlage 4. Vindplaatsen mensen met een verstandelijke beperking	56
	Bijlage 5. Overzicht speciaal onderwijs, speciaal basisonderwijs	59
	Bijlage 6. Aandeel beweeglijke activiteiten van de totale hoeveelheid beweging voor mensen met een lichamelijke beperking	60
	Bijlage 7. Sportaanbod regio Amstel en Meerlanden	61

1. Inleiding

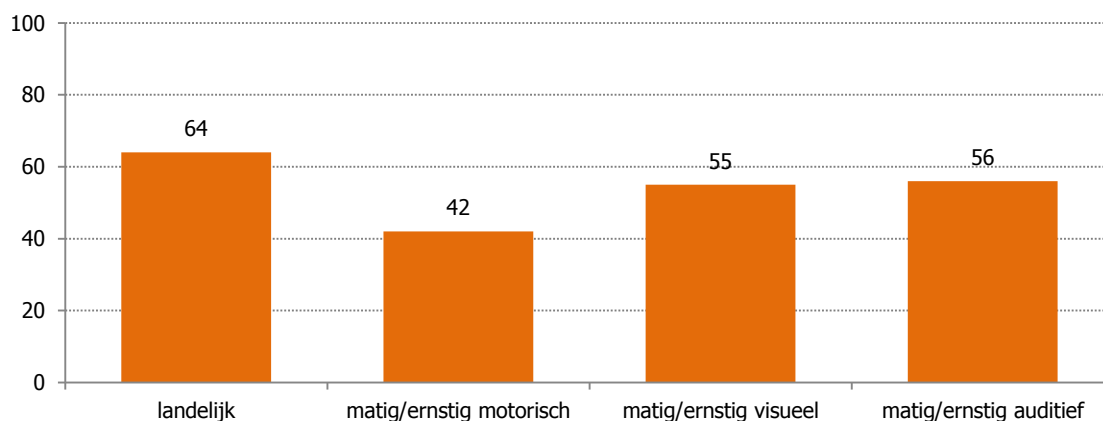
1.1 Actief sporten en bewegen

Actief sporten en bewegen heeft een positief effect op de gezondheid en op het algemeen welbevinden van mensen. Lichamelijke activiteit vergroot vitaliteit, verkleint gezondheidsrisico's en het beïnvloedt de kwaliteit van leven positief. Dit geldt zowel voor mensen met een beperking als voor mensen zonder beperking. Sport en bewegen geeft de kans anderen te ontmoeten, plezier te hebben en te participeren. Lichamelijke activiteit omvat behalve sporten ook diverse beweegvormen in de vrije tijd, zoals tuinieren, klussen, wandelen en fietsen en tijdens dagelijkse verrichtingen, zoals huishoudelijke activiteiten, fietsen van en naar werk. Voor het in stand houden en verbeteren van de gezondheid zijn er in Nederland beweegnormen geformuleerd. Een veel gebruikte norm is de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB). Deze norm schrijft voor dat volwassenen tenminste vijf dagen per week gedurende 30 minuten matig intensief moeten bewegen. Voor de jeugd geldt zelfs dagelijks een uur matig intensief bewegen.

1.2 Sport en bewegen door mensen met een beperking

Van de Nederlandse bevolking van 12 tot en met 79 jaar voldoet 64% aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen, kortweg NNGB, zie figuur 1.1. Van de mensen met een matige of ernstige motorische beperking voldoet slechts 42% aan de NNGB. Bij mensen met matige of ernstige visuele en/of auditieve beperkingen ligt dat percentage rond de 55%. Ook dat percentage is lager dan het landelijke cijfer van 64 procent (zie ook rapportage (On)beperkt sportief 2013, Von Heijden et al, 2013).

Figuur 1.1: Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB), bevolking, 18-79 jaar (%)

Bron: CBS Gezondheidsenquête 2011, bewerking Mulier Instituut

Van de Nederlandse bevolking doet 52% wekelijks aan sport. Van de mensen met een matige of ernstige motorische beperking neemt slechts 29% wekelijks deel aan sport. Bij de mensen met een matige of ernstige visuele beperking is dat 42% en van de mensen met een matige of ernstige auditieve beperking is dat 38% (zie rapportage (On)beperkt sportief 2013, Von Heijden et al, 2013).

Aan de mensen die aan sport doen is gevraagd welke sport dat betreft. In tabel 1.1 zijn de resultaten voor de periode 2008-2011 weergegeven. De belangrijkste sportieve activiteiten zijn fitness en aanverwante activiteiten, zoals gymnastiek en ballet. Van de mensen met een beperking die aan sport doen beoefent meer dan de helft deze activiteit. Team- en racketsporten zijn bij mensen met een motorische, visuele of auditieve beperking minder populair. Bij teamsporten kan ook weer de leeftijd een rol spelen. De meeste teamsporten worden door jongeren beoefend en de mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking zijn gemiddeld genomen een stuk ouder dan de bevolking als geheel.

Tabel 1.1: Deelname specifieke sport naar type beperking, bevolking 12-79 jaar (in procenten)

	landelijk (n=11.157)	matig/ernstig motorisch (n=1.315)	matig/ernstig visueel (n=1.185)	matig/ernstig auditief (n=586)
Geen wekelijkse sport	48	71	63	62
Gericht op fitheid (ook bijv. dans)	36	23	27	26
Teamsport	10	2	3	3
Racketsport	8	2	4	5
Overige sporten	7	3	5	8

Bron: CBS Gezondheidsenquête 2008-2011, bewerking Mulier Instituut

Voor het bepalen van de sportparticipatie van mensen met een verstandelijke beperking wordt gebruik gemaakt van panelonderzoek onder vertegenwoordigers van mensen met een verstandelijke beperking (Panel Samen Leven, NIVEL). Tevens wordt onderzoek uitgevoerd onder vertegenwoordigers van woonlocaties voor mensen met een verstandelijke beperking. Uit onderzoek dat in 2009 en 2012 is uitgevoerd onder woonlocaties bleek dat bij 42% van deze locaties minder dan de helft van de bewoners deelneemt aan sport en bewegen in de vrije tijd. Deze bewoners doen meestal op medisch/therapeutische basis aan sport en bewegen (42%), zie rapportage (On)beperkt sportief 2013, Von Heijden et al, 2013.

Uit het Panel onderzoek komt naar voren dat driekwart (72%) van de mensen met een lichte of matige verstandelijke beperking in 2012 aan één of meer sportieve activiteiten heeft deelgenomen. De helft van de mensen doet dit één keer per week. Twee vijfde sport een aantal keren per week, maar niet dagelijks¹. Een vergelijking met de NNGB is niet beschikbaar.

1.3 Doelgroep mensen met een beperking

De doelgroep mensen met een beperking is divers. Dit rapport is gericht op mensen met een verstandelijke beperking en mensen met een lichamelijke beperking. In deze rapportage is geen onderscheid gemaakt tussen de termen mensen met een handicap, mensen met een beperking en gehandicapten. In de meeste beleidsnota's wordt gesproken over 'mensen met een beperking'. Dat is de term die we in deze rapportage hanteren.

Uit landelijk onderzoek (CBS Gezondheidsenquête, zoals gebruikt voor het schattingsmodel) blijkt dat in de periode 2008 tot en met 2011 11,8 procent van de Nederlandse bevolking van 12 tot en met 79 jaar één of meer vormen van een matige of ernstige lichamelijke beperking heeft.² Onder lichamelijke beperkingen vallen motorische, visuele en auditieve beperkingen. Wanneer wordt gesproken over een zintuiglijke beperking kan deze zijn onderverdeeld in een visuele of auditieve beperking. Mensen die een lichte beperking hebben op een van de hiervoor genoemde gebieden worden buiten beschouwing gelaten (circa 38% van de bevolking van 12-79 jaar heeft op zijn minst een lichte, matige of ernstige beperking).

Bij speciaal onderwijs wordt ook gesproken over kinderen en jongeren met gedragsproblemen (cluster 4 onderwijs). Zij worden doorgaans niet aangemerkt als 'mensen met een beperking'. Bij het overzicht van vindplaatsen zijn ze echter wel opgenomen. Sommige sportstimulerende interventies zijn juist ook op deze groep kinderen en jongeren gericht.

Mensen met een chronische aandoening zijn in dit rapport niet als specifieke doelgroep meegenomen. De doelgroep is zeer gedifferentieerd, er zijn grote onderlinge verschillen. Bij de ontwikkeling van het rekenmodel is deze doelgroep daarom nog niet meegenomen.

Een chronische aandoening kan ook een lichamelijke functiestoornis tot gevolg hebben. Mensen met de

¹ De hier genoemde cijfers zijn afkomstig uit een onderzoek van het Nivel, Panel Samen Leven. De ondervraagden zijn naast mensen met een beperking. Deze cijfers geven geen algemeen beeld van de doelgroep.

² Uit de onlangs door RIVM gepubliceerde 'Gezondheidsmonitor 2012' komt naar voren dat landelijk 14,8 procent van de bevolking van 19 jaar en ouder één of meerdere beperkingen heeft in horen, zien of bewegen. Dit cijfer wijkt af van de 11,8 procent uit de Gezondheidsenquête van het CBS. Zie toelichting in bijlage 1.

spierziekte multiple sclerose kunnen bijvoorbeeld als gevolg van de achteruitgang van hun spierfuncties in een rolstoel terechtkomen. Er is dus wel sprake van overlap tussen lichamelijke beperkingen en chronische aandoeningen. In het rekenmodel waarmee wordt ingeschat hoeveel mensen in een gemeente of wijk een lichamelijke beperking hebben, zijn alleen mensen met een chronische aandoening meegerekend die als gevolg van hun aandoening ook te maken hebben met een lichamelijke beperking. Mensen met een chronische aandoening sporten vaak in een aparte groep. Het overzicht van specifiek sport- en beweegaanbod is wel opgenomen in deze rapportage.

Definitie samengevat

Motorische beperking	Beperkingen in mobiliteit (bewegen) als gevolg van een ongeluk, ziekte of aangeboren afwijking, bijvoorbeeld door een amputatie, dwarslaesie, spasme.
Visuele beperking	Vermindering van zicht of volledig gezichtsverlies.
Auditieve beperking	Doof of slechthorend (taal-ontwikkelingsstoornis (TOS) zit niet in de OECD indicator van het CBS).
Verstandelijke beperking	Een beperking van intelligentie (IQ<70) en aanpassingsgedrag (conceptuele, sociale en praktische vaardigheden die voor het 18 ^e levensjaar zijn ontstaan), bijvoorbeeld mensen met het syndroom van Down.

1.4 De gemeentelijke rol bij sportstimulering voor mensen met een beperking

Om initiatieven die gehandicaptensport of aangepast sporten bevorderen blijvend lokaal en regionaal te verankeren, is de rol van gemeenten belangrijk. Aangepast sporten of gehandicaptensport kent geen unieke eigenaar. De sectoren overheid, sport, (speciaal) onderwijs en revalidatie zijn medeverantwoordelijk voor het verhogen van de sport- en beweegparticipatie van mensen (kinderen, jongeren en volwassenen) met een beperking. Echter ook sport- en beweegaanbieders vervullen een belangrijke rol. Zij kunnen een passend aanbod ontwikkelen en (potentiële) sporters volwaardig laten participeren binnen hun organisatie.

Omdat gehandicaptensport of aangepast sporten vanwege de beperkte omvang van de doelgroep vooral in kleinere gemeenten een regionale aangelegenheid is, werken gemeenten dikwijls samen bij het zichtbaar maken van de sportmogelijkheden voor mensen met een beperking. Mensen met een beperking uit de eigen gemeenten sporten meestal bij sport- en beweegaanbieders in naburige gemeenten en andersom.

Door de verbreding van sport naar bewegen en gezondheid (en inclusie en participatie) en de politieke wens van decentralisatie (Beleidsimpuls Sport en Bewegen in de buurt, WMO, Transitie Jeugdzorg, Passend Onderwijs) is voor ontwikkeling en implementatie van aanbod een intensief samenspel tussen lokale en regionale partijen en aanbieders een vereiste. Gezamenlijke doelen, voldoende expertise en blijvende verbinding tussen deze sectoren en partijen zijn voorwaarden om gehandicaptensport of aangepast sporten verder tot bloei te kunnen brengen en de groep minder actieven te kunnen aanzetten tot een actieve leefstijl. Dit is nog geen vanzelfsprekendheid. De uitdaging is iedereen met een beperking naar eigen keuze, op eigen niveau en waar mogelijk in de eigen omgeving bewegen en sport aan te kunnen bieden.

1.5 Sport door mensen met een beperking in Amstel en Meerlanden

In een groot deel van Noord-Holland ligt de realisatie van het gemeentelijk sportbeleid van aangepast sporten bij Sportservice Noord-Holland (regio Amstel en Meerlanden en een groot gedeelte van de rest van Noord-Holland). Zij stimuleren en faciliteren het aangepast sporten, brengen vraag en aanbod bij elkaar en initiëren onderzoek en deskundigheidsbevordering.

Profiel Sportservice Haarlemmermeer

Sportservice Haarlemmermeer wil bij alle inwoners van Amstel en Meerlanden een gezonde leefstijl stimuleren en hen plezier en voldoening laten ervaren in sport en bewegen. Sportservice Haarlemmermeer is het lokale sportloket voor gemeente Haarlemmermeer en informeert, adviseert en begeleidt mensen op sportgebied. Daarnaast adviseert en biedt Sportservice haar diensten aan in de regio Amstel- en Meerlanden. Onderdeel hiervan is onder andere het samenwerkingsverband Aangepast Sporten. Sportservice Haarlemmermeer werkt nauw samen met de gemeente Haarlemmermeer. Gemeente Haarlemmermeer is de formele opdrachtgever van Sportservice Haarlemmermeer. Voor het samenwerkingsverband Aangepast Sporten zijn de andere gemeenten in de regio ook opdrachtgever van Sportservice Haarlemmermeer.

De regio Amstel en Meerlanden (AML) betreft de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn (totaal bijna 300.000 inwoners).

1.6 Aanleiding onderzoek Sportmatch

SportSupport Kennemerland en de gemeenten in de regio's Amstel- en Meerlanden en Zuid-Kennemerland hebben onder leiding van Sportservice Noord-Holland (locatie Sportservice Haarlemmermeer) het initiatief genomen tot het project 'Aangepast sporten in de spo(r)tlights'. Dit project heeft tot doel de zichtbaarheid van het aangepast sporten in de regio te vergroten, drempels weg te nemen, verenigingen te versterken en samenwerking tussen organisaties in de regio te verbeteren, zodat de sportparticipatie van mensen met een beperking toeneemt. Een van de onderdelen van het project 'Aangepast sporten in de spo(r)tlights' is een onderzoek naar de potentiële doelgroep voor aangepast sporten, naar de match tussen de potentiële vraag en het bestaande sport- en beweegaanbod. Hiertoe wordt de methode Sportmatch ingezet.

De methode Sportmatch is ontwikkeld door Onbeperkt Sportief in samenwerking met het Mulier Instituut. Op basis van landelijke gegevens wordt bepaald hoeveel mensen met een beperking in de regio aanwezig zijn. Dit is tevens een indicatie voor de te verwachten potentiële doelgroep voor een sport- en beweegaanbod. Op basis van gegevens uit CBS, CAK en van instellingen, scholen en revalidatiecentra wordt een schatting gemaakt van de omvang en situering van de (potentiële) sportvraag binnen de regio Amstel en Meerlanden (AML). Van alle deelnemende gemeenten worden tevens verschillende beleidsdocumenten geanalyseerd. Hierbij wordt vooral gekeken naar het onderdeel 'sporten en bewegen door mensen met een beperking'.

De uitkomsten van de Sportmatch zijn een aanvulling op de WVG/WMO-onderzoeken die in 2009/2010 zijn gedaan door Sportservice Haarlemmermeer. Onderwerp van onderzoek was het inventariseren van mogelijke drempels die mensen met een beperking ervaren om te gaan sporten/bewegen.

2. Resultaten en opzet onderzoek Sportmatch

2.1 Resultaten

In deze rapportage is de Sportmatch toegepast in de regio Amstel en Meerlanden. De regio bestaat uit zes gemeenten: Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn.

Met de rapportage krijgt de opdrachtgever:

1. Inzicht in de omvang en situering van de (potentiële) sportvraag van mensen met een beperking gespecificeerd naar:
 - locatie, leeftijd en mate van institutionalisering van de inwoners met een beperking;
 - aard van de beperking (motorisch, visueel, auditief);
 - algemeen (landelijk) beeld van achterstand in sport- en beweegdeelname van mensen met een beperking;
2. Een overzicht van het bestaande sportaanbod, gepresenteerd in de vorm van tabellen (aantallen) en regio kaarten (geografische informatie). In de bijlage worden lijsten opgenomen van de locaties van het sportaanbod naar wijk;
3. Analyse van de (mis)match: waar lijken de (potentiële) vraag en het aanbod elkaar wel en niet te vinden;
4. Constateringen en advies op basis van uitkomsten van Sportmatch;
5. Rapportage uitkomsten Sportmatch voor Sportservice Haarlemmermeer, SportSupport Kennemerland en de deelnemende gemeenten.

2.2 Methode

Een uitgebreide beschrijving van de methode die is gebruikt voor het vaststellen van het aantal mensen met een beperking in de regio Amstel en Meerlanden is te vinden in bijlage 1. Hierna volgt in het kort een uitleg van de opzet van het onderzoek.

Beleidsanalyse

Voor het analyseren van het gemeentelijke beleid op het gebied van sport en bewegen door mensen met een beperking hebben de deelnemende gemeenten relevante beleidsdocumenten aangeleverd. De volgende documenten zijn voor deze rapportage gebruikt.

Gemeente	Documenten
Aalsmeer	'Aalsmeer bewegen 2015–2018', actualisatie sportnota 2010-2014, concept april 2015
Amstelveen	'Amstelveen beweegt gezond', sportnota Amstelveen 2013-2020, april 2013
Diemen	'Diemense Sport, die mensen sporten', september 2006
Haarlemmermeer	'Sport in een beweeglijk perspectief', Sportnota Haarlemmermeer 2009-2012
Ouder-Amstel	'Ontspannen en Inspannen', sportnota Ouder-Amstel 2009-2013
Uithoorn	'Sport rendeert', sportnota Uithoorn 2008-2012 (Nota 2014-2018 is in ontwikkeling)

Bepalen aantal mensen met een beperking en vindplaatsen

Op basis van landelijke gegevens en in combinatie met gegevens over leeftijd en inkomen op postcodeniveau is bepaald hoeveel mensen met een lichamelijke beperking in de regio's aanwezig zijn. Het aantal mensen met een verstandelijke beperking en het aantal kinderen met een beperking is bepaald aan de hand van de vindplaatsen van deze doelgroepen. Vindplaatsen zijn aangeleverd door de gemeenten. Tot slot is het huidige sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking in de regio Amstel en Meerlanden aangeleverd door Sportservice Haarlemmermeer.

2.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 3

In het volgende hoofdstuk (3) wordt aan de hand van aangeleverde beleidsnotities ingegaan op het gemeentelijk beleid op het gebied van sport en bewegen door mensen met een beperking.

Hoofdstuk 4

In hoofdstuk 4 wordt eerst de geschatte omvang (in procenten en aantallen) van de doelgroep mensen met een lichamelijke beperking in de regio Amstel en Meerlanden beschreven in de vorm van tabellen en kaarten (geografische informatie). In de tabellen is een uitsplitsing gemaakt naar gemeente en wijk per gemeente. De omvang van de doelgroep mensen met een lichamelijke beperking is in procenten en aantallen op kaart gezet voor de gehele regio (gemeentegrenzen zijn aangegeven). Voor iedere gemeente afzonderlijk zijn in bijlage 2 ook kaarten op wijkniveau opgenomen naar aantal mensen met een lichamelijke beperking.

In hoofdstuk 4 zijn tevens de vindplaatsen van mensen met een verstandelijke beperking en kinderen en jongeren met een beperking in de regio Amstel en Meerlanden beschreven in tabel en op kaart.

Hoofdstuk 5

In hoofdstuk 5 wordt kort de sport- en beweegdeelname van mensen met een beperking beschreven op landelijk niveau. Vervolgens is in dit hoofdstuk een beschrijving te vinden van het sportaanbod in de regio Amstel en Meerlanden. De informatie is voor de regio op verschillende kaarten gezet (gemeentegrenzen aangegeven).

Hoofdstuk 6

In hoofdstuk 6 zijn constatering opgenomen over de beleidsnotities, het aantal mensen met een beperking, vindplaatsen en het sportaanbod. Ook zijn in dit hoofdstuk aanbevelingen opgenomen.

Bijlagen

In de bijlagen is een uitgebreide toelichting op de methode opgenomen. Ook zijn in de bijlagen tabellen opgenomen van de locaties van vindplaatsen van mensen met een beperking en het sportaanbod, gerangschikt naar gemeente en wijk.

3. Beleidsanalyse regio Amstel en Meerlanden

De verschillende beleidsdocumenten zijn gescand op negen items die zijn gerelateerd aan beleid op het gebied van 'sport en bewegen door mensen met een beperking'. Per gemeente leidt dit tot het volgende overzicht. Niet alle documenten zijn even actueel. Bij sommige gemeenten is het onduidelijk of er inmiddels al meer recente documenten beschikbaar zijn.

Aalsmeer	
Bron: 'Aalsmeer bewegen 2015–2018', actualisatie sportnota 2010-2014, concept april 2015	
Algemeen uitgangspunt	
	De gemeente Aalsmeer wil een gemeente zijn waar zoveel mogelijk inwoners op een verantwoorde manier aan enige vorm van sportbeoefening kunnen en zullen (blijven) doen door sporten en bewegen van jongs af aan te stimuleren (missie). Aalsmeer koestert haar rol als 'sportdorp'. Sport is leuk en sport heeft ook de functie om maatschappelijke doelen te realiseren, doelen op het gebied van leefbaarheid, gezondheid, ontwikkeling van jongeren en sociale cohesie.
Kader, Speerpunten	
	Sportstimulering, topsport, sportaccommodaties, verenigingsondersteuning. Tevens blijft er aandacht voor de preventie van overgewicht en begeleiding en opleiding van vrijwilligers.
Startsituatie	
	De vorige sportnota Sportief Aalsmeer is in het najaar van 2014 in samenspraak met bewoners en (sport)verenigingen geëvalueerd. De evaluatie leidt ertoe het vorige sportbeleid te continueren en enkele thema's toe te voegen, waaronder JOGG. In 2015 wordt de sportparticipatie en de beweegnorm van de jeugd tot 18 jaar onderzocht.
Doelgroep	
	De gemeente geeft nadrukkelijk aandacht aan 'aangepast sporten'. De doelgroep 'mensen met een beperking' is in de nota niet nader gedefinieerd.
Beleidsinstrumenten	
	De gemeente maakt samen met andere regionale gemeenten onderdeel uit van het Regionaal Samenwerkingsverband Aangepast Sporten (SAS). De gemeente continueert deelname aan het SAS. In samenwerking met de Amstel Meerlanden gemeenten is een regiomedewerker aangepast sporten aangesteld. Deze functionaris is een centraal aanspreekpunt, geeft advies, bouwt een netwerk op, bundelt kennis en ervaring, biedt verenigingsadvies, initieert activiteiten en communicatie. Het aanbod is gebundeld in de 'Wegwijzer aangepast sporten regio Amstel & Meerlanden'.
Vindplaatsen	
	Vindplaatsen voor mensen met een beperking worden niet genoemd.
Aanbieders	
	Sport en beweegaanbieders worden desgewenst door de regiomedewerker aangepast sporten geadviseerd bij het opzetten van speciale activiteiten en de begeleiding van kader.
CF / BSC	
	Aalsmeer neemt formeel sinds 2010 (3 ^e tranche) deel aan de regeling Brede Impuls Combinatiefuncties. Onbekend is of er ook formatie specifiek wordt ingezet voor aangepast sporten.
Aanpalend beleid	
	Gezondheidsbeleid

Amstelveen	
Bron: 'Amstelveen beweegt gezond', sportnota Amstelveen 2013-2020, april 2013	
Algemeen uitgangspunt	
	De gemeente Amstelveen is van mening dat sport goed is voor de gezondheid, de sociale contacten en het vestigingsklimaat van de stad. Doel van de gemeente is alle Amstelveners in beweging te krijgen. Sport is steeds meer een middel om doelstellingen op andere beleidsterreinen te verwezenlijken. Denk aan de betekenis van sport voor het onderwijs, jeugdbeleid, gezondheid, maatschappelijke participatie en de aantrekkelijkheid van de stad. Uitvoering van het sportbeleid is geen exclusieve taak van de gemeente. Er zijn 4 ambities waarop doelstellingen worden geformuleerd: Vitaal Amstelveen, Meedoen in Amstelveen, Talentvol in Amstelveen, Kaart van Amstelveen.
Kader, Speerpunten	
	Bevorderen van een gezonde actieve leefstijl, aandacht voor doelgroepen waaronder mensen met een beperking, ontwikkelen van 'partnerships', professionaliseren sportverenigingen, optimaal benutten regionale samenwerking bij sportevenementen, efficiënt beheer van sportcomplexen en openbare ruimte, creëren heldere verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen sportbedrijf en gemeente, etc. Bij het vaststellen van de laatste Amstelveense sportnota uit 2004 heeft de gemeenteraad prioriteit gesteld bij accommodatie- en sportstimuleringsbeleid. Veranderingen in de uitoefening en beleving van sport, behoeften en ambities van sportverenigingen en ontwikkelingen op andere beleidsterreinen vragen om hernieuwde aandacht voor het sportbeleid.
Startsituatie	
	Politieke agenda 2010-2014. Stadspeiling wordt in 2015 uitgevoerd. Op basis van de uitkomsten worden effectindicatoren geformuleerd.
Doelgroep	
	In de nota is nadrukkelijk aandacht voor sport en bewegen door mensen met een beperking. De doelgroep 'mensen met een beperking' is in de nota niet nader gedefinieerd. 'Chronisch zieken' worden wel een keer apart genoemd.
Beleidsinstrumenten, speerpunten	
	Sportstimuleringsprogramma, o.a. voor mensen met een beperking, uitgevoerd door het Sportbedrijf. Onderzoek toegankelijkheid sportactiviteitsaanbod voor mensen met een beperking. Aanbod en infrastructuur structureel verbeteren en uitbreiden. De gemeente maakt samen met andere regionale gemeenten onderdeel uit van het Regionaal Samenwerkingsverband Aangepast Sporten (SAS). Vanuit SAS wordt maatwerk geboden aan Amstelveners met een beperking die willen sporten in of buiten Amstelveen. De regiomedewerker aangepast sporten ondersteunt verenigingen bij het oprichten of voortzetten van een afdeling voor mensen met een handicap. Naast communicatie en promotie van aangepast sporten organiseert de regiomedewerker activiteiten op scholen. Het aanbod is gebundeld in de 'Wegwijzer aangepast sporten regio Amstel & Meerlanden'.
Vindplaatsen	
	Vindplaatsen voor mensen met een beperking worden niet genoemd.
Aanbieders	
	Verenigingsondersteuning, o.a. door inzet 'Besturenacademie'. Sport- en beweegaanbieders worden desgewenst ook door de regiomedewerker aangepast sporten geadviseerd bij het opzetten van speciale activiteiten en de begeleiding van kader.
CF / BSC	
	Amstelveen neemt formeel sinds 2013 (6 ^e tranche) deel aan de regeling Brede Impuls Combinatiefuncties. Buurtsportcoaches worden vooral ingezet om een gezonde, actieve leefstijl te ontwikkelen. Het Sportbedrijf coördineert de inzet van de buurtsportcoaches. Onbekend is of er ook formatie specifiek wordt ingezet voor aangepast sporten.
Aanpalend beleid	
	Gezondheidsbeleid

Diemen	
Bron: 'Diemense Sport, die mensen sporten', september 2006, nota 2014 is in ontwikkeling	
Noot:	
	Gezien de gedateerdheid van de beschikbare nota (2006) en het gegeven dat de Sportnota 2014 nog in ontwikkeling is wordt de nota 'Diemense Sport, die mensen sporten', september 2006, niet in de analyse betrokken. De relevantie om de nota te analyseren is te laag. Het onderstaande kunnen we wel melden.
Startsituatie	
	De Sportmonitor 2014 is onder ruim 1500 inwoners van Diemen uitgezet. De gemeente wil via de monitor inzicht krijgen of en hoe vaak inwoners sporten en bewegen en wat ze van het aanbod vinden. Met de uitkomsten van dit onderzoek wordt het sportbeleid voor de komende jaren opgesteld.
Beleidsinstrumenten	
	De gemeente maakt samen met andere regionale gemeenten onderdeel uit van het Regionaal Samenwerkingsverband Aangepast Sporten (SAS). Het aanbod is gebundeld in de 'Wegwijzer aangepast sporten regio Amstel & Meerlanden'.
CF / BSC	
	Diemen neemt sinds 2013 (6 ^e tranche) deel aan de regeling Brede Impuls Combinatiefuncties.

Haarlemmermeer	
Bron: 'Sport in een beweeglijk perspectief', Sportnota Haarlemmermeer 2009-2012	
Algemeen uitgangspunt	
	De gemeente Haarlemmermeer vindt het van belang dat iedereen een leven lang een vrije keuze heeft in sport- en bewegingsvormen. Er is een breed en gevarieerd sport- en beweegaanbod, aansluitend op wensen van bewoners. Sport en bewegen is tevens een instrument om gezondheid te bevorderen, het leven in de wijken en kernen te verbeteren en participatie en integratie te stimuleren. Verder krijgen alle kinderen op school kwalitatief hoogwaardig bewegingsonderwijs. Sport draagt bij om de gemeente Haarlemmermeer vitaal en attractief te maken. Topsport tenslotte, heeft een toegevoegde waarde voor de inwoners en de gemeente zelf, de gemeente faciliteert het bedrijven van topsport. (Missie)
Kader, Speerpunten	
	Sportvoorzieningen, versterken maatschappelijke waarde van sport en bewegen, topsport.
Startsituatie	
	'Thuis in de sport', interne visienota ter voorbereiding op de Sportnota 2009 – 2012, in samenwerking met de DSP-Groep BV, Amsterdam 2007. Onderzoek sportdeelname. De gemeente geeft aan dat het niet duidelijk is hoeveel inwoners met een beperking aan sport doen, omdat ze deze specifieke bevolkingsgroep nu (om redenen van privacy) niet goed kunnen benaderen. De gemeente wil(de) de concrete deelname aan sport en bewegen door inwoners met een beperking in beeld brengen. De uitkomsten vormen mede input voor de op te stellen stimuleringsprogramma's en de benodigde ondersteuning. NB: In 2012 is een kwalitatieve evaluatie uitgevoerd naar het sportbeleid van de gemeente Haarlemmermeer. Beleid op het gebied van sport en bewegen door mensen met een beperking komt hierin niet specifiek voor.
Doelgroep	
	De doelgroep 'mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking' wordt in de nota nadrukkelijk genoemd. De doelgroep is echter niet verder gespecificeerd.
Beleidsinstrumenten, speerpunten	
	De gemeente maakt samen met andere regionale gemeenten onderdeel uit van het Regionaal Samenwerkingsverband Aangepast Sporten (SAS). Een medewerker van Sportservice Noord-Holland geeft uitvoering aan dit project. Door mee te doen in het samenwerkingsverband besteedt de gemeente al enkele jaren structureel aandacht aan inwoners met een verstandelijke of lichamelijke beperking. De gemeente kijkt uitdrukkelijk ook naar geschiktheid van de voorzieningen voor inwoners met een beperking. Dit is een algemeen uitgangspunt van het bouwbesluit dat hieraan algemene en afdoende eisen stelt bij nieuw- of verbouw. Het aanbod is gebundeld in de 'Wegwijzer aangepast sporten regio Amstel & Meerlanden'.
Vindplaatsen	
	Vindplaatsen voor mensen met een beperking worden niet genoemd.
Aanbieders	
	Sport en beweegaanbieders worden desgewenst door de regiomedewerker aangepast sporten geadviseerd bij het opzetten van speciale activiteiten en de begeleiding van kader.
CF / BSC	
	Haarlemmermeer neemt sinds 2009 (2 ^e tranche) deel aan de regeling Brede Impuls Combinatiefuncties. De gemeente stimuleert dat scholen vakleerkrachten extra, ook, als combinatiefunctionaris inzetten ten gunste van het naschoolse sportaanbod. Ook zijn buurtsportcoaches actief in vijf prioritaire wijken. Zij werken samen met o.a. de sportbuurtwerker, de combinatiefunctionaris school en de combinatiefunctionaris vereniging om een passend sportaanbod in de wijk te organiseren. Onbekend is of er ook formatie specifiek wordt ingezet voor aangepast sporten.
Aanpalend beleid	
	Volksgezondheid, recreatie, welzijnsbeleid.

Ouder-Amstel	
Bron: 'Ontspannen en Inspannen', sportnota Ouder-Amstel 2009-2013	
Algemeen uitgangspunt	
	Elke inwoner van Ouder-Amstel moet op elk punt in zijn/haar leven aan sport kunnen doen met als doel zich een leven lang fysiek en mentaal fit te voelen. Sport als ontspanning is belangrijk op het gebied van leefbaarheid, welzijn en deelname aan de maatschappij. Sport is ook vooral leuk en heeft een belangrijke sociale waarde. Sport als inspanning geeft de waarde van sport voor de gezondheid weer. De gemeente vindt het van belang dat kinderen en volwassenen intensiever gaan sporten. Een moderne verenigingsstructuur en kwalitatief goede sportaccommodaties maken dat voor een belangrijk deel mogelijk. De rol van de gemeente is vooral stimuleren en faciliteren.
Kader, Speerpunten	
	Bij sportstimulering focus op jeugd, volwassenen van 55+, mensen met een handicap en/of een chronische aandoening. Andere speerpunten: sportverenigingen, sportaccommodaties en openbare ruimte, uitstraling Ouder-Amstel als sportgemeente.
Startsituatie	
	Grootschalig marktonderzoek in 2008. Brainstormsessie met betrokkenen (2008). Recent: 'Sporten in Ouder-Amstel', resultaten 1-meting 2014.
Doelgroep	
	De doelgroep 'mensen met een handicap en/of een chronische aandoening' wordt in de nota nadrukkelijk genoemd. In de nota wordt aangegeven dat ook voor mensen met een lichamelijke, verstandelijke, visuele, auditieve of chronische aandoening geldt dat sport goed is.
Beleidsinstrumenten, speerpunten	
	De gemeente participeert samen met andere regionale gemeenten in het Regionaal Samenwerkingsverband Aangepast Sporten (SAS). Het aanbod is gebundeld in de 'Wegwijzer aangepast sporten regio Amstel & Meerlanden'.
Vindplaatsen	
	Vindplaatsen voor mensen met een beperking worden niet genoemd.
Aanbieders	
	Binnen de gemeente Ouder-Amstel is een beperkt aantal mogelijkheden voor mensen met een handicap om te sporten. De gemeente maakt samen met andere regionale gemeenten onderdeel uit van het Regionaal Samenwerkingsverband Aangepast Sporten (SAS). Namens Sportservice Noord-Holland/Haarlemmermeer is een regiomedewerker actief die een spilfunctie binnen het aangepast sporten in de regio vervult. De werkzaamheden bestaan uit het stimuleren en optimaliseren van het aangepaste sportaanbod. Daartoe behoort het geven van voorlichting, advies, begeleiding en ondersteuning aan individuen en (sport)organisaties.
CF / BSC	
	Ouder-Amstel neemt formeel sinds 2011 (4 ^e tranche) deel aan de regeling Brede Impuls Combinatiefuncties.
Aanpalend beleid	
	Jeugdbeleid, gezondheidsbeleid, onderwijs/brede school, welzijnsbeleid/WMO, vrijwilligersbeleid, ruimtelijke ordeningsbeleid.

Uithoorn	
Bron: 'Sport rendeert', sportnota Uithoorn 2008-2012 (Nota 2014-2018 is in ontwikkeling)	
Algemeen uitgangspunt	
	De gemeente Uithoorn wil een sportbeleid voeren dat steunt op twee sterke pijlers: (1) kwalitatief goede, voldoende en eigentijdse sportvoorzieningen voor iedereen en (2) een sterke organisatorische sportinfrastructuur. De gemeente streeft naar een integrale werkwijze, omdat zij van mening is dat sport als middel kan worden ingezet bij het realiseren van maatschappelijke doelen. De gemeente kiest een regierol: het doelgericht uitoefenen van invloed op de totstandkoming van beleid. Die regiefunctie houdt in dat de gemeente werkt aan afstemming tussen en met belanghebbende partijen, eenheid van beleid en samenhang in het functioneren van de ambtelijke organisatie.
Kader, Speerpunten	
	Vergroten huidige sportparticipatie, garanderen duurzaamheid van de sportdeelname, vergroten van de kwaliteit van sportbeoefening, sport actief inzetten als middel in de diverse beleidsterreinen en bevorderen dat de openbare ruimte aantrekkelijker wordt gemaakt voor sportief medegebruik. Voor de bewegingsbevordering van ouderen en mensen met een beperking ziet de gemeente niet direct een taak weggelegd voor de sportverenigingen. De ervaring leert dat de groep ouderen zeer wel in staat is om binnen andere verbanden sport te beoefenen. Voor het sporten door mensen met een beperking opteert de gemeente voor een regionale aanpak. De gemeente ziet geen aanleiding extra beleidsimpulsen te geven voor het bevorderen van sporten door ouderen en mensen met een beperking.
Startsituatie	
	SWOT analyse
Doelgroep	
	De doelgroep 'mensen met een beperking' wordt in de nota nauwelijks genoemd.
Beleidsinstrumenten, speerpunten	
	De gemeente maakt samen met andere regionale gemeenten onderdeel uit van het Regionaal Samenwerkingsverband Aangepast Sporten (SAS). Het aanbod is gebundeld in de 'Wegwijzer aangepast sporten regio Amstel & Meerlanden'. De wegwijzer geeft een overzicht van alle sportactiviteiten voor mensen met een beperking in onder andere de gemeente Uithoorn. Zie ook de tekst over mensen met een beperking onder 'kader, speerpunten'.
Vindplaatsen	
	Onderwijs wordt genoemd als belangrijke vindplaats voor jeugd.
Aanbieders	
	De gemeente ziet sportverenigingen als belangrijke uitvoeringspartners van het gemeentelijke sportbeleid. Het bestuurlijk en organisatorisch versterken van verenigingen heeft hoge prioriteit. Evenals deskundigheidsbevordering van kader. De gemeente onderscheidt 3 groepen verenigingen: koplopers, 'potentials' en volgers.
CF / BSC	
	Uithoorn neemt formeel sinds 2010 (3^e tranche) deel aan de regeling Brede Impuls Combinatiefuncties. Vanaf augustus 2013 is Sportservice Haarlemmermeer de uitvoeringspartner van de gemeente Uithoorn op het gebied van de Brede Impuls Combinatiefuncties.
Aanpalend beleid	
	Ruimtelijke ordening, recreatie, onderwijs, gezondheid, welzijn.

4. Aantal mensen met een beperking in de regio Amstel en Meerlanden

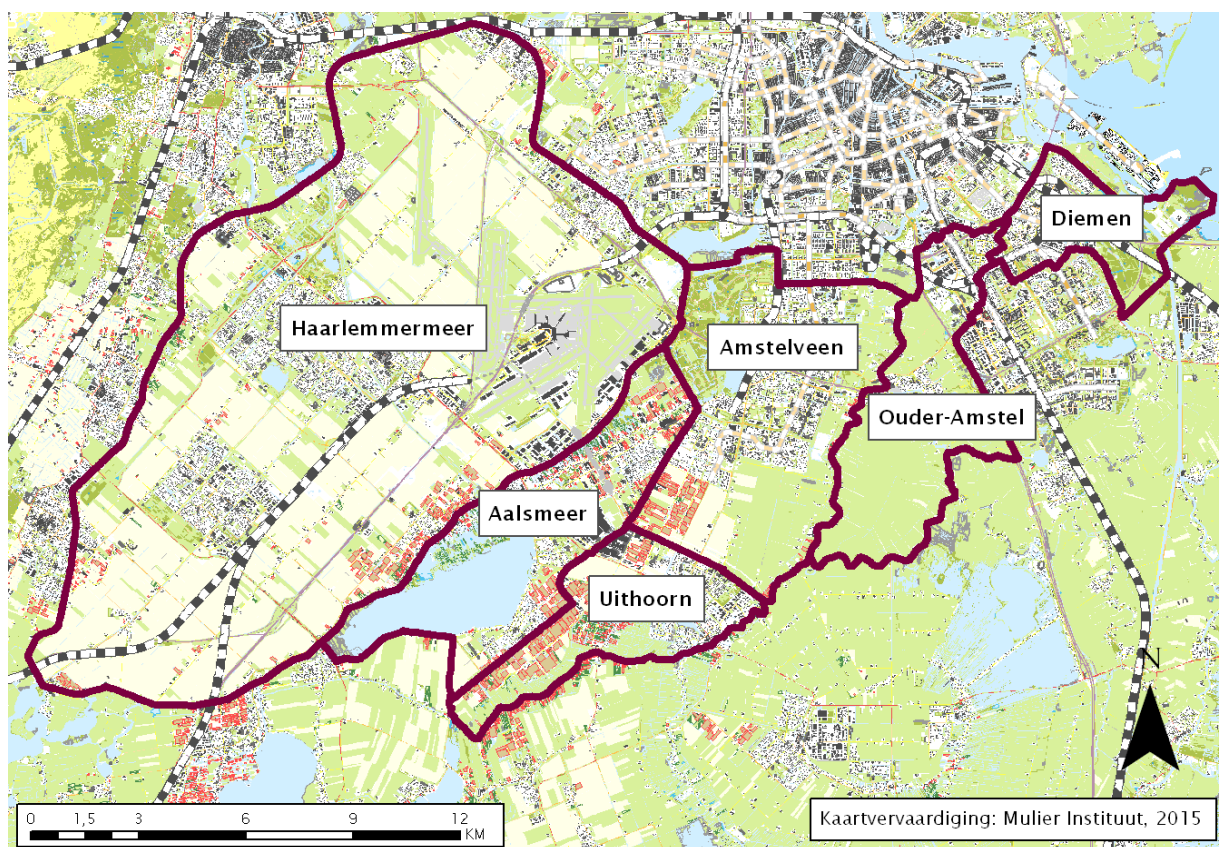
In bijlage 1 staat beschreven waarom en hoe het aantal mensen met een lichamelijke beperking is bepaald. Dit hoofdstuk richt zich op het aantal mensen met een beperking en hun vindplaatsen (de potentiële vraag naar gehandicaptensport of aangepast sporten) in de regio Amstel en Meerlanden. Er wordt ingegaan op het geschatte aantal en de vindplaatsen van drie groepen:

- Mensen met een lichamelijke beperking (motorisch, visueel en auditief) (geschatte aantal, leeftijd van 12-79 jaar);
- Mensen met een verstandelijke beperking (vindplaatsen, alle leeftijden);
- Kinderen (met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking en kinderen met gedragsproblemen) (vindplaatsen, leerlingen).

Indeling regio Amstel en Meerlanden

De regio Amstel en Meerlanden bestaat uit de zes gemeenten: Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn. Deze gemeenten zijn in figuur 4.1 op kaart weergegeven. In bijlage B2.1 is de indeling in dorpen of regio's binnen de gemeentegrenzen weergegeven.

Figuur 4.1 Indeling regio Amstel in Meerlanden in gemeenten

4.1 Aantal mensen met een lichamelijke beperking in Amstel en Meerlanden

Percentage mensen met een lichamelijke beperking per gemeente

In tabel 4.1 is het percentage mensen met een beperking voor de regio Amstel en Meerlanden weergegeven per gemeente en in tabel 4.2 het aantal mensen met een beperking per gemeente. In figuur 4.3 en 4.4 is per gemeente het percentage en aantal mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking (combinatie) afgebeeld. In bijlage 2 vindt u afbeeldingen (B2.2 t/m B2.7) van het aantal mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking per gemeente binnen de gemeentegrenzen.

Van belang is te vermelden dat de indeling naar gemeenten en wijken per gemeenten is gebaseerd op CBS postcodes en de gewenste indeling die aan Sportservice is aangeleverd.

In het landelijke onderzoek is vastgesteld dat in de periode 2008 tot en met 2011 11,8 procent van de Nederlandse bevolking van 12 tot en met 79 jaar één of meer vormen van matige of ernstige lichamelijke beperkingen heeft.

Voor de regio Amstel en Meerlanden ligt het percentage iets lager dan het landelijke cijfer namelijk 11,1 procent. Ook voor motorische, visuele en auditieve beperkingen geldt dat de percentages voor de regio Amstel en Meerlanden lager liggen dan de landelijke cijfers. Motorisch 5,7% ten opzichte van 6,3% landelijk. Visueel in de regio Amstel en Meerlanden 5,0% ten opzichte van 5,3% landelijk en auditief 2,4% ten opzichte van 2,6% landelijk. De gemeenten Haarlemmermeer en Aalsmeer hebben het laagste percentage (respectievelijk 10,6% en 10,8%) mensen met een lichamelijke beperking. De gemeente Diemen kent het hoogste percentage (11,9%).

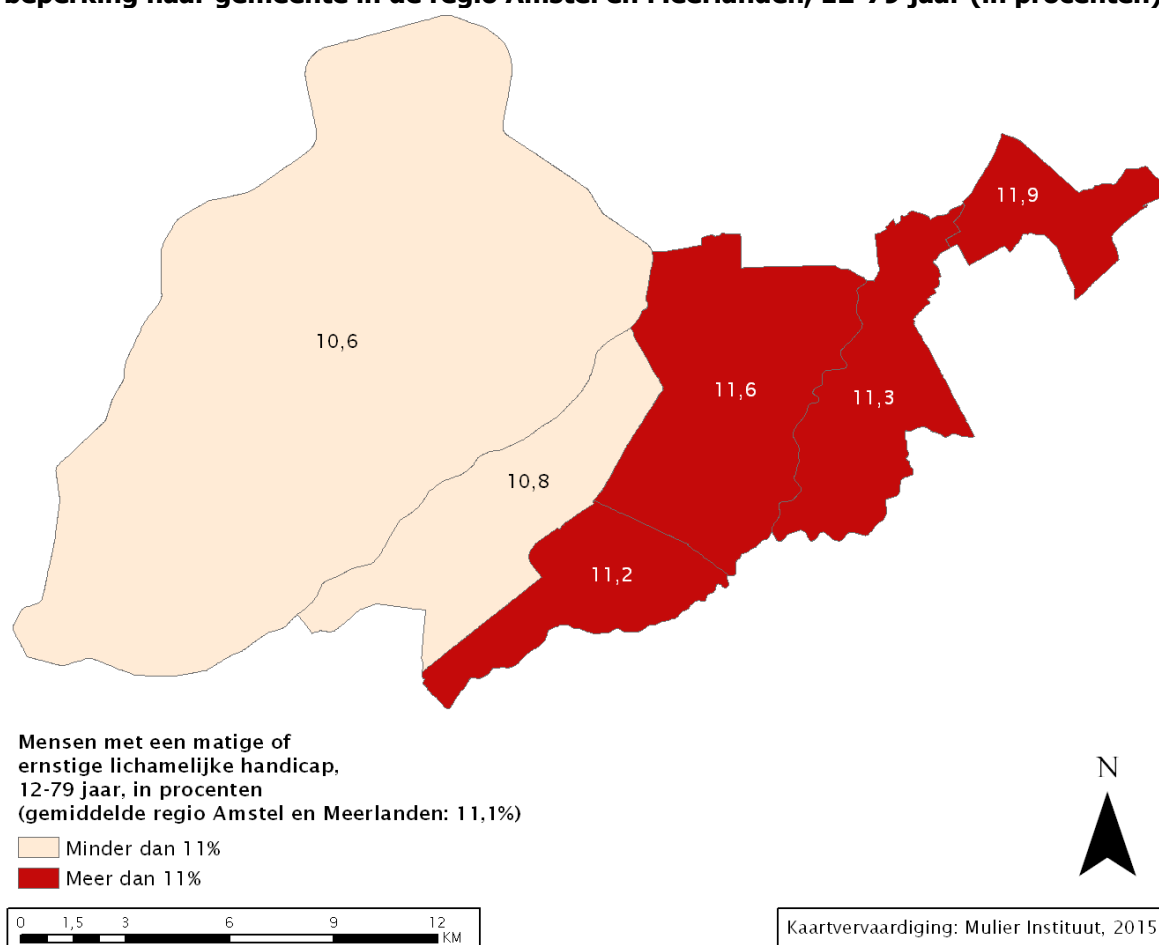
Zie tabel 4.1 op de volgende pagina.

Tabel 4.1 Mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking, 12-79 jaar (in procenten)

	Motorisch	Visueel	Auditief	Combinatie
Landelijk	6,3	5,3	2,6	11,8
Regio Amstel en Meerlanden	5,7	5,0	2,4	11,1
Aalsmeer	5,5	4,9	2,4	10,8
- Aalsmeer centrum	6,6	5,3	2,7	12,3
- Aalsmeer oost	4,5	4,4	2,1	9,5
- Kudelstaart	5,1	4,9	2,2	10,3
Amstelveen	6,2	5,2	2,5	11,6
Diemen	6,5	5,3	2,5	11,9
Haarlemmermeer	5,3	4,9	2,3	10,6
- Aalsmeerderbrug/Rozenburg/Oude Meer	6,3	5,4	2,5	11,9
- Abbenes	6,4	5,5	2,7	12,3
- Badhoevedorp	5,9	5,1	2,5	11,4
- Beinsdorp	4,9	4,9	2,2	10,3
- Buitenkaag	6,5	5,4	2,9	12,6
- Burgerveen/Leimuiderbrug	7,0	5,4	2,9	12,9
- Cruquius	5,5	5,2	2,5	11,3
- Hoofddorp, Bornholm	5,7	5,3	2,4	11,2
- Hoofddorp, Graan voor Visch, Hoofddorp Centrum en De Hoek	6,2	5,1	2,5	11,6
- Hoofddorp, Overbos	4,5	4,5	2,0	9,5
- Hoofddorp, Toolenburg/Floriande	4,8	4,8	2,2	10,1
- Hoofddorp: Pax, Vrijschot en Hoofddorp Noord	6,4	5,5	2,6	12,2
- Lijnden/Boesingheliede	6,3	5,5	2,6	12,1
- Lisserbroek	5,1	4,9	2,2	10,4
- Nieuw-Vennep, Getsewoud Noord, Pionier, Nieuw-Vennep Noord-West	4,2	4,3	2,0	9,1
- Nieuw-Vennep, Getsewoud Zuid, Nieuw-Vennep Zuid-West	4,6	4,5	2,1	9,6
- Nieuw-Vennep, Spoorzicht, Nieuw-Vennep Oost	7,2	5,7	2,9	13,2
- Rijsenhout	6,5	5,4	2,6	12,2
- Schiphol	3,9	4,1	1,8	8,4
- Vijfhuizen	5,3	4,9	2,3	10,6
- Weteringbrug	6,1	5,3	2,4	11,6
- Zwaanshoek	5,4	5,1	2,5	11,0
- Zwanenburg	6,6	5,5	2,7	12,3
Ouder-Amstel	5,8	5,2	2,4	11,3
- Duivendrecht	6,6	5,5	2,6	12,3
- Ouderkerk Aan De Amstel	5,4	5,0	2,3	10,8
Uithoorn	5,8	5,0	2,5	11,2
- De Kwakel	5,5	5,1	2,4	11,0
- Uithoorn	5,8	5,0	2,5	11,2

Bron: Mulier Instituut, op basis van schattingen met een rekenmodel (zie bijlage voor toelichting)

Figuur 4.2 Schatting percentage mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking naar gemeente in de regio Amstel en Meerlanden, 12-79 jaar (in procenten)

Aantal mensen met een lichamelijke beperking per gemeente

Met behulp van de inwonersaantallen (1e kolom) is tabel 4.2 samengesteld. De tabel geeft inzicht in de geschatte aantallen per gemeente. De combinatie van beperkingen geeft aan hoeveel mensen één of meer (maximaal 3) beperkingen hebben. Het is dus geen optelsom van de aantallen motorisch, visueel en auditief.

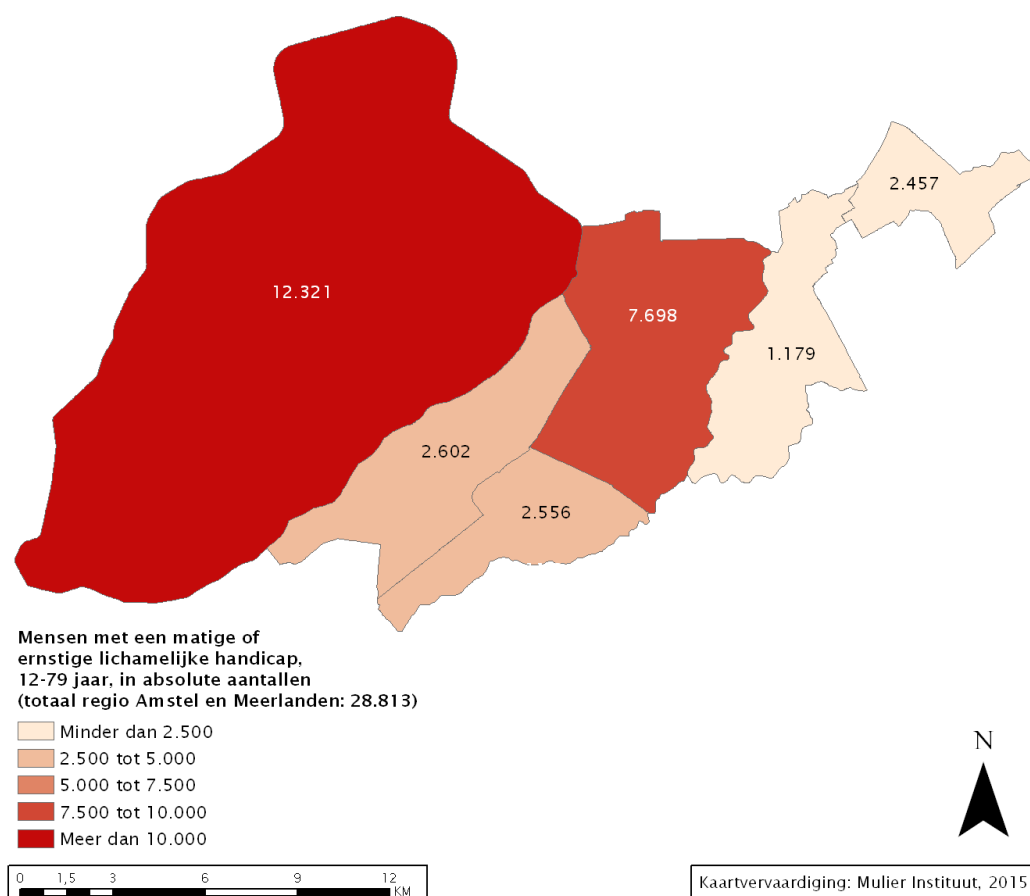
In de regio Amstel en Meerlanden hebben naar schatting 28.813 mensen een matige of ernstige lichamelijke beperking. In absolute aantallen wonen in de gemeente Haarlemmermeer de meeste mensen met een lichamelijke beperking (12.321) en in Ouder-Amstel (1.179) de minste. Het soort lichamelijke beperking toont hetzelfde patroon.

Tabel 4.2 Mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking, 12-79 jaar (in aantallen)

	Bevolking	Motorisch	Visueel	Auditief	Combinatie
Landelijk	13.649.748	861.530	719.777	348.734	1.614.429
Regio Amstel en Meerlanden	260.353	14.887	13.102	6.220	28.813
Aalsmeer	24.065	1.326	1.183	568	2.602
- Aalsmeer centrum	9.278	617	496	250	1.142
- Aalsmeer oost	7.598	344	337	158	718
- Kudelstaart	7.190	365	350	160	742
Amstelveen	66.588	4.110	3.439	1.650	7.698
Diemen	20.675	1.335	1.101	520	2.457
Haarlemmermeer	115.795	6.192	5.689	2.671	12.321
- Aalsmeerderbrug/Rozenburg/Oude Meer	653	41	35	16	78
- Abbenes	998	63	55	27	123
- Badhoevedorp	9.563	566	486	237	1.087
- Beinsdorp	830	41	41	19	86
- Buitenkaag	350	23	19	10	44
- Burgerveen/Leimuiderbrug	293	20	16	8	38
- Cruquius	880	49	45	22	99
- Hoofddorp, Bornholm	6.665	377	350	158	746
- Hoofddorp, Graan voor Visch, Hoofddorp					
Centrum en De Hoek	9.463	586	487	237	1.095
- Hoofddorp, Overbos	22.483	1.015	1.022	457	2.125
- Hoofddorp, Toolenburg/Floriande	12.458	603	595	271	1.253
- Hoofddorp: Pax, Vrijshot en Hoofddorp					
Noord	8.438	542	465	220	1.031
- Lijnden/Boesingheliede	798	51	44	20	96
- Lisserbroek	3.088	157	151	69	321
- Nieuw-Vennep, Getsewoud Noord, Pionier,					
Nieuw-Vennep Noord-West	9.168	390	398	184	833
- Nieuw-Vennep, Getsewoud Zuid, Nieuw-					
Vennep Zuid-West	11.973	556	538	257	1.155
- Nieuw-Vennep, Spoorzicht, Nieuw-Vennep					
Oost	2.645	191	151	76	349
- Rijsenhout	3.420	223	184	90	417
- Schiphol	40	2	2	1	3
- Vijfhuizen	3.610	190	176	83	381
- Weteringbrug	320	20	17	8	37
- Zwaanshoek	1.460	79	74	36	161
- Zwanenburg	6.205	409	339	165	763
Ouder-Amstel	10.388	608	540	252	1.179
- Duivendrecht	3.848	254	212	101	474
- Ouderkerk Aan De Amstel	6.540	354	328	150	705
Uithoorn	22.843	1.317	1.150	560	2.556
- De Kwakel	3.178	175	161	76	350
- Uithoorn	19.665	1.142	990	484	2.206

Bron: CBS

Figuur 4.3 Schatting aantal mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking naar gemeente in de regio Amstel en Meerlanden, 12-79 jaar (in absolute aantallen)

Vindplaatsen mensen met een lichamelijke beperking in Amstel en Meerlanden

Met voorgaande gegevens is in beeld gebracht hoeveel mensen per wijk in de regio Amstel en Meerlanden een lichamelijke beperking hebben.

Een kleine groep mensen met een lichamelijke beperking is via revalidatie- of woonzorginstellingen te bereiken. In de regio Amstel en Meerlanden zijn hiervoor twee revalidatie-instellingen (zie bijlage B3.1). Revalidatie vindt mogelijk ook plaats vanuit ziekenhuizen en vanuit enkele woonzorgcentra. Naast deze revalidatiecentra is er een woonlocatie voor mensen met een lichamelijke beperking en een kinderspice voor kinderen met een chronische aandoening of een (verstandelijke) beperking in de regio Amstel en Meerlanden gevestigd.

Een andere groep mensen met een beperking kan eventueel via woonzorgcentra voor ouderen worden bereikt, omdat een groot deel van de mensen met een beperking uit ouderen bestaat. In bijlage B3.2 is een lijst met locaties opgenomen waar ouderen wonen en verzorging krijgen. Amstelring, Zonnehuisgroep Amstelland en Brentano zijn in de regio Amstel en Meerlanden belangrijke voorzieningen.

4.2 Aantal mensen met een verstandelijke beperking in Amstel en Meerlanden

Uitgaande van de prevalentiecijfers voor heel Nederland zou een grove schatting gemaakt kunnen worden van het aantal mensen met een lichte, matige of ernstige verstandelijke beperking. Uitgaande van een prevalentie van 3 tot 4 promille van de bevolking voor mensen met een matige of ernstige verstandelijke beperking, hebben van de inwoners van de regio Amstel en Meerlanden (326.004³) ongeveer 980 tot 1.300 mensen een matige of ernstige verstandelijke beperking. Uitgaande van een prevalentie tussen 3 tot 10 promille voor mensen met een licht verstandelijke beperking, hebben naar schatting ongeveer 980 tot 3.260 mensen in de regio Amstel en Meerlanden een licht verstandelijke beperking. Daarnaast hadden op 1 juli 2014 in totaal 2.215 mensen met een verstandelijke beperking in de regio Amstel en Meerlanden een geldige indicatie voor AWBZ zorg. Onder hen 525 kinderen en jongeren in de leeftijd van nul tot en met zeventien jaar en 1.685 volwassenen van achttien jaar en ouder.⁴

Een andere manier om een beeld te krijgen van het aantal mensen met een verstandelijke beperking is het in kaart brengen van een aantal vindplaatsen. Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de vindplaatsen. Niet alle vindplaatsen zijn alleen voor mensen met een verstandelijke beperking, ook mensen met een lichamelijke beperking kunnen hier terecht. In tabel 4.3 is het aantal locaties voor dagbesteding en wonen in de regio Amstel en Meerlanden weergegeven. Daarnaast vallen er vier vindplaatsen in de categorie 'Anders'; het gaat hier om speciale buitenschoolse opvang.

In bijlage B4.1 zijn alle vindplaatsen opgenomen. De gemeenten hebben voor veel vindplaatsen informatie kunnen aanleveren over het aantal cliënten of gebruikers, echter niet voor alle vindplaatsen. Dit maakt dat we een onvolledig beeld hebben van het aantal mensen met een verstandelijke beperking dat gebruik maakt van de voorzieningen in de regio.

Tabel 4.3 Vindplaatsen mensen met een verstandelijke beperking

Type	Aantal locaties
Dagbesteding	24
Logeerhuis	1
Woonlocatie (kleinschalig)	50
Woonzorginstelling (grootschalig)	4
Anders	4

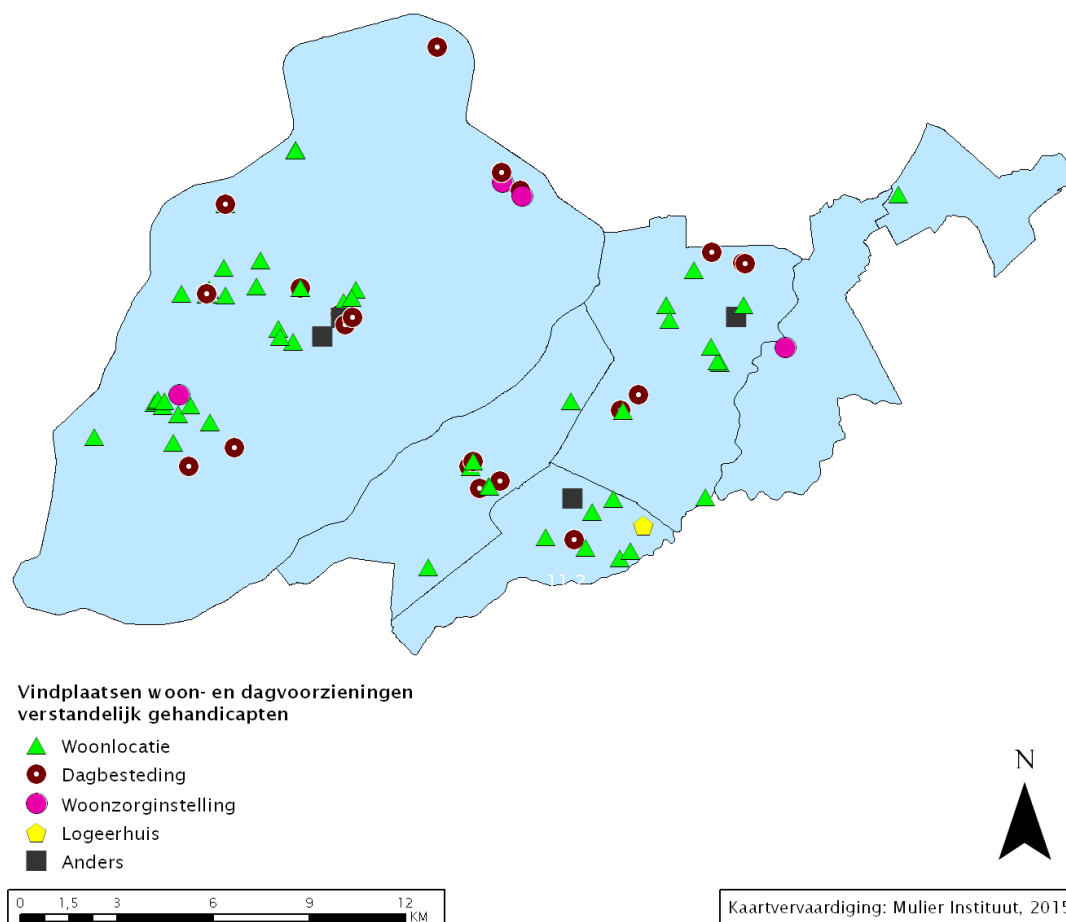
Bron: gemeenten in regio Amstel en Meerlanden, maart 2015

In figuur 4.4 zijn deze woon- en dagbestedinglocaties voor mensen met een verstandelijke beperking op kaart weergegeven. In alle gemeenten lijkt een woonvoorziening voor mensen met een verstandelijke beperking gevestigd. De meeste voorzieningen bevinden zich in de gemeente Haarlemmermeer.

³ Bron: Aantal inwoners van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn volgens CBS Statline 'Bevolking en huishoudens; viercijferige postcode, 1 januari 2013'.

⁴ Dit telt niet volledig op tot het totaal van 2215 mensen met een AWBZ indicatie. In de gemeente Uithoorn zijn er volgens de CIZ Basisrapportage AWBZ in totaal 250 mensen met een geldige indicatie terwijl een uitsplitsing naar kinderen en volwassenen tot 145 optelt.

Figuur 4.4 Vindplaatsen woon- en dagvoorzieningen mensen met een verstandelijke beperking in de regio Amstel en Meerlanden

In de bovenstaande tabel en figuur zijn alleen de voorzieningen in beeld gebracht waar mensen met een verstandelijke beperking wonen of werken. Mensen met een verstandelijke beperking die zelfstandig wonen of bij familie en geen gebruik maken van deze voorzieningen, blijven hiermee buiten beeld. Vaak zijn dit mensen met een lichte verstandelijke beperking.

4.3 Aantal kinderen met een beperking in Amstel en Meerlanden

In de gemeente Amstel en Meerlanden zijn 17 scholen⁵ voor speciaal (basis)onderwijs gevestigd. Het betreft hier scholen voor cluster 2, 3 en 4 leerlingen, speciaal basisonderwijs (sbo). Scholen kunnen zowel een afdeling SO hebben, voor 6 tot 12 jarigen als een afdeling VSO, voor jongeren in de leeftijd van 12 jaar en ouder. In bijlage 5 is een overzicht van de onderwijsinstellingen opgenomen.

Volgens opgave van de gemeenten in de regio Amstel en Meerlanden is er geen school voor kinderen met een visuele beperking (cluster 1), praktijkonderwijs en leerwegondersteunend onderwijs in de regio gevestigd. Wel is er een cluster 2 school (voor kinderen en jongeren met taal-ontwikkelingsstoornissen of een auditieve beperking), zijn er twee cluster 3 scholen (voor kinderen en jongeren met een verstandelijke of motorische beperking of een chronische aandoening) en vier cluster 4 scholen (voor kinderen en jongeren met gedragsproblemen). Daarmee zijn er in totaal zeven scholen voor speciaal onderwijs (cluster 2, 3 en 4). Daarnaast zijn er tien scholen voor speciaal basisonderwijs (tabel 4.4). Van elf scholen is het aantal leerlingen bekend zij komen totaal op 777 leerlingen. De leerlingaantallen zijn voor zover bekend opgenomen in het overzicht van de onderwijsinstellingen in bijlage 5.

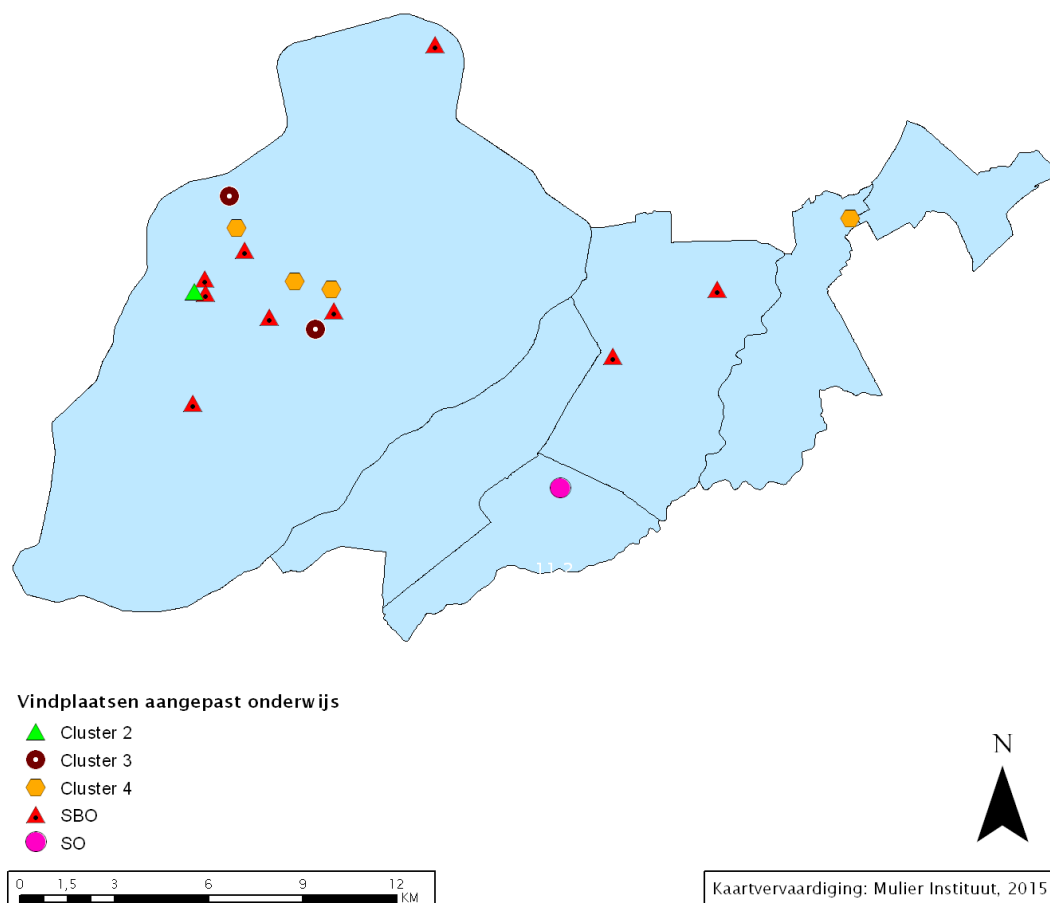
⁵ Het gaat hierbij om de locaties van de scholen. Een school met meerdere vestigingen of scholen met een aparte afdeling op een andere locatie tellen meerdere malen mee.

Tabel 4.4 Overzicht onderwijs

Type school	Aantal scholen
Cluster 1 (visueel)	-
Cluster 2 (auditief en taal-ontwikkelingsstoornis)	1
Cluster 3 (verstandelijk/motorisch, chronisch ziek)	2
Cluster 4 (gedrag)	4
SBO	10
PRO	-
LWOO	-

Bron: gemeenten in regio Amstel en Meerlanden, maart 2015

Op onderstaande kaart zijn de scholen ruimtelijk afgebeeld naar type onderwijs. De onderwijsinstellingen zijn voornamelijk te vinden in de gemeente Haarlemmermeer. In de gemeente Amstelveen zijn twee SBO scholen gevestigd, in Uithoorn twee SBO scholen en in Ouder-Amstel één cluster 4 school. In Aalsmeer en Diemen zijn geen scholen voor speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs gevestigd.

Figuur 4.5 Vindplaatsen onderwijs in de regio Amstel en Meerlanden

5. Sportaanbod voor mensen met een beperking

In dit hoofdstuk wordt het sportaanbod voor mensen met een beperking in de regio Amstel en Meerlanden op kaart weergegeven. Allereerst enkele cijfers uit landelijk onderzoek onder sportverenigingen.

5.1 Landelijke cijfers over sportaanbod voor mensen met een beperking

Uit landelijk onderzoek onder sportverenigingen in Nederland (Sportaanbieders Monitor 2014) komt naar voren dat 49 procent van de reguliere sportverenigingen één of meer leden met een beperking en/of chronische aandoening heeft. In 2012 was dat 45 procent (zie Von Heijden et al, 2013).

Met enige voorzichtigheid gaat het om 12.000 sportverenigingen in Nederland in 2014. Het gemiddelde aantal leden met een beperking of chronische aandoening varieert van 3 tot 12 leden per vereniging, afhankelijk van de aard van de beperking en de tak van sport. Ruim een vijfde van de reguliere verenigingen met leden met een beperking heeft hiervoor aparte groepen. Bij de overige verenigingen doen sporters met een beperking mee in het reguliere aanbod. Het merendeel van de verenigingen (69% in 2014) heeft geen gekwalificeerde trainers. Een kwart van de verenigingen heeft dat wel en deze clubs hebben vaak meer leden met een beperking. Er is een stijgende ambitie om meer leden met een beperking aan te trekken. In 2014 had 55 procent van de verenigingen die al leden met een beperking hebben de wens om meer leden met een beperking te werven. In 2012 was dit nog 44 procent. Ruim een kwart van de verenigingen zonder leden met een beperking zou graag leden met een beperking willen werven.

5.2 Het sportaanbod voor mensen met een beperking in de regio Amstel en Meerlanden

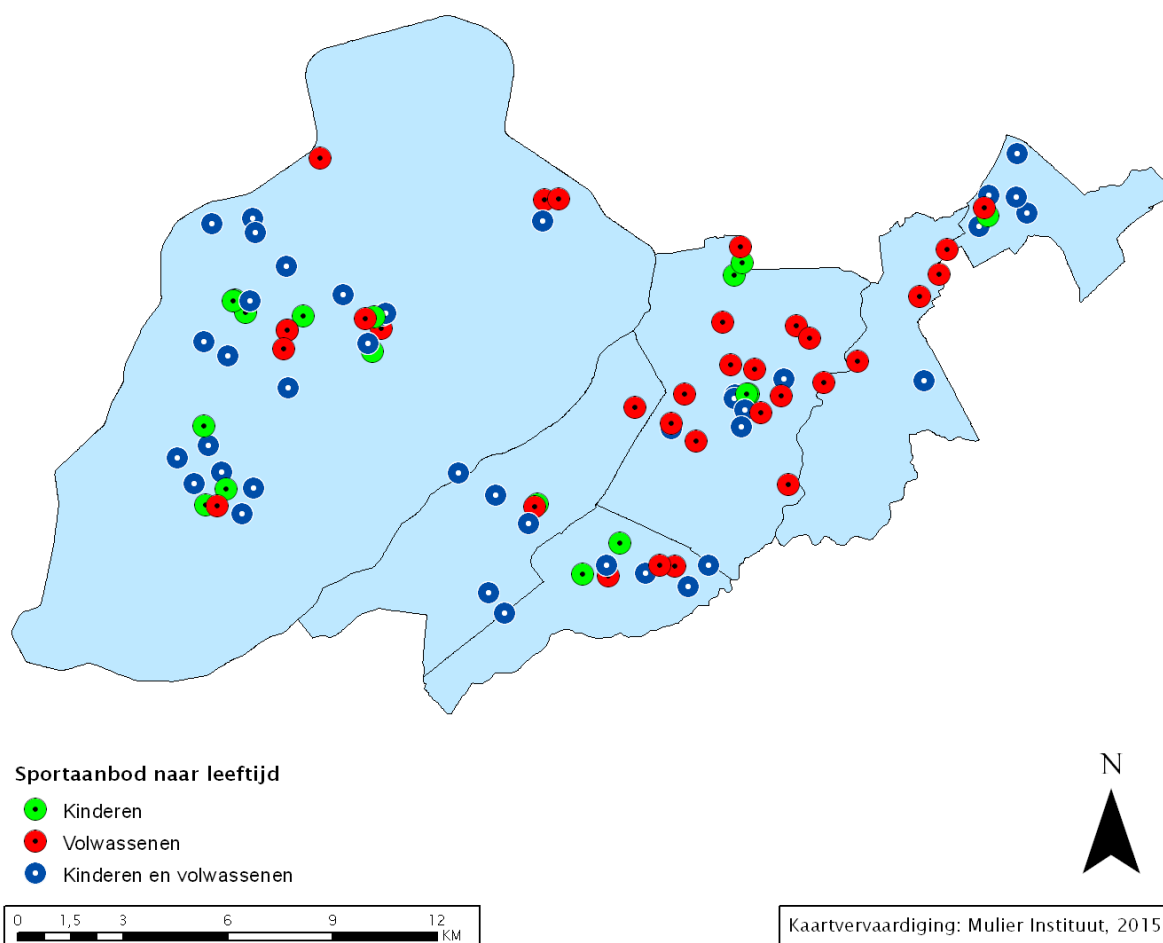
Het sportaanbod voor mensen met een beperking in de regio Amstel en Meerlanden is verkregen via de opdrachtgever. In Amstel en Meerlanden bestaat het sportaanbod voor mensen met een beperking uit 147 activiteiten die op ongeveer 90 verschillende locaties in de regio worden georganiseerd. Dit sportaanbod wordt niet alleen door sportverenigingen of fitnesscentra maar ook door fysiotherapeuten, stichtingen en (thuis)zorginstellingen verzorgd.

In figuur 5.1 zijn de locaties weergegeven waar het sportaanbod voor mensen met een beperking in de regio Amstel en Meerlanden plaatsvindt. Hierbij is aangegeven of dit sportaanbod zich op kinderen, volwassenen of kinderen en volwassenen richt. Locaties vertegenwoordigen de fysieke plaatsen waar het aanbod zich bevindt. Een vereniging of instelling kan op eenzelfde locatie verschillende soorten sportactiviteiten aanbieden. Zo biedt De Schakel, een vrijetijdsvereniging voor mensen met een verstandelijke beperking, vijf sportactiviteiten waarvan vier in het clubgebouw. Daarnaast kunnen verschillende verenigingen of instellingen gebruik maken van dezelfde sportaccommodatie. Voor zover bekend, is het aantal sporters dat bij de verschillende activiteiten op de locaties actief is, opgenomen in bijlage 7. De aanbieders hebben geen wachtlijst.

In de gemeenten Haarlemmermeer en Amstelveen wordt het meeste sportaanbod voor mensen met een lichamelijke beperking georganiseerd. In de gemeenten Haarlemmermeer en Amstelveen worden respectievelijk 65 en 43 sportactiviteiten voor mensen met een beperking aangeboden. In Uithoorn worden 14, in Diemen 12, in Aalsmeer 8 en in Ouder-Amstel 5 sportactiviteiten aangeboden. Het sportaanbod voor mensen met een beperking in Amstel en Meerlanden richt zich zowel op kinderen als op volwassenen. Het merendeel van de activiteiten is geschikt voor kinderen en volwassenen of specifiek voor volwassenen en richt zich in mindere mate op alleen de kinderen. Er worden namelijk 27 sportactiviteiten specifiek voor kinderen en jongeren met een beperking georganiseerd naast 59 sportactiviteiten voor zowel kinderen als volwassenen en 57 activiteiten voor volwassenen.

Doordat de doelgroep mensen met een beperking vergeleken met mensen zonder beperking kleiner is, er grote verschillen zijn in de aard van de beperking en bijgevolg de sportmogelijkheden, heeft het sportaanbod voor mensen met een beperking dikwijls een regiofunctie. Dit betekent dat ook mensen van andere gemeenten in de regio Amstel en Meerlanden mogelijk gebruik maken van het sportaanbod voor mensen met een beperking in bijvoorbeeld Amstelveen.

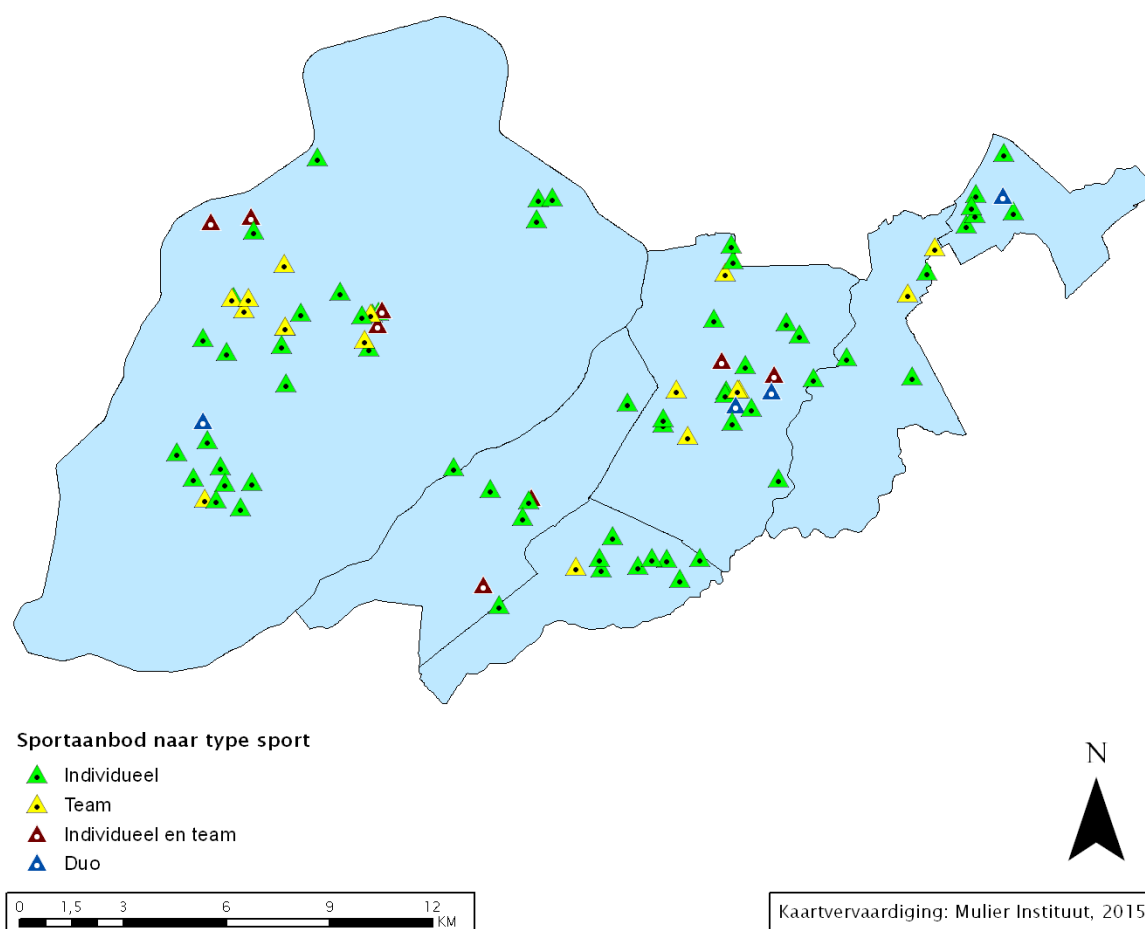
Figuur 5.1 Sportaanbod voor kinderen en volwassenen met een beperking in de regio Amstel en Meerlanden

In figuur 5.2 is het sportaanbod weergegeven naar soort sport. Teamsporten, duo sporten, individuele sporten en overige sporten (therapeutisch) zijn mogelijk voorkomende soorten sport.

Het sportaanbod voor mensen met een beperking in Amstel en Meerlanden lijkt vooral te bestaan uit individuele sporten. Zo worden er 109 individuele sportactiviteiten aangeboden, zoals zwemmen, fitness, fietsen, gymnastiek en paardrijden. Daarnaast worden er 24 team en 10 duo sportactiviteiten (op vier locaties) aangeboden. Bij teamsportactiviteiten gaat het bijvoorbeeld om (G) voetbal, (G) hockey en (G) basketbal en bij duo sporten om tennis en dansen.

Figuur 5.2 Sportaanbod voor mensen met een beperking naar soort sport in de regio Amstel en Meerlanden

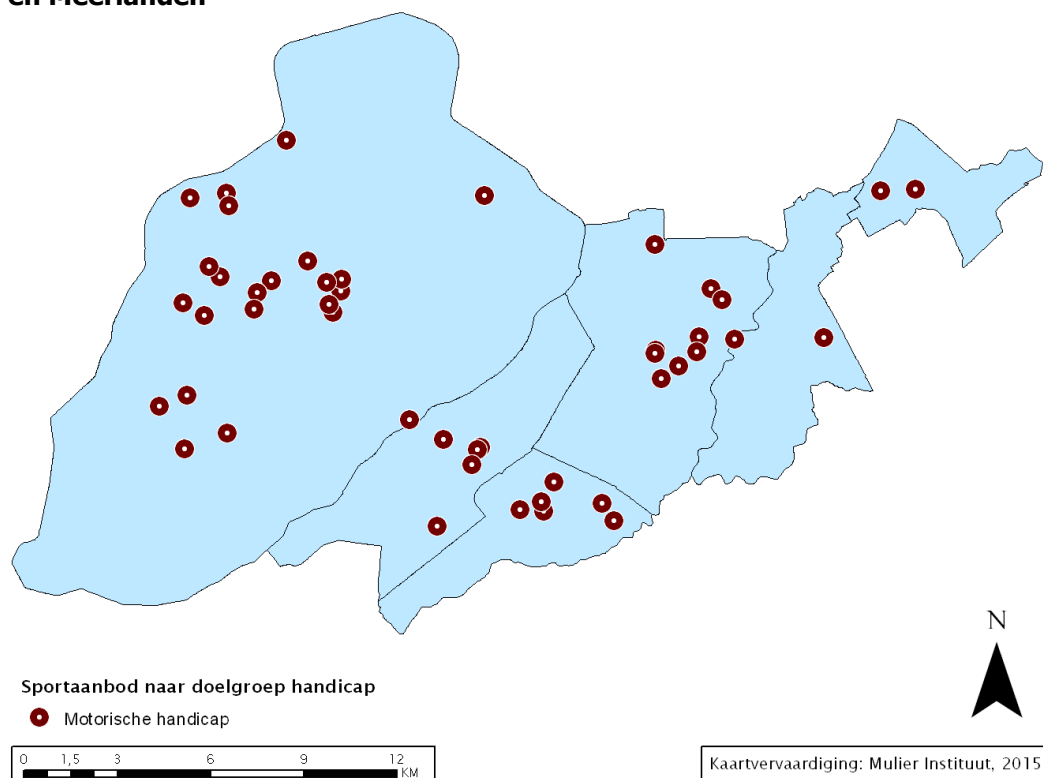

Sportaanbod voor mensen met een lichamelijke beperking

Hieronder wordt het sportaanbod voor mensen met een lichamelijke beperking uitgesplitst naar sportaanbod voor mensen met een motorische, visuele en auditieve beperking. Het sportaanbod voor mensen met een lichamelijke beperking is mogelijk zowel geschikt voor mensen met een motorische, visuele als een auditieve beperking. Het sportaanbod in de volgende figuren betreft dan ook niet altijd unieke sportactiviteiten en kan in meer afbeeldingen weergegeven zijn. Tevens wordt het sportaanbod voor mensen met een chronische aandoening in kaart gebracht.

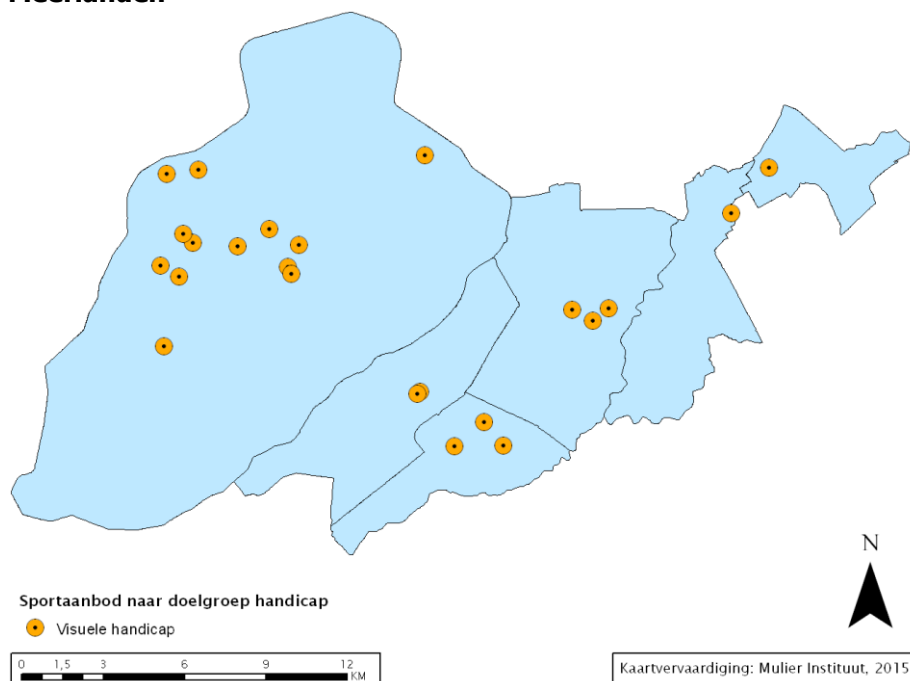
In de regio Amstel en Meerlanden worden 62 sportactiviteiten voor mensen met een motorische beperking aangeboden. Het sportaanbod voor mensen met een motorische beperking varieert van zandsporten tot veldsporten als voetbal en hockey, maar ook sporten als fitness, zwemmen en paardrijden worden aangeboden. De locaties waar dit sportaanbod plaatsvindt zijn weergegeven in figuur 5.3. Het sportaanbod voor mensen met een motorische beperking lijkt redelijk over de gemeenten binnen de regio verspreid te zijn. In bijlage B7.1 is een overzicht opgenomen van dit sportaanbod, met type sportaanbod, adresgegevens en doelgroep (kinderen en/of volwassenen).

Figuur 5.3 Sportaanbod voor mensen met een motorische beperking in de regio Amstel en Meerlanden

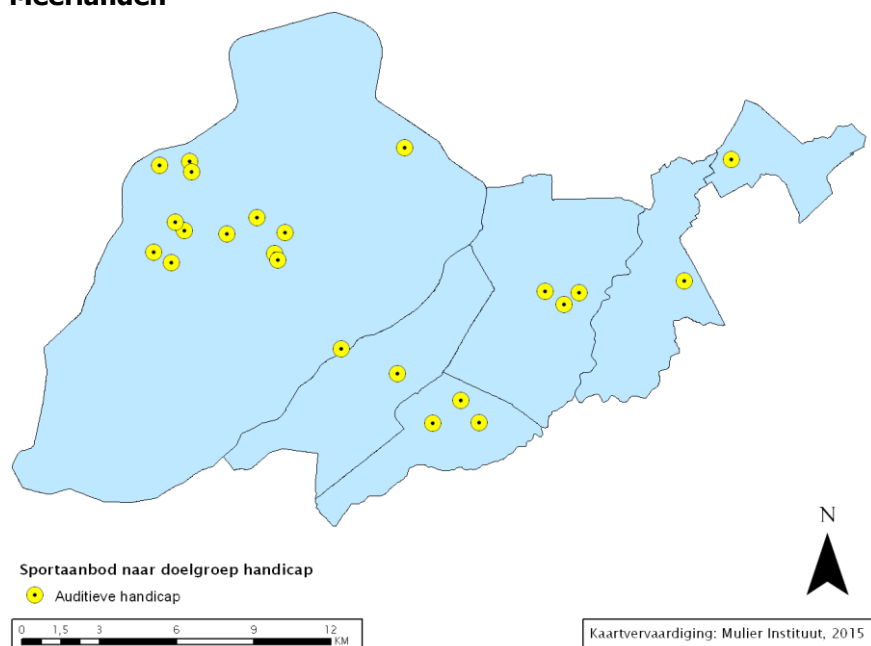

Het sportaanbod voor mensen met een visuele of auditieve beperking is een stuk kleiner (zie figuur 5.4 en 5.5). Voor mensen met een visuele beperking worden binnen de regio 26 aangepaste sportactiviteiten aangeboden en voor mensen met een auditieve beperking 23. Onderstaande kaarten brengen dit sportaanbod in beeld (in bijlage B7.2 en B7.3 zijn de detailgegevens van dit sportaanbod opgenomen).

Figuur 5.4 Sportaanbod voor mensen met een visuele beperking in de regio Amstel en Meerlanden

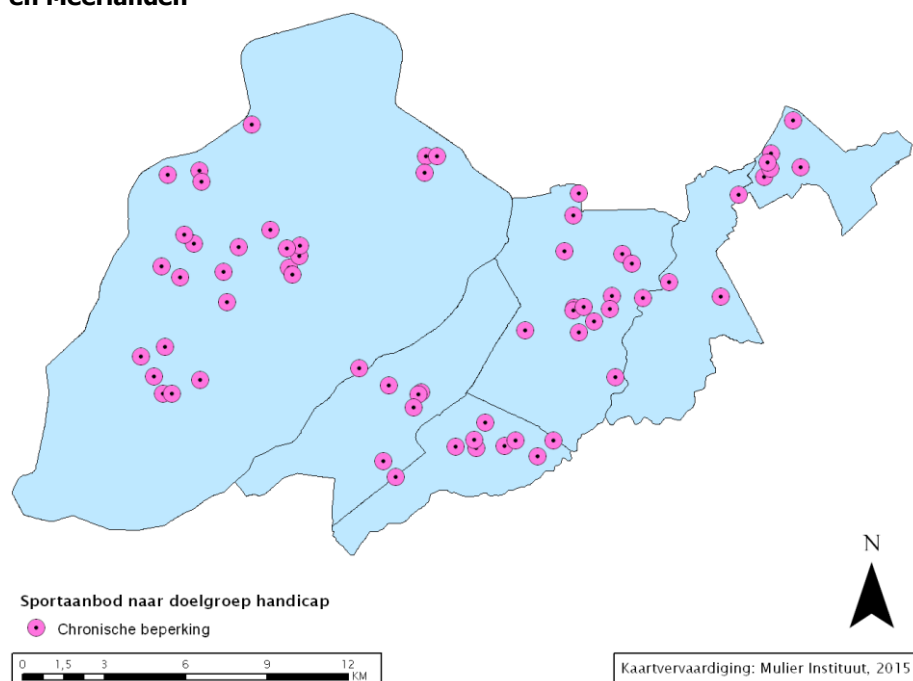
Figuur 5.5 Sportaanbod voor mensen met een auditieve beperking in de regio Amstel en Meerlanden

Er wordt in de regio Amstel en Meerlanden ook sportaanbod georganiseerd voor mensen met een chronische aandoening. Dit sportaanbod is in tegenstelling tot het sportaanbod dat we in bovenstaande alinea's hebben besproken niet specifiek gericht op mensen met een motorische, visuele of auditieve beperking. Wel zien we dat de aangeboden activiteiten voor mensen met een chronische aandoening ook vaak geschikt zijn voor mensen met een lichamelijke beperking.

In totaal worden er in de regio Amstel en Meerlanden 84 sportactiviteiten voor mensen met een chronische aandoening georganiseerd. Onderstaande kaart brengt dit sportaanbod in beeld (in bijlage B7.4 zijn de detailgegevens van dit sportaanbod opgenomen).

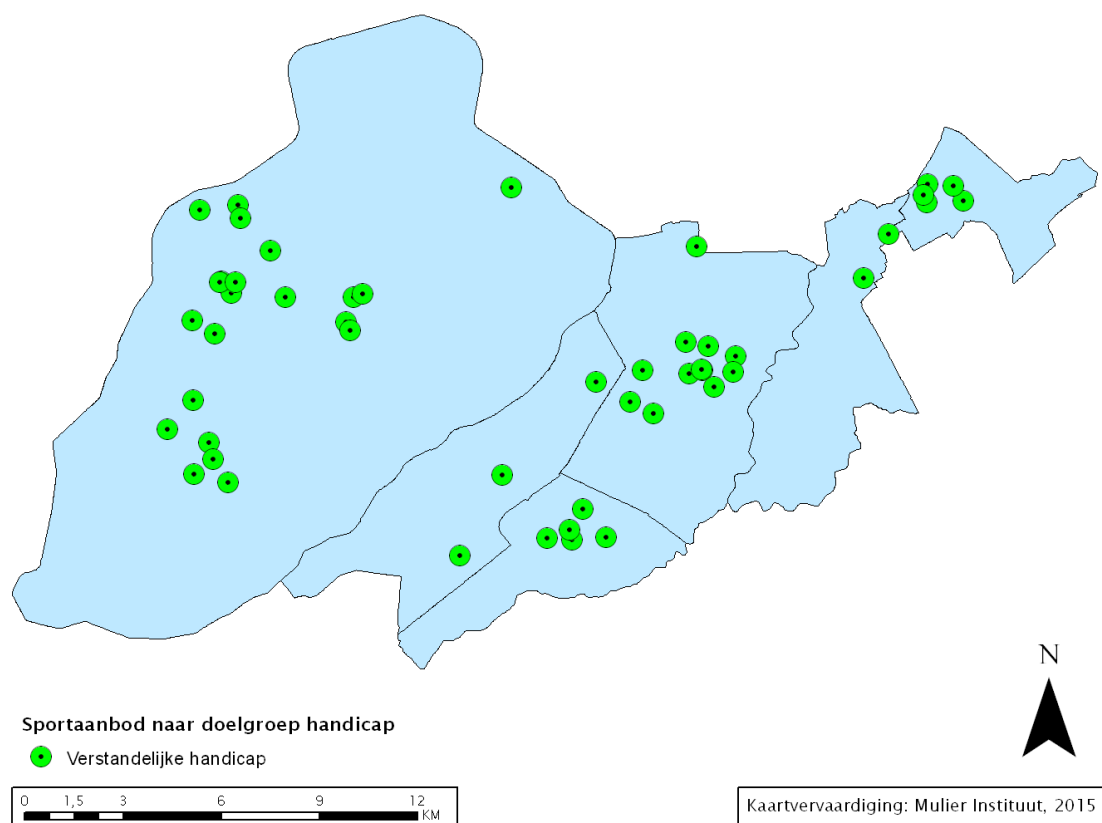
Figuur 5.6 Sportaanbod geschikt voor mensen met een chronische aandoening in de regio Amstel en Meerlanden

Sportaanbod voor mensen met een verstandelijke beperking

In de regio Amstel en Meerlanden worden in totaal 75 sportactiviteiten voor mensen met een verstandelijke beperking aangeboden. Op onderstaande kaart (figuur 5.7) zijn de locaties waar dit sportaanbod georganiseerd wordt afgebeeld en in bijlage B7.5 zijn de detailgegevens van dit sportaanbod opgenomen.

Figuur 5.7 Sportaanbod geschikt voor mensen met een verstandelijke beperking in de regio Amstel en Meerlanden

6. Constateringen en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden enkele constateringen samengevat die zijn gerelateerd aan beleid op het gebied van 'sport en bewegen door mensen met een beperking'. Zowel voor de beleidsanalyse als voor het aantal mensen met een beperking en voor het sportaanbod. Op basis van deze constateringen worden enkele aanbevelingen geformuleerd.

6.1 Constateringen

Beleidsdocumenten

Bij de geraadpleegde beleidsdocumenten valt in het algemeen het volgende op. Hierbij wordt opgemerkt dat niet alle documenten even recent zijn. Ook is de looptijd van een beleidsnotitie niet altijd duidelijk. De beleidsnota van de gemeente Diemen is niet in de analyse betrokken. Zie hiervoor pagina 12.

In het algemeen valt bij de beleidsinhoud het volgende op:

- Alle gemeenten erkennen naast de intrinsieke waarde van sport en bewegen ook de maatschappelijke waarde van sport. Sport en bewegen kan een bijdrage leveren aan het realiseren van beleidsdoelen op het gebied van gezondheid, leefbaarheid, welzijn en maatschappelijke participatie.
- Vrijwel alle nota's vertrekken vanuit vooronderzoek, zoals evaluatie van een vorige beleidsperiode, SWOT analyse, marktonderzoek, brainstorm met bewoners en andere betrokkenen, stadspeiling en sportparticipatieonderzoek. Bij deze studies komt de doelgroep 'mensen met een beperking' niet tot nauwelijks specifiek aan bod.
- Op de gemeente Uithoorn na besteden alle gemeenten in hun beleidsnota van enigszins tot meer nadrukkelijk aandacht aan sport en bewegen door de doelgroep 'mensen met een beperking'. Sport en bewegen is van belang voor het ontwikkelen van een gezonde, actieve leefstijl, voor het versterken van zelfvertrouwen en voor het stimuleren van maatschappelijke participatie.
- Bij vrijwel geen enkele gemeente is de doelgroep nader gespecificeerd naar leeftijd, aard van de beperking of omvang van de doelgroep. Een enkele gemeente spreekt over het belang van sport en bewegen door 'mensen met een chronische aandoening'. Haarlemmermeer maakt onderscheid tussen 'mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking'.
- Alle gemeenten besteden in de nota aandacht aan sportstimulering van kinderen en jongeren. In de meeste gemeenten is het onderwijs hierbij een belangrijke samenwerkingspartner. Of dit beleid (daar waar van toepassing) ook wordt ingezet op het speciaal basis onderwijs en het speciaal onderwijs is onduidelijk.
- In geen enkele nota wordt gesproken over 'vindplaatsen' van mensen met een beperking als aangrijpingspunt voor het inzetten van interventies.
- Alle gemeenten onderkennen de belangrijke rol van sport- en beweegaanbieders en willen investeren in het faciliteren en versterken van de aanbieders en het vergroten van de deskundigheid van kader.
- Vrijwel alle gemeenten leggen relaties naar aanpalende beleidsterreinen als gezondheid, welzijn, WMO, onderwijs en soms ruimtelijke ordening en recreatie.
- Alle gemeenten nemen deel aan de regeling Brede Impuls Combinatiefuncties. Haarlemmermeer sinds de 2e tranche, Aalsmeer en Uithoorn sinds de 3e tranche, Ouder-Amstel sinds de 4e tranche en Amstelveen en Diemen sinds de 6e tranche.
- Uit de nota's wordt niet duidelijk hoeveel formatie CF/BSC eventueel wordt ingezet ten gunste van aangepast sporten, speciaal onderwijs of andere 'vindplaatsen' voor mensen met een beperking. Ook bij het doorzoeken van websites is het niet duidelijk geworden.

Noot: Het zou kunnen dat de doelgroep in uitvoeringsnotities wel nader is gespecificeerd en dat vindplaatsen worden benoemd, dat is onbekend.

Uitvoering van beleid

- Alle zes betrokken gemeenten vormen samen het Regionaal Samenwerkingsverband Aangepast Sporten (SAS). Dit samenwerkingsverband is belegd bij Sportservice Haarlemmermeer (als onderdeel van Sportservice Noord-Holland). In 2014 bestond het samenwerkingsverband 10 jaar. Sportieve mensen met een beperking zijn afhankelijk van wat de regio biedt. Het gemeentelijk niveau is vaak te klein om activiteiten op het gebied van aangepast sporten te organiseren en te komen tot een volwaardig

aanbod. Door mee te doen in het samenwerkingsverband besteden de gemeenten al enkele jaren structureel aandacht aan inwoners met een beperking.

- Vanuit het SAS is een regionaal medewerker aangesteld bij Sportservice Noord-Holland/Haarlemmermeer. Deze functionaris heeft een spilfunctie binnen het aangepast sporten in de regio. Zij is een centraal aanspreekpunt, geeft advies, bouwt een netwerk op, bundelt kennis en ervaring, biedt verenigingsadvies, initieert activiteiten en verzorgt PR en communicatie. Zo is bijvoorbeeld het aanbod voor aangepast sporten gebundeld in de 'Sport- en Beweegwijzer aangepast sporten regio Amstel & Meerlanden'.
- In vrijwel alle gemeenten is de uitvoering van het sport- en beweegbeleid neergelegd bij een lokale uitvoeringsorganisatie, zoals een sportbedrijf of sportservice organisatie. Voor aangepast sporten ligt de uitvoering vrijwel geheel bij het SAS.

Aantal mensen met een beperking en vindplaatsen

Mensen met een lichamelijke beperking

In de regio Amstel en Meerlanden hebben naar schatting 28.813 mensen een matige of ernstige lichamelijke beperking. Het totale inwonersaantal van deze regio ligt op circa 326.000 inwoners.

Het percentage Nederlanders met een matige of ernstige lichamelijke beperking ligt voor de regio Amstel en Meerlanden iets lager dan het landelijke cijfer (11,8%), namelijk 11,1 procent. Ook voor motorische, visuele en auditieve beperkingen geldt dat de percentages voor de regio Amstel en Meerlanden lager liggen dan de landelijke cijfers. Zie het onderstaande overzicht.

Percentage mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking		
Aard van de beperking	Landelijk	Amstel en Meerlanden
Algemeen	11,8 %	11,1 %
Motorische beperking	6,3 %	5,7 %
Visuele beperking	5,3 %	5,0 %
Auditieve beperking	2,6 %	2,4 %

De gemeenten Haarlemmermeer en Aalsmeer hebben gemiddeld het laagste percentage (respectievelijk 10,6% en 10,8%) mensen met een lichamelijke beperking. De gemeente Diemen kent het hoogste percentage (11,9%). Binnen de gemeente Haarlemmermeer varieert het percentage op wijkniveau van ruim onder het gemiddelde (8,4% en 9,1%) tot ruim boven het gemiddelde percentage van de gemeente (13,2%).

Vindplaatsen

Een kleine groep mensen met een lichamelijke beperking is via revalidatie- of woonzorginstellingen te vinden. In de regio Amstel en Meerlanden zijn twee revalidatie-instellingen. Revalidatie vindt mogelijk ook plaats vanuit ziekenhuizen en vanuit enkele woonzorgcentra. Naast deze revalidatiecentra is er een woonlocatie voor mensen met een lichamelijke beperking en een kindershospice voor kinderen met een chronische aandoening of een (verstandelijke) beperking in de regio Amstel en Meerlanden gevestigd. Een andere groep mensen met een beperking kan eventueel via woonzorgcentra voor ouderen worden bereikt, omdat een groot deel van de mensen met een beperking uit ouderen bestaat. Amstelring, Zonnehuisgroep Amstelland en Brentano zijn in de regio Amstel en Meerlanden belangrijke woonvoorzieningen voor ouderen.

Mensen met een verstandelijke beperking

Uitgaande van een prevalentie van 3 tot 4 promille van de bevolking voor mensen met een matige of ernstige verstandelijke beperking, hebben van de inwoners van de regio Amstel en Meerlanden (326.004⁶) ongeveer 980 tot 1.300 mensen een matige of ernstige verstandelijke beperking. Op 1 juli 2014 hadden in totaal 2.215 mensen met een verstandelijke beperking in de regio Amstel en Meerlanden een geldige indicatie voor AWBZ zorg. Onder hen 525 kinderen en jongeren in de leeftijd van nul tot en met zeventien jaar en 1.685 volwassenen van achttien jaar en ouder. De meeste van hen wonen in Haarlemmermeer (1.135) en Amstelveen (425). In Ouder-Amstel wonen de minste mensen met een ABWZ indicatie (40). Zie bijlage 1.

In alle gemeenten lijkt een woonvoorziening voor mensen met een verstandelijke beperking gevestigd. De meeste voorzieningen bevinden zich in de gemeente Haarlemmermeer.

⁶ Bron: Aantal inwoners van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn volgens CBS Statline 'Bevolking en huishoudens; viercijferige postcode, 1 januari 2013'.

Er is een duidelijk verschil tussen het aantal mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking en het aantal mensen met een matig of ernstig verstandelijke beperking. De laatste groep (verstandelijk) is aanmerkelijk kleiner dan de eerste groep. Dit terwijl het sport- en beweegaanbod voor mensen met een verstandelijke beperking in het algemeen meer bekend is, vaker wordt aangeboden.

Aantal kinderen en jongeren met een beperking

In de gemeente Amstel en Meerlanden zijn 17 scholen voor speciaal (basis)onderwijs gevestigd. De onderwijsinstellingen zijn voornamelijk te vinden in de gemeente Haarlemmermeer. In de gemeente Amstelveen zijn twee scholen voor speciaal basisonderwijs (SBO) gevestigd, in Uithoorn één en in Ouder-Amstel staat één cluster 4 school. In Aalsmeer en Diemen zijn geen scholen voor speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs gevestigd. De overige dertien scholen voor speciaal (basis)onderwijs bevinden zich in de gemeente Haarlemmermeer. Van elf scholen is het aantal leerlingen bekend zij komen totaal op 777 leerlingen. In de regio wordt geen cluster 1 onderwijs, geen praktijkonderwijs en geen leerwegondersteunend onderwijs aangeboden. In de regio zijn tien SBO scholen gevestigd, één cluster 2 school, twee cluster 3 scholen en vier cluster 4 scholen. Belangrijk om te vermelden is dat scholen voor speciaal onderwijs vrijwel altijd een regiofunctie hebben. Zo kunnen leerlingen die de genoemde scholen bezoeken buiten de regio Amstel en Meerlanden wonen. Ook kunnen kinderen en jongeren uit de regio Amstel en Meerlanden in een andere regio speciaal onderwijs volgen.

Sportaanbod voor mensen met een beperking

In de regio Amstel en Meerlanden bestaat het sport- en beweegaanbod voor mensen met een beperking uit 147 activiteiten die op ongeveer 90 verschillende locaties worden aangeboden. Dit sport- en beweegaanbod lijkt ruim en gedifferentieerd. Het gaat echter niet alleen om aanbod van sportverenigingen of sportstichtingen, ook instellingen als Heliomare, een Fysiotherapeutisch instituut, een Medisch Centrum, een Epilepsiecentrum en woonzorgcentra bieden activiteiten aan. In bijlage 7 is te zien dat er 109 individuele sportactiviteiten worden aangeboden, zoals zwemmen, fitness, fietsen, gymnastiek en paardrijden. Daarnaast worden er 24 teamsportactiviteiten aangeboden en 10 duo sportactiviteiten. Bij teamsportactiviteiten gaat het bijvoorbeeld om (G) voetbal, (G) hockey en (G) basketbal en bij duo sporten om tennis. Een vereniging of instelling kan op eenzelfde locatie verschillende soorten sportactiviteiten aanbieden voor meer leeftijdsgroepen. De aanbieders hebben, voor zover bekend, geen wachtlijst.

Het sportaanbod richt zich zowel op kinderen als op volwassenen. Het aanbod kan algemeen van aard zijn, denk aan fietsen, tennis, wandelen, dans en yoga, of specifiek voor een bepaalde doelgroep zoals showdown, rolstoeldansen, rolstoeltennis, Fysio Fit, Club Extra.

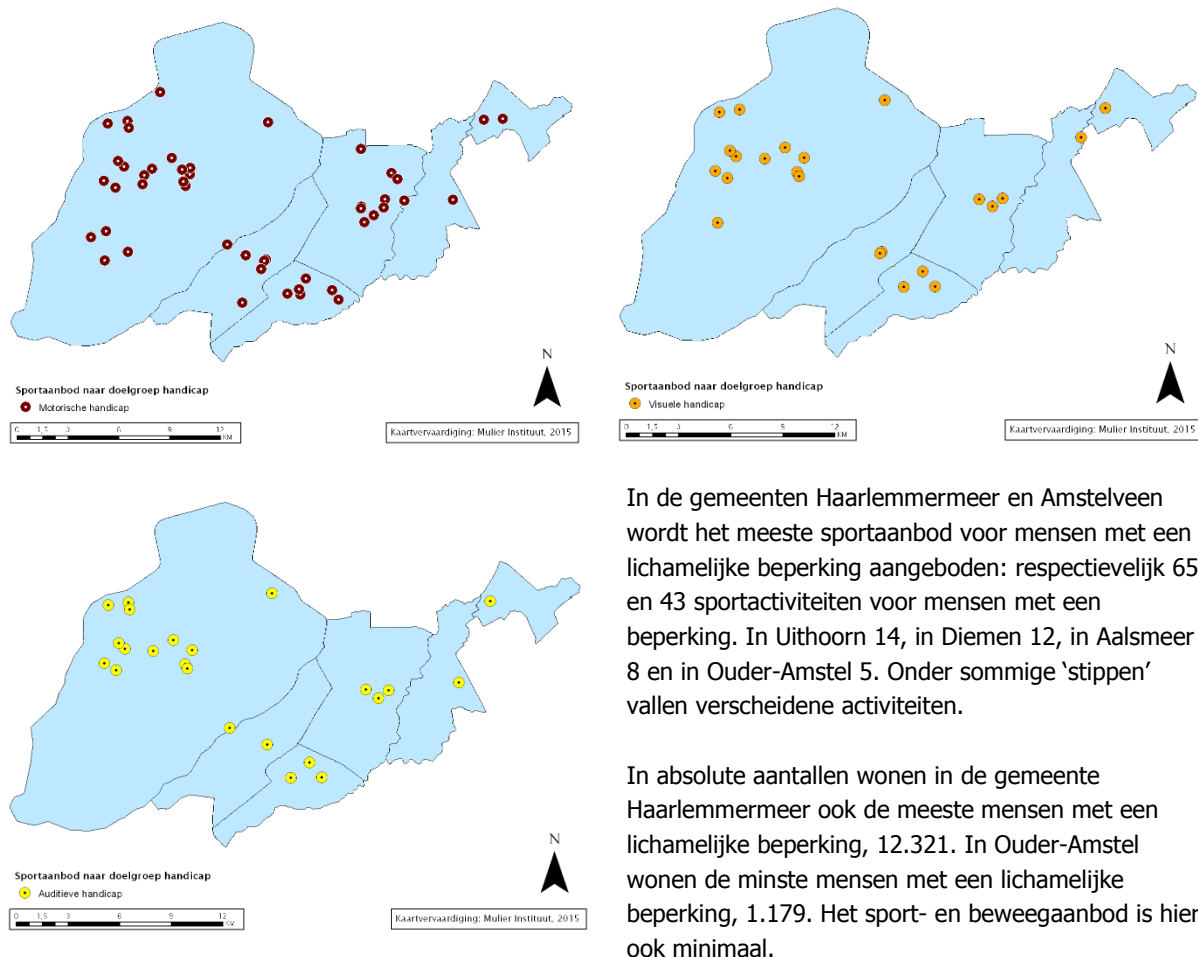
Aantal unieke sportverenigingen met aanbod voor één of meer doelgroepen (inclusief manege, tennisschool en een enkele stichting)

Motorisch	17	
Visueel	11	Dubbeltelling met motorisch: 4
Auditief	12	Dubbeltelling met motorisch: 6
Verstandelijk	20	Dubbeltelling met motorisch: 4
Totaal	60	
Totaal minus dubbeltellingen	54	
Club Extra	Komt bij alle doelgroepen voor	

Opvallend is dat het aanbod voor judo en aikido, volgens het overzicht in bijlage 7, wel beschikbaar is voor mensen met een verstandelijke beperking en niet voor mensen met een motorische, visuele of auditieve beperking. Dit zou te maken kunnen hebben met de omvang van de potentiële sportersgroep. Ook kan het bijvoorbeeld zo zijn dat sporters met een auditieve beperking meedraaien met het reguliere aanbod.

Overzicht aanbod motorisch, visueel, auditief

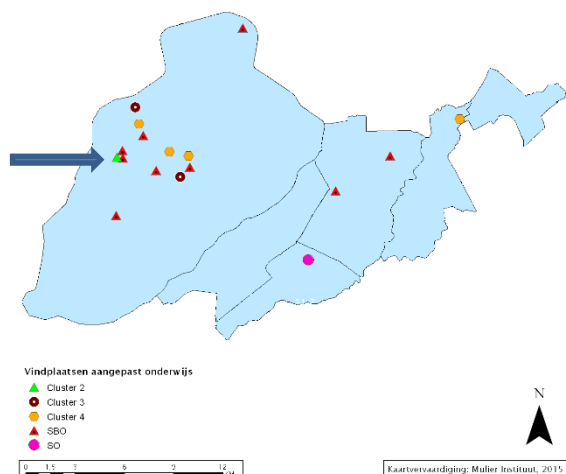
Plaatsen we het sport- en beweegaanbod voor mensen met een motorische, visuele en auditieve beperking bij elkaar dan krijgen we het volgende overzicht. Het aanbod voor deze doelgroepen (b)lijkt ruim te zijn. Belangrijk om te vermelden is dat het zowel kan gaan om aanbieders 'die zich openstellen voor de doelgroep' als om aanbieders die daadwerkelijk activiteiten bieden en deelnemers of leden hebben.

In de gemeenten Haarlemmermeer en Amstelveen wordt het meeste sportaanbod voor mensen met een lichamelijke beperking aangeboden: respectievelijk 65 en 43 sportactiviteiten voor mensen met een beperking. In Uithoorn 14, in Diemen 12, in Aalsmeer 8 en in Ouder-Amstel 5. Onder sommige 'stippen' vallen verscheidene activiteiten.

In absolute aantallen wonen in de gemeente Haarlemmermeer ook de meeste mensen met een lichamelijke beperking, 12.321. In Ouder-Amstel wonen de minste mensen met een lichamelijke beperking, 1.179. Het sport- en beweegaanbod is hier ook minimaal.

Het aanbod voor mensen met een auditieve of visuele beperking lijkt in de regio bijzonder groot. Uit de visualisatie blijken het merendeels aanbieders te zijn die zich voor deze beide doelgroepen openstellen. Het kan interessant zijn om te onderzoeken hoeveel leden met een visuele of auditieve beperking de verschillende aanbieders hebben. Wellicht gaat het om een enkele sporter die meedraait in het reguliere aanbod. In de regio Amstel en Meerlanden is in Haarlemmermeer één cluster 2 school gevestigd. Het is niet aannemelijk dat alle leerlingen van deze school van het aanbod gebruik maken. Er is geen cluster 1 school in de regio gevestigd. Interessant is de vraag wie deelneemt aan het aanbod voor mensen met een visuele beperking.

Bij het inventariseren van het sport- en beweegaanbod wordt niet expliciet gevraagd naar de mogelijkheden voor kinderen en jongeren met gedragsproblemen. Op basis van het overzicht met onderwijsinstellingen kan het interessant zijn om te onderzoeken welke sport- en beweeg- mogelijkheden er in de buurt van de cluster 4 scholen zijn. Leerlingen van cluster 4 scholen zijn kinderen en jongeren die niet overal even makkelijk aansluiting vinden. Ook vraagt de begeleiding specifieke deskundigheid en affiniteit met de doelgroep. In Haarlemmermeer zijn drie cluster 4 scholen met in totaal 89 leerlingen. In Ouder-Amstel is één cluster 4 school met in totaal 92 leerlingen.

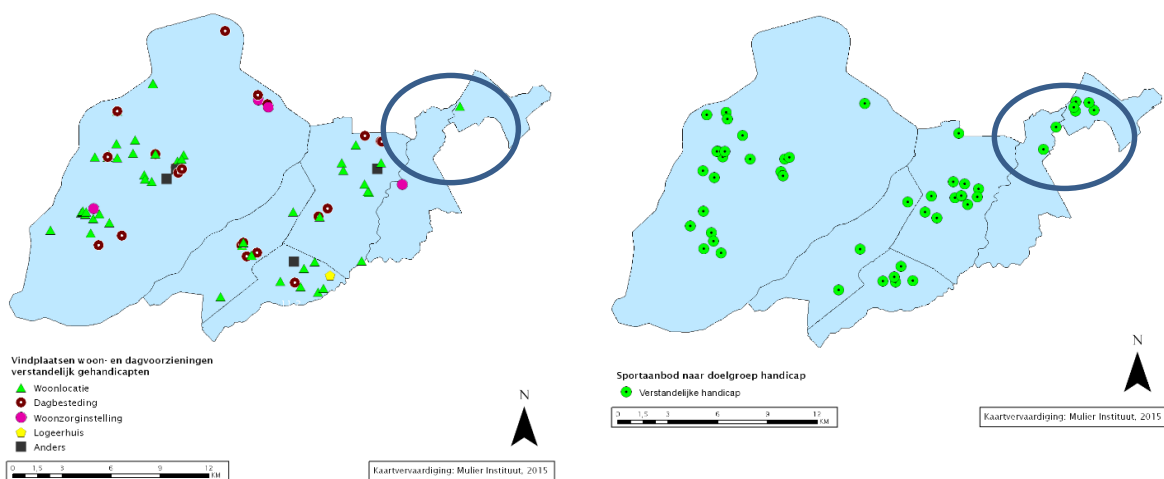
Aanbod en vindplaatsen mensen met een verstandelijke beperking

Plaatsen we de kaarten met de vindplaatsen van mensen met een verstandelijke beperking naast het overzicht van het sportaanbod voor mensen met een verstandelijke beperking dan lijken die elkaar redelijk te dekken. Dit wil echter nog niet zeggen dat de bewoners en bezoekers van de vindplaatsen ook daadwerkelijk bij de aanbieders sporten en bewegen.

In Diemen en Ouder-Amstel lijkt er veel aanbod te zijn in relatie tot het aantal vindplaatsen. Mensen met een verstandelijke beperking die zelfstandig wonen of bij hun ouders of verzorgers zijn lastig te traceren. Het is dus onduidelijk of zij buiten de speciale voorzieningen in deze sub-regio wonen en hier ook deelnemen aan sport- en beweegactiviteiten.

In Diemen bestaat het aanbod uit: tennis, fitness, judo, zwemmen en duiken. In Ouder-Amstel bestaat het aanbod uit: voetbal en bowlen. Een interessante vraag kan zijn in hoeverre deze aanbieders in dezelfde vijver vissen waardoor ze allen slechts een minimaal aantal sporters hebben.

In de gemeenten Haarlemmermeer, Aalsmeer, Uithoorn en Amstelveen lijkt een match te zijn tussen vindplaatsen en aanbod. Mochten de bewoners en bezoekers van de instellingen nog niet deelnemen aan sport- en beweegactiviteiten, dan lijkt er een goede sportinfrastructuur te zijn om tot samenwerking te komen.

6.2 Aanbevelingen

Benut het Samenwerkingsverband Aangepast Sporten Amstel en Meerlanden maximaal

Alle deelnemende gemeenten zijn positief over de samenwerking binnen het Samenwerkingsverband Aangepast Sporten (SAS). Door het SAS worden initiatieven gebundeld, is er een centraal overzicht van het aanbod en worden individuele sporters geadviseerd. Ook is onderzoek geïnitieerd en wordt kennis en informatie gedeeld. Door financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten is het al enige jaren mogelijk om een regionale coördinator aangepast sporten aan te stellen die vanuit een centrale positie ook lokaal actief kan zijn.

- Mede op basis van deze Sportmatch en voortbordurend op eerder onderzoek wordt geadviseerd in de komende periode te bespreken hoe de inzet van het SAS nog gericht kan. Welke prioriteiten worden gesteld, waar ligt de focus, welke specifieke doelen worden gediend en hoe worden deze gerealiseerd. Hiervoor is het noodzakelijk dat op gemeentelijk niveau de doelgroep nader wordt gedifferentieerd en doelen worden gespecificeerd.

Specificeer de doelgroep 'mensen met een beperking' en gewenste resultaten

In vrijwel alle beleidsnotities is de doelgroep 'mensen met een beperking' niet nader gedefinieerd. Een nadere differentiatie van de doelgroep geeft richting aan beleid, stuurt de uitvoering van beleid en daarmee de inzet van mensen en financiële middelen.

- Geadviseerd wordt om op gemeentelijk niveau de doelgroep te specificeren en op basis van deze specificatie en de gemeentelijke visie op sport en bewegen door 'mensen met een beperking', doelen op hoofdlijnen te formuleren en prioriteiten te stellen. Het initiatief hiertoe kan wellicht worden genomen door de regionale coördinator aangepast sporten van het SAS.
- Formuleer in uitvoeringsplannen specifieke wenselijke resultaten voor de gedifferentieerde doelgroepen. Is bijvoorbeeld twaalf keer per jaar sporten voldoende om te kunnen spreken van een gezonde, sportieve leefstijl?

Ontwikkel aanbod als er een potentiële vraag is, adviseer aanbieders

Veel sport- en beweegaanbieders nemen graag hun maatschappelijke verantwoordelijkheid, bijvoorbeeld door het opzetten van een aanbod voor specifieke sportersgroepen. Hierbij is het wenselijk en essentieel om te onderzoeken welke potentiële sport- en beweegvraag of behoefte in de nabijheid van de aanbieder aanwezig is. Ook is het zinvol om te onderzoeken welke andere aanbieders al activiteiten verzorgen voor dezelfde doelgroep.

- Onderzoek bij het initiëren van nieuwe activiteiten of een nieuw aanbod, de potentiële vraag of wens. De overzichten in deze Sportmatch kunnen hierbij als uitgangspunt dienen.
- Kijk bijvoorbeeld naar het aanbod voor kinderen en jongeren van cluster 4 onderwijs en van speciaal basisonderwijs. Zij worden gewoonlijk niet geschaard onder 'mensen met een beperking'. Echter, ook zij ervaren belemmeringen bij sport en bewegen.

Zet CF en BSC ook gericht in ten gunste van mensen met een beperking

Vanaf 2008 bestaat de rijksregeling Impuls brede scholen, sport en cultuur. Vanaf 2012 is de regeling uitgebreid met de inzet van extra buurtsportcoaches (BSC) en gaat deze verder onder de naam 'Brede Impuls Combinatiefuncties'. De buurtsportcoach kan breed worden ingezet en is niet zoals de combinatiefunctionaris (CF), beperkt tot de terreinen van onderwijs, sport en cultuur. De BSC kan zich bijvoorbeeld ook richten op welzijnswerk, kinderopvang, ouderen en mensen met een beperking.

- Onderzoek op gemeentelijk niveau op welke manier formatie CF/BSC kan worden ingezet voor aangepast sporten en speciaal onderwijs, voor het ontwikkelen van een actieve, gezonde leefstijl. Denk bijvoorbeeld aan het 'opplussen' van vakleerkrachten en het aanstellen van 'sportcoaches' binnen instellingen.
- Borg op gemeentelijk niveau deze gerichte inzet (oormerken deelbudget).
- Kom zo mogelijk in samenwerking met andere gemeenten tot een regionale inzet CF/BSC. Bij aangepast sporten is het effectief als een functionaris gemeentegrens overschrijdend kan werken.
- Werk gezamenlijk aan de specifieke deskundigheidsbevordering van CF/BSC, organiseer scholing, netwerkbijeenkomsten, deel kennis en ervaring, verspreid brochures en handreikingen.

Investeer in het versterken van de deskundigheid van kader

- Blijf deskundigheidsbevordering van kader en andere vrijwilligers van sport- en beweegaanbieders initiëren. Organiseer netwerkbijeenkomsten en deel kennis en ervaring. Werk hierbij bijvoorbeeld samen met partners van andere instellingen zoals Heliomare, Fysiotherapie, onderwijs en zorginstellingen.

Koppel initiatieven aan vindplaatsen

Bij het ontwikkelen van een actieve, gezonde leefstijl bij 'mensen met een beperking' is het effectief om aanbieders van sport en bewegen structureel te verbinden aan vindplaatsen van mensen met een beperking. Hiermee worden initiatieven geborgd en kan kennis en ervaring worden gedeeld. Ook kan hierdoor 'massa' worden gecreëerd. Zeker bij teamsport is een bundeling van sporters van belang.

- Bepaal welke vindplaatsen bij het stimuleren van sport en bewegen een belangrijke rol kunnen vervullen in relatie tot het geformuleerde beleid. Zowel onderwijs als instellingen kunnen een prima aangrijpingspunt zijn bij sport- en bewegingsstimulering. Echter ook 1^e en 2^e lijns zorg(instellingen) kunnen een rol vervullen.
- Werk hierbij van binnen naar buiten. Binnen de organisatie of instelling worden kinderen, jongeren en volwassenen in een voor hen vertrouwde omgeving gestimuleerd structureel te sporten en te bewegen. Vanuit die ervaring kunnen ze buiten de organisatie of instelling blijven sporten en bewegen. Indien noodzakelijk kan intern een structureel aanbod worden ontwikkeld. Streef naar meerjarige of structurele samenwerking.

Stimuleer de inzet van de Sportimpuls

- Stimuleer verenigingen en samenwerkingspartners, waaronder bijvoorbeeld 'vindplaatsen', gebruik te maken van de subsidiemogelijkheden die de Sportimpuls biedt. Bij de eerst komende tranche wordt extra nadruk gelegd op erkende interventies voor sporten en bewegen door mensen met een beperking.

Zet School en Sport breed in

Vrijwel alle gemeenten besteden aandacht aan sportstimulering binnen het onderwijs. Het is echter niet altijd duidelijk of speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs hierbij vanzelf worden meegenomen.

- Pas beleid op het gebied van sportstimulering binnen het onderwijs vanzelfsprekend ook toe op het speciaal onderwijs en het speciaal basisonderwijs.

Richt sportieve buitenruimte in en versterk toegankelijkheid accommodaties

Sport en bewegen vindt ook steeds vaker ongeorganiseerd (buiten verenigingsverband) plaats in de openbare ruimte. Gemeenten kunnen hierop inspelen bij het aanleggen en herinrichten van buitenruimten.

- Creëer bij de (her)inrichting van de openbare ruimte een beweegvriendelijke omgeving die ook voor mensen met een beperking uitnodigend en bruikbaar is.
- Optimaliseer de gebruikersmogelijkheden van sportaccommodaties. Kijk bij nieuwbouw en groot onderhoud tevens naar de toegankelijkheid voor verschillende gebruikersgroepen. Gebruik hierbij bijvoorbeeld de publicatie 'Richtlijnen Toegankelijkheid Indoor Sportaccommodaties' van Onbeperkt Sportief.

Betrek 'zoekgedrag' bij het vergoten van de vindbaarheid van het aanbod

Uit eerder onderzoek komt naar voren dat vindbaarheid van het aanbod een punt van aandacht is.

- Ontwikkel een gedifferentieerde PR- en communicatiestrategie. Verdiep je bij het ontwikkelen van een communicatieplan in het 'zoekgedrag' van potentiële sporters. Welke specifieke sporters wil je bereiken en hoe komen ze aan informatie? Niet iedereen zoekt zelf op internet of kan zelf op internet zoeken. In sommige situaties is het van belang om met intermediairs te werken. Denk aan vakleerkrachten, interne begeleiders, mentoren, groepsleiders, CF/BSC, sociale wijkteams, familieleden en 1^e en 2^e lijns gezondheidszorg.

Blijf investeren in persoonlijk advies

- Blijf investeren in persoonlijk advies en begeleiding van potentiële sporters, in menselijk contact. Zowel door de regionale coördinator aangepast sporten van het SAS als via combinatiefunctionarissen, buurtportcoaches en eventuele andere partijen. Ook de sportloketten zijn hierbij een belangrijk instrument.

Literatuur

CBZ (2004). *Signaleringsrapport licht verstandelijk gehandicapte jongeren met probleemgedrag*. Utrecht: College Bouw Ziekenhuisvoorzieningen.

Heijden, A. von, Dool, R. van den, Lindert, C. van, Breedveld, K. (2013). *(On)beperkt sportief. Monitor sport- en beweegdeelname van mensen met een handicap 2013*. Utrecht: Mulier Instituut.

Heslinga, K., Schellen, A.M.C.M. & Verkuyl, A. (1972). *Wij zijn niet van steen; seksuele problematiek van de gehandicapte mens (80)*. Leiden: Stafleu.

Kwartel, A.J.J., van der (2013). *Brancherapport Gehandicaptenzorg 2013*. Utrecht: Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland.

Ministerie van OCW (2014). *Kerncijfers 2009-2013. Onderwijs, Cultuur en Wetenschap*. Den Haag: Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Ras, M., Woittiez, I., Kempen, H. van & Sadiraj, K. (2010). *Steeds meer verstandelijk gehandicapten? Ontwikkelingen in vraag en gebruik van zorg voor verstandelijk gehandicapten 1998-2008*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP).

Revalidatie Nederland (2012). *Brancherapport Revalidatie 2011*. Utrecht: Revalidatie Nederland.

Tiessen-Raaphorst, A. (2015). *Rapportage Sport 2014*. Den Haag: Sociaal Cultureel Planbureau.

Woittiez, I., Ras, M. & Oudijk, D. (2012). *IQ met beperkingen. De mate van verstandelijke handicap van zorgvragers in kaart gebracht*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP).

Bijlage 1: Toelichting methode vaststelling aantal mensen met een beperking

In deze bijlage worden de resultaten van hoofdstuk 4 verantwoord.

Vaststelling aantal mensen met een lichamelijke beperking

Uitgangspunten

Veel mensen met een lichamelijke beperking maken gebruik van een landelijke en/of gemeentelijke regeling voor ondersteuning, bijvoorbeeld voor huishoudelijke hulp, maar ook voor vervoer naar een sportwedstrijd. Doordat er verscheidene regelingen zijn en doordat lang niet iedereen gebruik maakt van een regeling wordt gebruik gemaakt van bevolkingsonderzoek om het aantal mensen met een lichamelijke beperking te schatten. Op basis van de landelijke Gezondheidsenquête van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is per gemeente of wijk bepaald hoeveel mensen met een lichamelijke beperking er zijn. Het landelijke onderzoek maakt gebruik van een aantal vragen die door de OECD⁷ zijn ontwikkeld om de mate van beperking vast te stellen. In Nederland heeft volgens deze definitie 11,8 procent van de mensen van 12 tot en met 79 jaar een matige of ernstige lichamelijke beperking (periode 2008-2011). Dit zijn 1,6 miljoen mensen (exclusief bewoners van instellingen).

Het maken van een schatting van het aantal mensen met een lichamelijke beperking in een gemeente is een wat technische kwestie. De belangrijkste elementen van de vaststelling zijn de bepalende factoren voor mensen met een beperking, namelijk de leeftijd en het inkomen. Hoe ouder, hoe groter de kans op beperkingen. Hoewel de aandacht voor jonge mensen met een beperking groot is, maken zij slechts een klein deel van de totale groep uit. De aandacht is vooral zo groot, omdat zij hun hele verdere leven last van hun beperkingen zullen houden. Het tweede gegeven dat een grote rol speelt is de opleiding en daarmee samenhangend het inkomen. Mensen met een matige of ernstige beperking hebben vaker een laag inkomen. Dit heeft te maken met het feit dat zij door hun beperking minder (hebben) kunnen werken en mogelijk doordat mensen met lagere inkomens vaker zware fysieke beroepen hadden of hebben en daardoor een lichamelijke beperking hebben gekregen. Daarnaast hebben mensen met een lager inkomen vaker een leefstijl die de gezondheid benadeelt. Hoewel een dergelijke leefstijl vooral invloed heeft op chronische aandoeningen, kan bij ernstige vormen ook sprake zijn van een lichamelijke beperking volgens de definitie van de OECD (denk aan obesitas en COPD⁸).

Het aantal mensen met een lichamelijke beperking in een gemeente is te bepalen, echter het percentage sporters daarvan of het percentage dat aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) voldoet niet. Dan wordt het namelijk een schatting binnen een schatting, de (statistische) betrouwbaarheid is dan te laag. Ook vanwege deze betrouwbaarheid kunnen geen uitspraken binnen een gemeente per leeftijdsgroep worden gedaan. Tot slot is de zogenoemde betrouwbaarheidsmarge van de genoemde 11,8 procent mensen met een lichamelijke beperking van 12 tot en met 79 jaar, plus en min 0,4% (circa 50.000 mensen op landelijk niveau). Het Mulier Instituut heeft alle genoemde cijfers bepaald via een eigen bewerking van de gegevens van het CBS.

Daadwerkelijke vaststelling aantal mensen met een lichamelijke beperking

Voor de bepaling per gemeente wordt gebruik gemaakt van de informatie van tabel B1.1. Per leeftijds- en inkomensgroep is voor elke vorm van lichamelijke beperking vastgesteld hoeveel procent een matige of ernstige beperking heeft. Voor met name motorische en auditieve beperkingen is te zien dat hoog opgeleide mensen tot 50 jaar het laagste percentage kennen en laag opgeleide ouderen het hoogste percentage mensen met een matige of ernstige vorm van lichamelijke beperking. De mensen van 12 tot en met 49 jaar vormen de jongste groep. Deze indeling is gehanteerd om ongeveer even grote leeftijdsgroepen te hanteren.

De schatting vindt plaats door deze cijfers te vermenigvuldigen met lokale cijfers naar inkomen en leeftijd. Lokaal wil in dit geval zeggen op viercijferig postcodeniveau. Met dit (lage) niveau kunnen vervolgens allerlei geografische eenheden worden samengesteld, zoals provincies, gemeenten, maar ook wijken (zolang deze voornamelijk bestaan uit viercijferige postcodegebieden). Van het CBS zijn gegevens naar leeftijdsgroepen van vijf jaar per postcode gebruikt (2012). Voor het inkomen zijn cijfers uit 2010 benut (Onderzoek Wijken en

⁷ De OECD staat voor Organization for Economic Co-operation and Development.

⁸ COPD staat voor Chronic Obstructive Pulmonary Disease. COPD is een longziekte.

Buurtten). Deze cijfers geven het percentage lage, midden en hoge inkomens per postcodegebied aan. Binnen deze groepen is overigens niet de leeftijdsverdeling bekend. Er is daarom vanuit gegaan dat de verdeling naar inkomen binnen de leeftijdsgroepen gelijk is. Dus als de helft van de inwoners van het postcodegebied een hoger inkomen heeft, dan wordt aangenomen dat dat voor elke leeftijdsgroep geldt. Uiteraard is er ook een verband tussen leeftijd en inkomen. De meeste jongeren verdienen immers nog niet zoveel. Maar doordat de jongeren samengaan met de wat oudere groep (de 'jongsten' zijn 12-49 jaar) is dit effect voor deze cijfers vrijwel afwezig.

Tabel B1.1: Verband leeftijd en inkomen naar verschillende soorten lichamelijke beperkingen, volgens CBS Gezondheidsenquête (2008-2011), in procenten met een matige of ernstige beperking

	Totaal	Leeftijd		
		12-49	50-64	65-79
Totaal	6,3	2,6	8,3	15,9
Inkomen				
Laag	14,1	6,1	17,7	21,0
Midden	4,3	1,9	7,0	6,8
Hoog	2,4	1,3	3,1	7,2
Visuele beperkingen (OECD)				
	Totaal	12-49	50-64	65-79
Totaal	5,3	2,9	8,6	7,7
Inkomen				
Laag	8,0	4,1	12,8	9,7
Midden	5,1	3,5	7,9	5,1
Hoog	4,3	2,5	7,1	3,6
Auditieve beperkingen (OECD)				
	Totaal	12-49	50-64	65-79
Totaal	2,6	1,4	3,0	5,7
Inkomen				
Laag	4,8	2,6	5,1	7,1
Midden	3,2	1,9	3,8	5,9
Hoog	1,5	0,9	2,2	3,4
Combinatie van 3 soorten beperkingen (1 tot 3)				
	Totaal	12-49	50-64	65-79
Totaal	11,8	5,9	16,7	24,0
Inkomen				
Laag	21,2	9,8	27,7	30,4
Midden	10,9	6,7	15,5	15,3
Hoog	7,3	4,1	11,0	11,7

Gezondheidsmonitor Volwassenen GGD-en, CBS en RIVM 2012

RIVM en CBS hebben onlangs (april 2015) cijfers gepubliceerd over data uit de 'Gezondheidsmonitor Volwassenen GGD-en, CBS en RIVM 2012'. Dit is een samenvoeging van de CBS Gezondheidsenquête, zoals gebruikt voor ons schattingsmodel, en een monitor van de GGD 'en. De Gezondheidsmonitor bevat onder andere informatie over lichamelijke beperkingen (OECD indicator), chronische aandoeningen en sport- en beweeggedrag van volwassenen van 19 jaar en ouder. In 2012 hebben ruim 387.000 volwassenen meegedaan aan het grootschalige vragenlijstonderzoek. De cijfers zijn terug te vinden op Statline van het CBS en in de Zorgatlas⁹. Vaak zijn deze cijfers ook op te vragen bij de regionale GGD. Uit de Gezondheidsmonitor 2012 komt naar voren dat landelijk 14,8 procent van de bevolking van 19 jaar en ouder één of meer beperkingen heeft in horen, zien of bewegen. Dit cijfer wijkt af van de 11,8 procent die we vonden in de Gezondheidsenquête van

⁹ Zie www.statline.cbs.nl en <http://www.zorgatlas.nl/thema-s/sporten-en-bewegen/sportdeelname/beweeqnorm-per-gemeente/#breadcrumb>.

het CBS. Dit komt waarschijnlijk door de andere leeftijdsselectie. De cijfers uit de Gezondheidsenquête die hierboven zijn gepresenteerd zijn gebaseerd op respondenten tussen 12 en 79 jaar oud. De gecombineerde Gezondheidsmonitor 2012 heeft alleen betrekking op mensen van 19 jaar en ouder. In de Zorgatlas is informatie op GGD-niveau en op gemeenteniveau te vinden over beperkingen en chronische aandoeningen, niet op wijkniveau. In hoofdstuk 4 zijn cijfers opgenomen afkomstig uit ons schattingsmodel (gebaseerd op de Gezondheidsenquête van het CBS voor de groep 12-79 jarigen). Hierbij is ook op wijkniveau het geschatte percentage en aantal mensen met een lichamelijke beperking weergegeven.

Vindplaatsen mensen met een lichamelijke beperking

Slechts een klein gedeelte van de mensen met een lichamelijke beperking woont in een zorginstelling. In Nederland verblijven 1.134 mensen in een instelling (intramurale zorg) en via deze instellingen (6 voor heel Nederland) ontvangen 3.335 mensen zorg thuis (extramurale zorg, Van der Kwartel, 2013). De bewoners in de instelling maken geen deel uit van de schatting die via het CBS-onderzoek is uitgevoerd. Andere plaatsen waar mensen met een lichamelijke beperking makkelijk traceerbaar zijn, zijn revalidatie-instellingen. In totaal kent Nederland 140 locaties (revalidatiecentra en ziekenhuizen met revalidatie-afdelingen) waar revalidatie wordt aangeboden. Samen bieden zij zorg aan ongeveer 90.000 patiënten (Revalidatie Nederland, 2012). Mensen met een lichamelijke beperking kunnen ook via zorgvoorzieningen voor ouderen worden benaderd, omdat een groot deel van de mensen met een lichamelijke beperking oudere mensen zijn.

Een andere, meer indirecte, manier om mensen met een lichamelijke beperking in de gemeente te bereiken is via de regelingen waar zij vanwege hun beperking gebruik van maken, zoals de WMO.

Vaststelling aantal mensen met een verstandelijke beperking

Er vindt geen bevolkingsonderzoek plaats onder mensen met een verstandelijke beperking. Om te schatten hoeveel mensen een verstandelijke beperking hebben wordt meestal uitgegaan van de voorzieningen waar mensen met een verstandelijke beperking gebruik van maken, zoals woon- en dagvoorzieningen of de aanspraak die zij maken op AWBZ-zorg. Van deze voorzieningen kunnen mensen met een lichte, matige of ernstige verstandelijke beperking (IQ beneden de 70) gebruik maken. Soms worden ook zwakbegaafden (IQ tussen 70 en 85) tot de groep mensen met een licht verstandelijke beperking gerekend, wanneer zij vanwege ernstige bijkomende problemen gebruik kunnen maken van AWBZ-zorg (Von Heijden et al, 2013).¹⁰

Voor heel Nederland gaan we ervan uit dat tussen 50.000 en 66.000 mensen een matige of ernstige verstandelijke beperking (zie Ras et al, 2010) hebben, wat overeenkomt met ongeveer drie tot vier promille van de bevolking. Tussen 50.000 en 165.000 mensen hebben naar schatting een lichte verstandelijke beperking, wat overeenkomt met tussen de drie en tien promille van de bevolking (Woittiez et al, 2012, zie tabel B1.2). De groep zwakbegaafden is naar schatting vele malen groter, echter ongeveer 33.000 mensen uit deze groep maken aanspraak op zorg via de AWBZ en zijn op die manier traceerbaar.

¹⁰ Vanaf 2015 is de AWBZ ingrijpend hervormd. De AWBZ betaalt dan alleen nog de zwaarste, langdurige zorg. Lichtere zorg gaat dan naar gemeenten of naar de zorgverzekering. Zie <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/algemene-wet-bijzondere-ziektekosten-awbz/veranderingen-in-de-awbz>.

Tabel B1.2: Geschatte omvang van verstandelijke beperkingen, naar ernst (absolute aantallen x 1.000)

	Totale geschatte omvang	Indicatie AWBZ-zorg
Zwakbegaafd (IQ 70-85)	300-600 ^a	33 ^b
Licht (IQ 50-70)	50-165 ^c	68 ^b
Matig/ernstig (IQ <50)	50-66 ^c	63 ^b

a. CBZ, 2004.

b. Woittiez et al., 2012, schatting voor 2009.

c. Ras et al., 2010, schatting voor 2008.

Als we uitgaan van de instellingen die zorg bieden, verblijven in heel Nederland ruim 40.000 mensen in een instelling voor verstandelijke gehandicaptenzorg (75 instellingen) en ontvangen ruim 35.000 cliënten via deze instellingen de zorg thuis of maken gebruik van de dagbesteding. Er zijn ook instellingen voor gecombineerde zorg (mensen met een verstandelijke en lichamelijke beperking, 68 instellingen), waar ruim 31.000 mensen verblijven en waarvan ongeveer 38.000 mensen thuis zorg ontvangen (incl. dagbesteding) (Van der Kwartel, 2013).

Door de landelijke prevalentiecijfers toe te passen op de regio Amstel en Meerlanden is een grove schatting gemaakt van het aantal mensen met een verstandelijke beperking in deze regio. Uitgaande van een prevalentie van 3 tot 4 promille van de bevolking voor mensen met een matige of ernstige verstandelijke beperking hebben van de inwoners van de regio Amstel en Meerlanden (326.004¹¹) ongeveer 980 tot 1.300 mensen een matige of ernstige verstandelijke beperking. Uitgaande van een prevalentie tussen 3 tot 10 promille voor mensen met een licht verstandelijke beperking, hebben naar schatting ongeveer 980 tot 3.260 mensen in de regio Amstel en Meerlanden een lichte verstandelijke beperking.

Een andere manier om zicht te krijgen op het aantal mensen met een verstandelijke beperking zijn de geldige indicaties voor AWBZ-zorg in de gemeenten binnen de regio. Vanaf 2015 is de AWBZ veranderd en valt lichtere zorg onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid. De CIZ-cijfers met betrekking tot indicaties voor AWBZ-zorg uit 2014 geven echter een beeld hoe groot de doelgroep mensen met een verstandelijke beperking in de gemeenten binnen de regio is. Op 1 juli 2014 hadden in de regio Amstel en Meerlanden in totaal 2.215 mensen met een verstandelijke beperking een geldige indicatie voor AWBZ-zorg (zie tabel B1.3). Onder hen 525 kinderen en jongeren in de leeftijd van nul tot en met zeventien jaar en 1.685 volwassenen van achttien jaar en ouder.

Tabel B1.3: Aantal mensen met een verstandelijke beperking met een geldige indicatie voor AWBZ-zorg op 1 juli 2014 in gemeenten binnen de regio Amstel en Meerlanden per cliëntgroep.

	Totaal	0-17 jaar	18 jaar en ouder
Regio Amstel en Meerlanden	2215	525	1685
Aalsmeer	235	50	185
Amstelveen	425	110	315
Diemen	130	35	95
Haarlemmermeer	1135	240	895
Ouder-Amstel	40	20	20
Uithoorn	250	70	175

Bron: CIZ Basisrapportages AWBZ, 1 juli 2014

¹¹ Bron: Aantal inwoners van de gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn volgens CBS Statline 'Bevolking en huishoudens; viercijferige postcode, 1 januari 2013'.

Vindplaatsen mensen met een verstandelijke beperking

Mensen met een verstandelijke beperking maken gebruik van voorzieningen, zoals locaties voor dagbesteding en dagopvang, logeerhuizen, sociale werkplaatsen, woonlocaties en woonzorginstellingen. Als wordt uitgegaan van de instellingen die zorg bieden, verblijven in heel Nederland ruim 40.000 mensen in een instelling voor verstandelijk gehandicaptenzorg (75 instellingen) en ontvangen ruim 35.000 cliënten via deze instellingen de zorg thuis of maken gebruik van de dagbesteding. Er zijn ook instellingen voor gecombineerde zorg (verstandelijke en lichamelijke beperking, 68 instellingen), waar ruim 31.000 mensen verblijven en waarvan ongeveer 38.000 mensen thuis zorg ontvangen. (Van der Kwartel, 2013).

De gemeenten in de regio Amstel en Meerlanden leverden een lijst met namen van organisaties voor mensen met een verstandelijke beperking aan. Hierbij leverden enkele ook (een schatting van) het aantal bewoners of cliënten aan. Het aantal cliënten bij de verschillende vindplaatsen mag niet bij elkaar worden opgeteld, omdat mensen met een verstandelijke beperking gebruik kunnen maken van verscheidene voorzieningen, zoals een woonvoorziening en de dagbesteding. Opgemerkt moet worden dat mensen met een verstandelijke beperking die geen gebruik maken van bovenvermelde voorzieningen moeilijker te bereiken zijn. Als onder deze groep mensen behoefte bestaat om te sporten dan zijn zij alleen bekend als zij zichzelf aanmelden voor hulp bij consulenten voor aangepast sporten, zoals bij adviseurs van Sportservice Haarlemmermeer of bij consulenten van MEE.

Vaststelling aantal kinderen en jongeren met een beperking

Hoewel kinderen en jongeren met een beperking ook deel uit maken van de groep mensen met een lichamelijke en verstandelijke beperking zoals hiervoor beschreven, is het nuttig deze groep apart te beschouwen. Zij zijn namelijk via de verschillende onderwijsinstellingen relatief makkelijk traceerbaar en daar kan bij de afstemming tussen sportaanbod en vraag naar gehandicaptensport gebruik van worden gemaakt. Op basis van de landelijke CBS data is het aantal mensen met een lichamelijke beperking van 12 tot en met 79 jaar bepaald. Kinderen tot 12 jaar vallen hier niet onder. Voor de groep kinderen vanaf 12 jaar met een lichamelijke beperking is er dus sprake van een zekere overlap met de hierna gepresenteerde vindplaatsen (denk aan speciaal voortgezet onderwijs op cluster 3-scholen). Voor jongeren met een verstandelijke beperking die gebruik maken van de voorzieningen die worden vermeld is er ook sprake van overlap. Het is niet mogelijk precies te berekenen hoe groot deze is en om uitsluitende categorieën van vindplaatsen te presenteren.

In de rapportage 'Kinderen met een handicap in Tel' worden gegevens over kinderen met een beperking in Nederland in 2012 gepresenteerd. Het gaat hier om kinderen van 0 tot 18 jaar die vanwege een beperking speciale voorzieningen of zorg nodig hebben. Uit de rapportage blijkt dat in 2012 68.288 kinderen in Nederland (1,9%) een of meerdere beperkingen hadden (zie tabel 2.4). De meest voorkomende beperking is een verstandelijke beperking. Bijna 45.000 kinderen hebben hiermee te maken. Bij een kleine 20.000 kinderen is sprake van een lichamelijke beperking en ruim 10.000 kinderen hebben een zintuiglijke beperking. Deze drie type beperkingen tellen samen op tot bijna 75.000 kinderen, dit is meer dan het totaal aantal kinderen van 68.288. Dit komt doordat er ruim 6.500 kinderen zijn die een meervoudige beperking hebben. In deze cijfers zijn kinderen met gedragsproblemen niet meegenomen. Het is verder niet duidelijk van welke onderwijsvoorzieningen de kinderen gebruik maken. Het lijkt erop dat de cijfers over leerlingen met een beperking in het speciaal en regulier onderwijs en de cijfers uit de rapportage 'Kinderen met een handicap in Tel' elkaar niet veel overlappen.

Tabel B1.4: Aantal kinderen (0 tot 18 jaar) met een beperking in 2012, naar type beperking.

Kinderen met een beperking:	68.288	1,9%
Lichamelijke beperking	19.859	0,5%
Verstandelijke beperking	44.849	1,3%
Zintuiglijke beperking	10.164	0,3%

Bron: Kinderen met een handicap in Tel, Verwey-Jonker Instituut (2013)

Vindplaatsen kinderen met een beperking

Doorgaans worden onderwijsinstellingen waar kinderen en jongeren met een beperking gebruik van maken in kaart gebracht om het aantal kinderen met een beperking vast te stellen. Het gaat hierbij om locaties voor (voortgezet) speciaal onderwijs. Hieronder vallen scholen voor cluster 1 (voor leerlingen met een visuele beperking), cluster 2 (voor leerlingen met een auditieve beperking en taal-ontwikkelingsstoornissen), cluster 3 (leerlingen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking of langdurige ziekte) en cluster 4 (leerlingen met gedragsproblemen). Daarnaast gaat het ook om de locaties voor het speciaal basisonderwijs (sbo), praktijkonderwijs (pro) en het leerwegondersteunend onderwijs (lwoo).

Speciaal basisonderwijs is onderwijs voor kinderen die extra ondersteuning en aandacht nodig hebben. Dit zijn bijvoorbeeld kinderen die moeilijk leren of problemen hebben met concentratie of sociaal gedrag.

In het praktijkonderwijs (pro) leren jongeren vooral door ervaring op te doen. Leerlingen worden doorgaans toegeleid naar werk. Het lwoo is bedoeld voor leerlingen van het vmbo die genoeg capaciteiten hebben om een diploma te halen maar extra begeleiding nodig hebben.

Voor heel Nederland gelden de volgende cijfers in tabel B1.5.

Tabel B1.5: Leerlingen speciaal onderwijs schooljaar 2013-2014 (in aantallen) voor geheel Nederland

Onderwijssoorten	Aantal
Totaal speciaal basisonderwijs (sbo)	38.100*
Totaal (voortgezet) speciaal onderwijs (so en vso)	71.142
Totaal speciaal onderwijs (so)	31.817
Cluster 1, blind en slechtziend	327
Cluster 2, doof, slechthorend, taal-ontwikkelingsstoornis	6.713
Cluster 3, motorische en/of verstandelijke beperking, chronisch ziek	11.653
Cluster 4, gedrags-, ontwikkelings- en psychiatrische problemen	13.124
Totaal voortgezet speciaal onderwijs (vso)	39.325
Cluster 1, blind en slechtziend	381
Cluster 2, doof, slechthorend, taal-ontwikkelingsstoornis	2.457
Cluster 3, motorische en/of verstandelijke beperking, chronisch ziek	14.751
Cluster 4, gedrags-, ontwikkelings- en psychiatrische problemen	21.736
Totaal leerlinggebonden financiering (2011)	38.200*
lgf-leerlingen in het basisonderwijs en speciaal basisonderwijs	18.400*
lgf-leerlingen in het voortgezet onderwijs	19.800*
Overig voortgezet onderwijs voor leerlingen met extra ondersteuning	
Praktijkonderwijs	28.600*
Totaal lwoo 1-4	103.839

Bron: CBS statline / leerlinggebonden financiering: OCW Kerncijfers 2009-2013, bewerking Mulier Instituut

* Cijfers afkomstig uit OCW Kerncijfers 2009-2013. Hier zijn leerling cijfers afgerond op een decimaal achter de komma in tegenstelling tot de (meer volledige) cijfers die via CBS Statline gedownload zijn.

Er is ook een groep kinderen met een beperking die gebruik maakt van het regulier onderwijs. Voorheen kregen deze leerlingen leerlinggebonden financiering, het zogenaamde rugzakje. Met de nieuwe Wet Passend Onderwijs, ingegaan op 1 augustus 2014, vervalt de leerlinggebonden financiering en wordt de school waar ouders hun kind aanmelden verantwoordelijk voor het bieden van een passende onderwijsplek voor het kind. Het is nog onduidelijk of de toestroom van kinderen met een beperking in het regulier onderwijs door de wetswijziging zal toenemen of gelijk zal blijven. Duidelijk is wel dat ook scholen in het regulier onderwijs vindplaatsen zijn voor kinderen met een beperking. Lastig is echter dat het per school steeds maar om enkele leerlingen zal gaan. Scholen voor regulier onderwijs zijn daarom in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Het overzicht van onderwijsinstellingen is aangeleverd door de deelnemende gemeenten. Voor enkele gemeenten is het overzicht aangevuld door de onderzoeker.

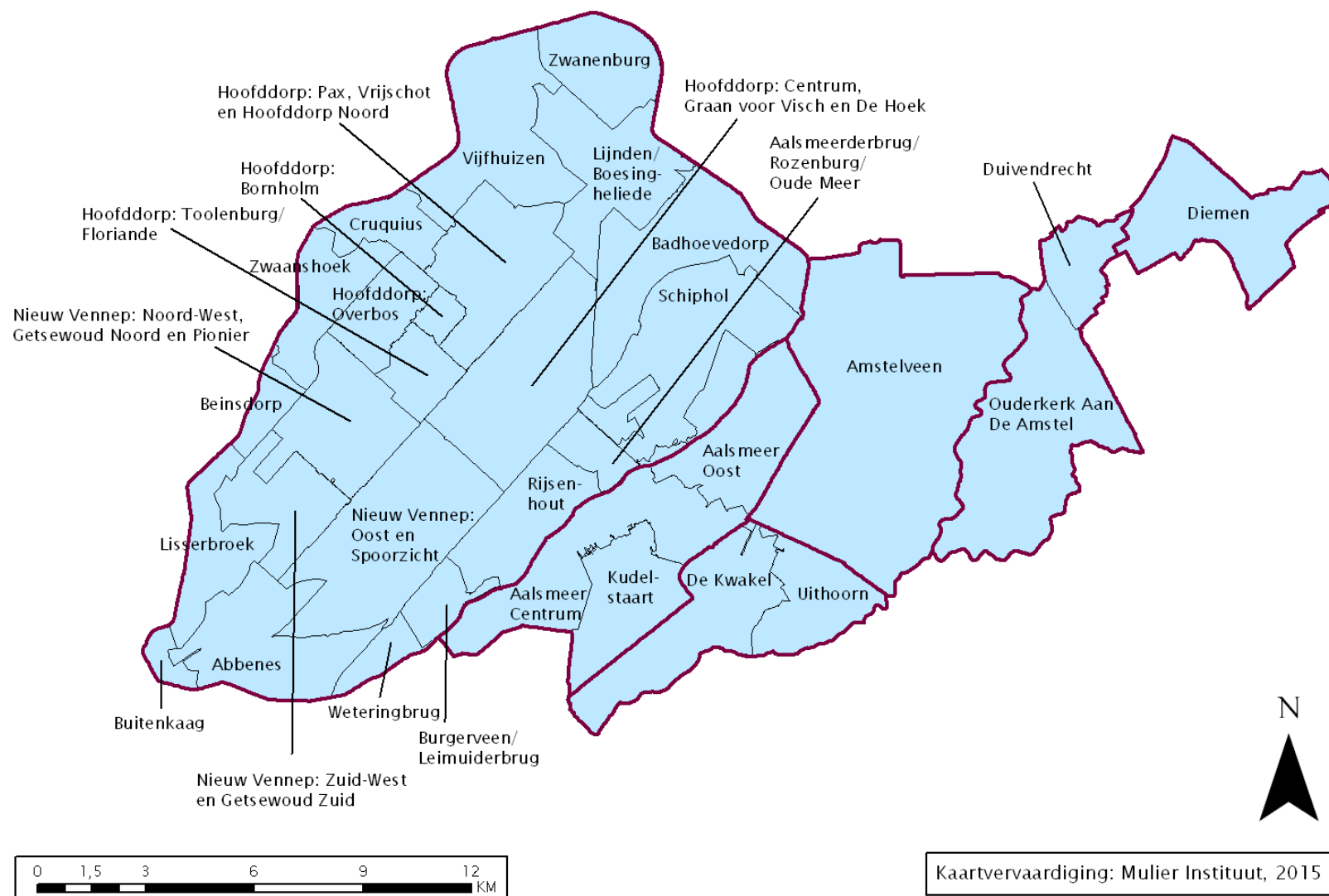
Bijlage 2. Schatting aantal mensen met een beperking per gemeente

In deze bijlage wordt de schatting van het aantal mensen met een beperking binnen de gemeentegrenzen van de regio Amstel en Meerlanden nader in kaart gebracht. In figuur B2.1 is de indeling per gemeente in dorpen of kernen weergegeven. De indeling naar dorpen of kernen is aangeleverd door de opdrachtgever. Voor de gemeenten Diemen en Amstelveen zijn geen andere dorpen en kernen opgegeven. De overige gemeenten zijn voor deze sportmatch als volgt opgedeeld:

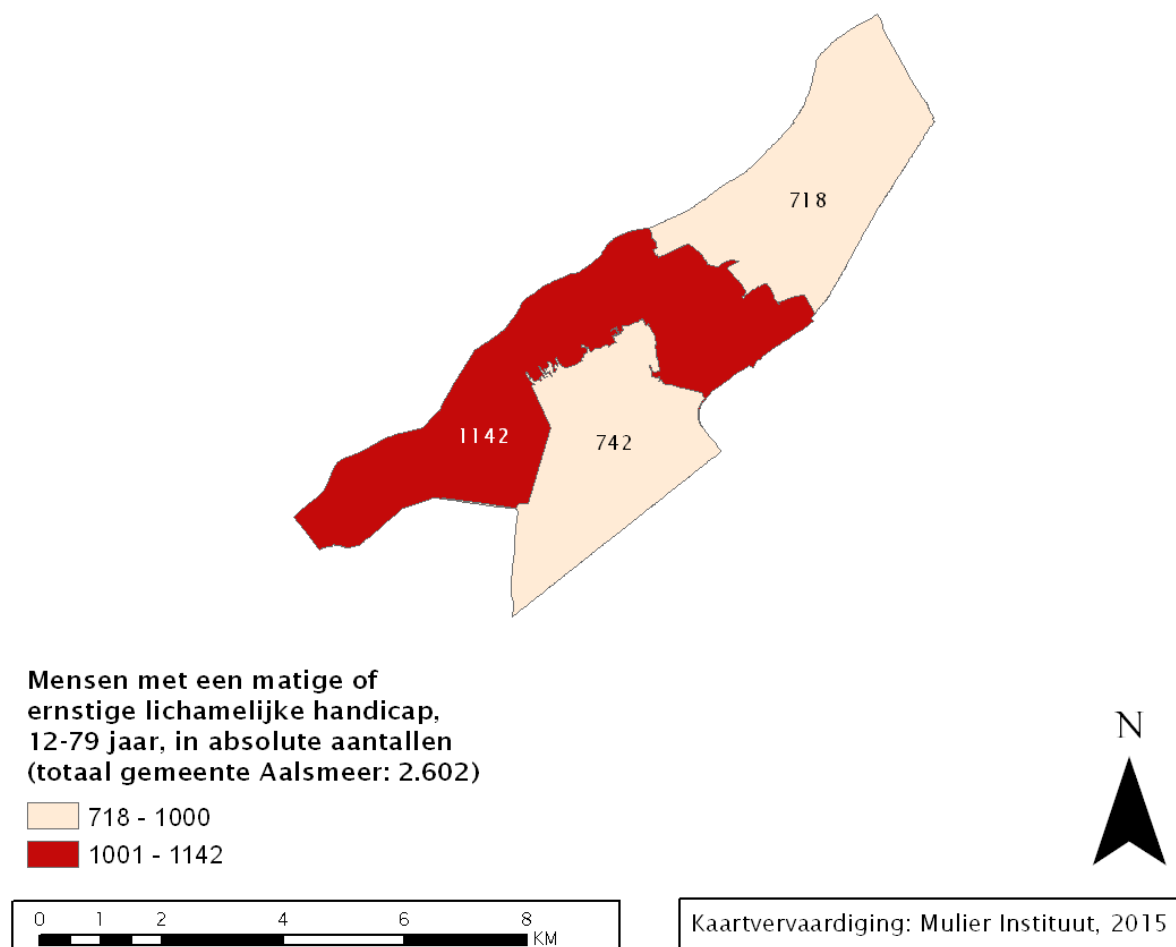
- Aalsmeer: Aalsmeer Centrum, Aalsmeer Oost en Kudelstraat.
- Haarlemmermeer: Aalsmeerderbrug/Rozenburg/Oude Meer, Abbenes, Badhoevedorp, Beinsdorp, Buitenkaag, Burgerveen/Leimuiderbrug, Cruquius, Hoofddorp: Bornholm, Hoofddorp: Graan voor Visch, Hoofddorp Centrum en De Hoek, Hoofddorp: Overbos, Hoofddorp: Pax, Vrijschot en Hoofddorp Noord , Hoofddorp: Toolenburg/Floriande, Lijnden/Boesingheliede, Lissersbroek, Nieuw-Vennep: Getsewoud Noord, Pionier, Nieuw-Vennep Noord-West, Nieuw-Vennep: Getsewoud Zuid, Nieuw-Vennep Zuid-West, Nieuw-Vennep: Spoorzicht, Nieuw-Vennep Oost, Rijsenhout, Schiphol, Vijfhuizen, Weteringbrug, Zwaanshoek en Zwanenburg.
- Ouder-Amstel: Duivendrecht en Ouderkerk aan de Amstel.
- Uithoorn: De Kwakel en Uithoorn.

Zie op de volgende pagina figuur B2.1 Indeling regio Amstel en Meerlanden binnen gemeentegrenzen

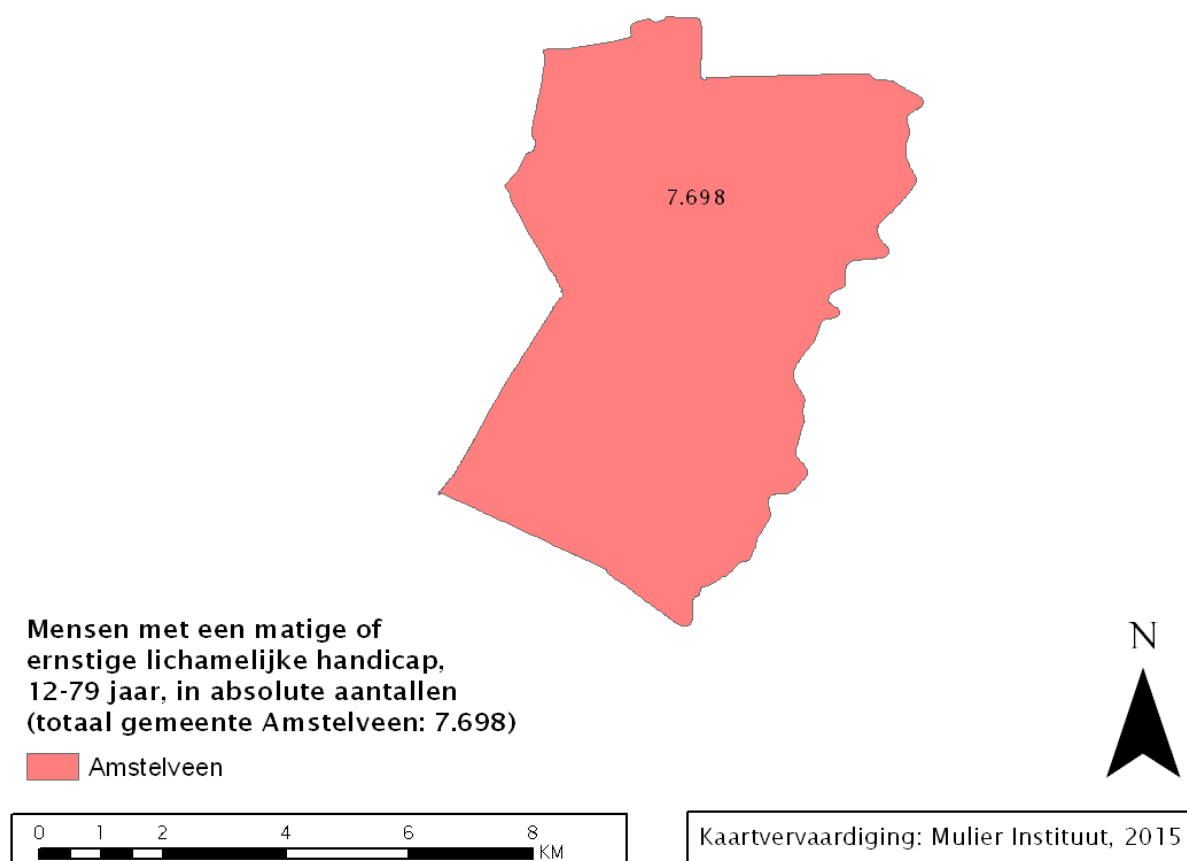
Figuur B2.1 Indeling regio Amstel en Meerlanden binnen gemeentegrenzen

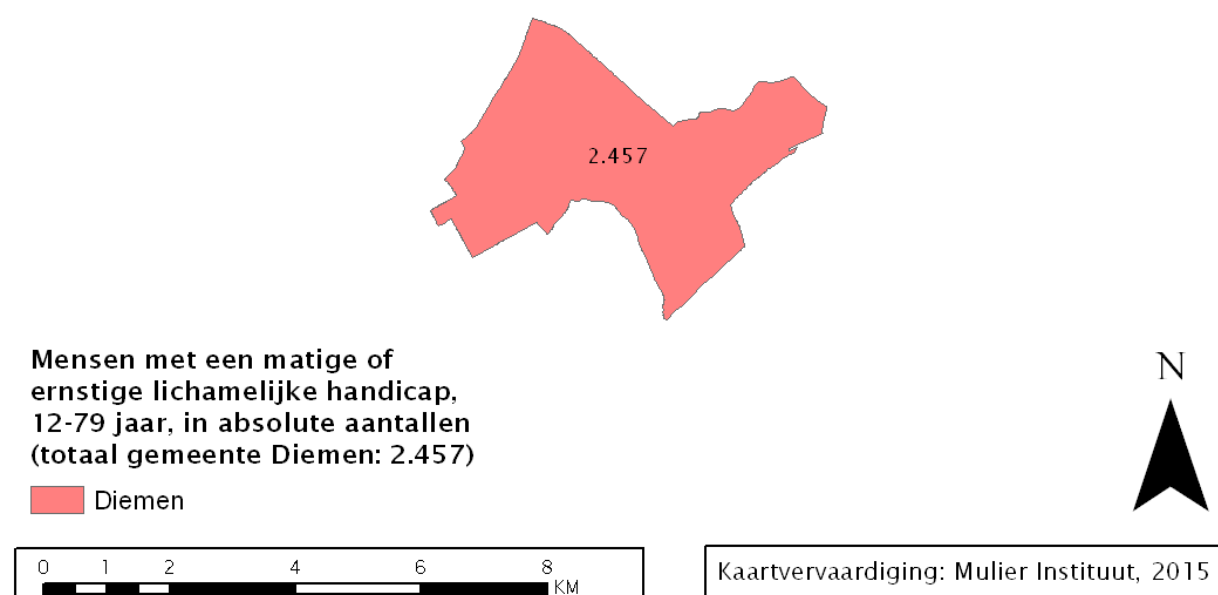
Figuur B2.2 Schatting aantal mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking binnen de gemeente Aalsmeer , 12-79 jaar (in aantallen)

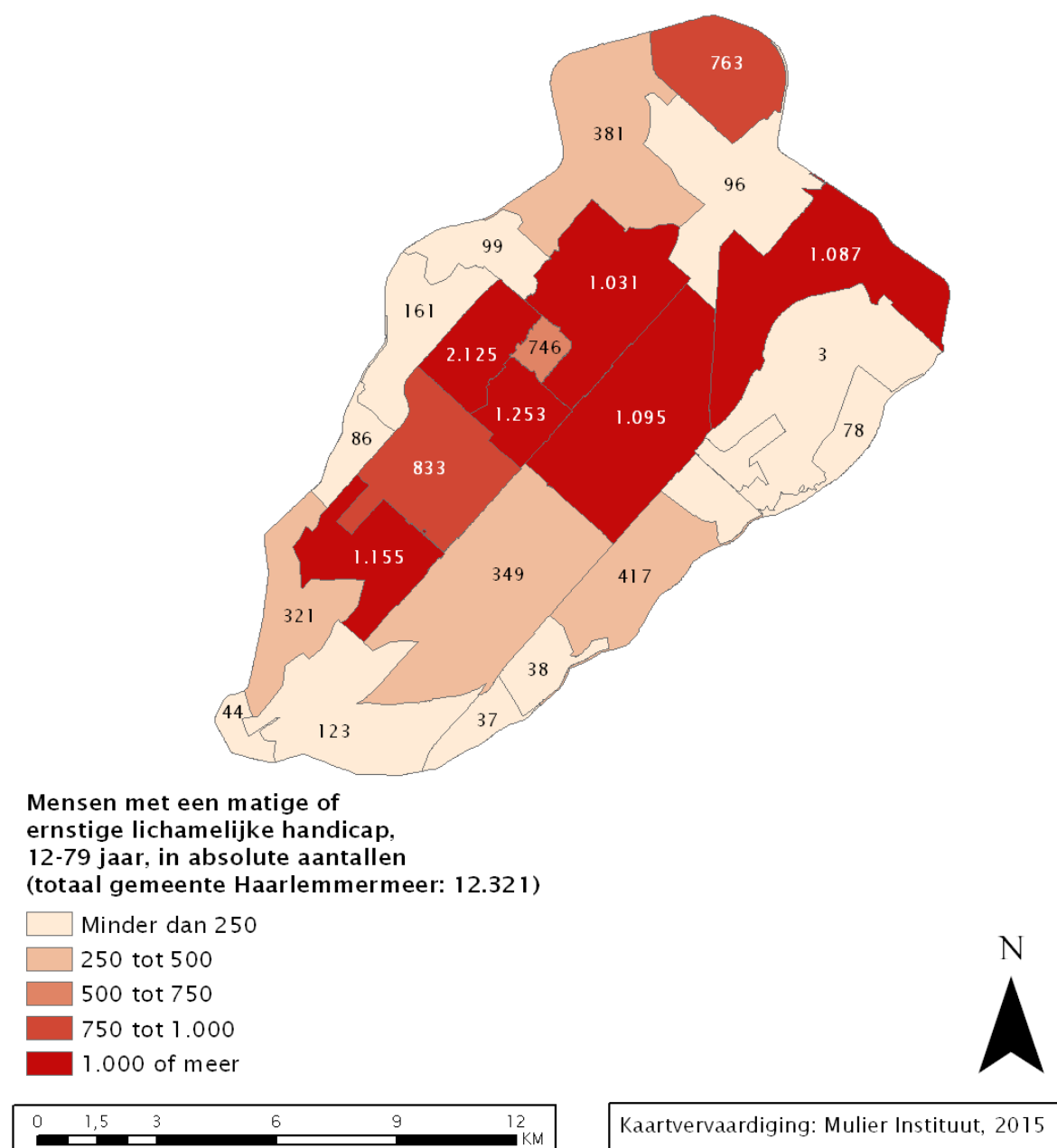
Figuur B2.3 Schatting aantal mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking binnen de gemeente Amstelveen , 12-79 jaar (in aantallen)

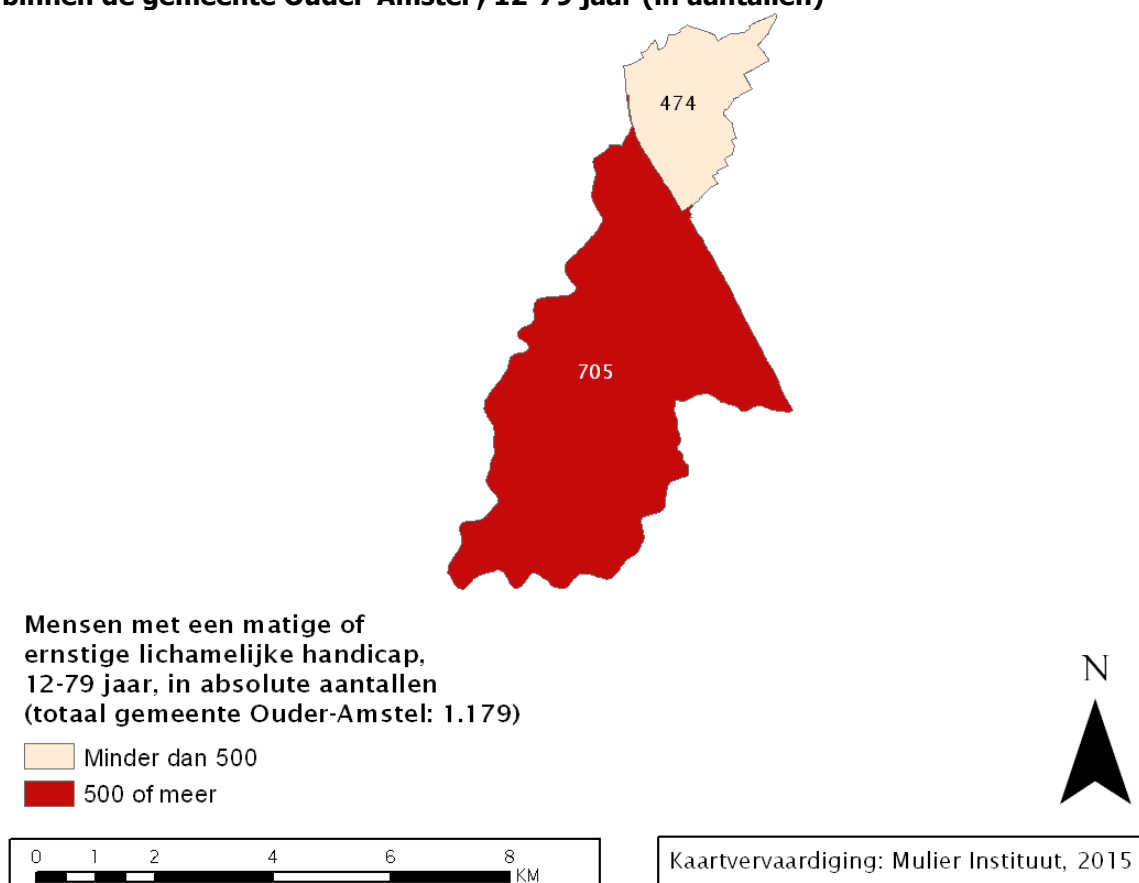
Figuur B2.4 Schatting aantal mensen met matige of ernstige lichamelijke beperking binnen de gemeente Diemen , 12-79 jaar (in aantallen)

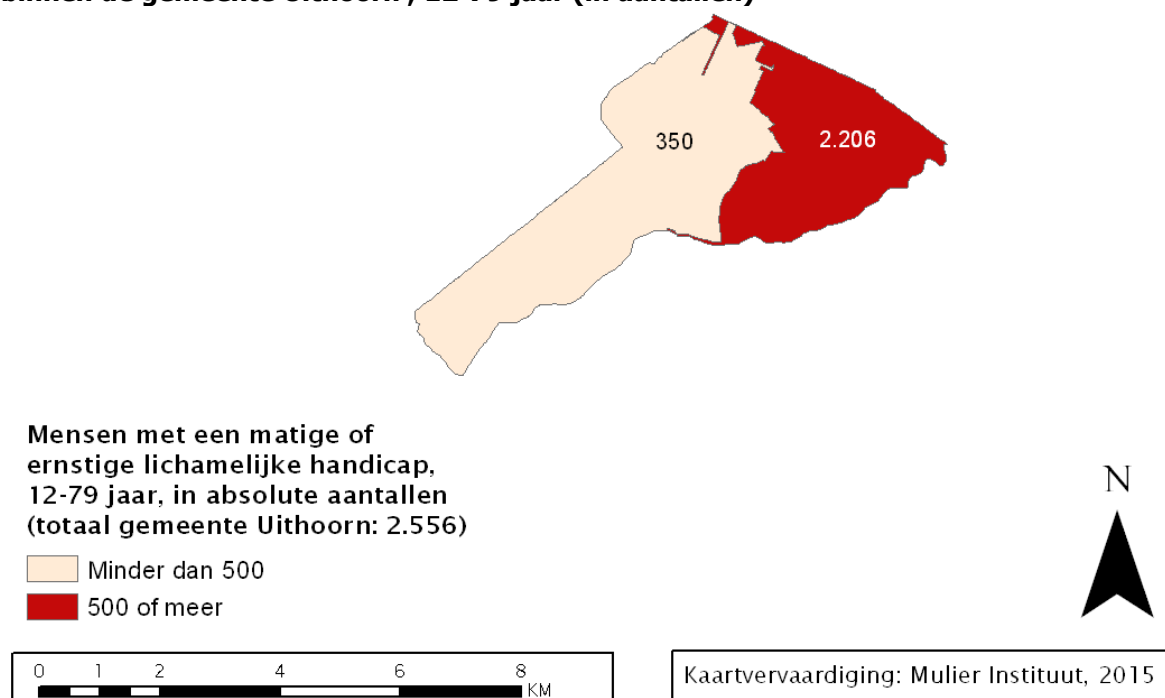
Figuur B2.5 Schatting aantal mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking binnen de gemeente Haarlemmermeer, 12-79 jaar (in aantallen)

Figuur B2.6 Schatting aantal mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking binnen de gemeente Ouder-Amstel, 12-79 jaar (in aantallen)

Figuur B2.7 Schatting aantal mensen met een matige of ernstige lichamelijke beperking binnen de gemeente Uithoorn , 12-79 jaar (in aantallen)

Bijlage 3. Vindplaatsen mensen met een lichamelijke beperking

Tabel B3.1: Woonlocatie en revalidatie-instellingen in Amstel en Meerlanden

Gemeente	Plaats	Organisatie	Locatienaam	Type
Aalsmeer	Aalsmeer	Heliomare	Heliomare	Revalidatiecentrum
Aalsmeer	Aalsmeer	PACA	PACA	Revalidatiecentrum
Amstelveen	Amstelveen	Fokus	Fokusproject Amstelveen Kinderhospice De Biezenwaard	Woonlocatie lichamelijk gehandicapten (kleinschalig)
Uithoorn	Uithoorn	OnsTweedethuis		Logeerhuis

Bron: gemeenten in regio Amstel en Meerlanden, maart 2015

Tabel B3.2: Woonvoorzieningen voor ouderen in Amstel en Meerlanden

Gemeente	Plaats	Organisatie	Locatienaam	Type	Aantal bewoners
Aalsmeer	Aalsmeer	St. Zorgcentra Meerlanden	t Kloosterhof	Woonzorginstelling	
Aalsmeer	Aalsmeer	Amstelring	Gloxinia Zorgcentrum	Woonzorginstelling	
Aalsmeer	Aalsmeer		Aalsmeer	Woonzorginstelling	
Amstelveen	Amstelveen	Amstelring	Groenelaan	Woonzorginstelling	
Amstelveen	Amstelveen	Brentano	Nieuw Vredeveld	Woonzorginstelling	80
Amstelveen	Amstelveen	Brentano	Belmonte	Woonzorginstelling	30
Amstelveen	Amstelveen	Brentano	Klaasje Zevenster	Woonzorginstelling	138
Amstelveen	Amstelveen	Brentano	t Huis aan de Poel	Woonzorginstelling	150
Amstelveen	Amstelveen	Zonnehuisgroep Amstelland	De Luwte	Woonzorginstelling	108
Amstelveen	Amstelveen	Zonnehuisgroep Amstelland	Zonnehuis Amstelveen	Verpleeghuis Kleinschalig	190
Amstelveen	Amstelveen	Zonnehuisgroep Amstelland	Zonnehof Bovenkerk	(groeps)wonen Kleinschalig	48
Amstelveen	Amstelveen	Zonnehuisgroep Amstelland	Zonnehuis Westwijk	(groeps)wonen	91
Diemen	Diemen	Cordaan	Arent Krijtstraat	Verzorgingshuis	74
Diemen	Diemen	Cordaan	Berkenplein	Verzorgingshuis	312
Haarlemmermeer	Badhoevedorp	Meerlanden	Meerwende	Verzorgingshuis	75
Haarlemmermeer	Badhoevedorp		De Schuilhoeve	Woonzorginstelling	178
Haarlemmermeer	Hoofddorp	Amstelring	Bornholm	Verzorgingshuis	180
Haarlemmermeer	Hoofddorp	PCSOH	Horizon	Woonzorginstelling	65
Haarlemmermeer	Hoofddorp	Zorgcentra Meerlanden	De Meerstede	Verzorgingshuis	80
Haarlemmermeer	Hoofddorp	Amstelring	Eijkenhove	Woonzorginstelling	126
Haarlemmermeer	Nieuw Vennep	PCSOH	Westerkim	Woonzorginstelling	
Haarlemmermeer	Nieuw Vennep	Cordaan	Cordaan	Verzorgingshuis	230
Haarlemmermeer	Zwanenburg Ouderkerk ad amstel	Amstelring	Eigen Haard Woonzorgcentrum	Verzorgingshuis	50
Ouder-Amstel		Amstelring	Theresia	Verzorgingshuis	118
Uithoorn	Uithoorn	Amstelring	Wiegerbruin laan	Verzorgingshuis	150
Uithoorn	Uithoorn	Amstelring	Karel van Manderhof	Verzorgingshuis	25

Bron: gemeenten in regio Amstel en Meerlanden, maart 2015

Bijlage 4. Vindplaatsen mensen met een verstandelijke beperking

**Tabel B4.1: Vindplaatsen mensen met een verstandelijke beperking
(nb: ksgw=kleinschalig groepswonen)**

Gemeente	Plaats	Organisatie	Locatienaam	Type	Aantal bewoners
Aalsmeer	Aalsmeer	OnsTweedeThuis	BZW Aalsmeer	Woonlocatie (ksgw)	20
Aalsmeer	Aalsmeer	OnsTweedeThuis	Dagcentrum Amstel-Meer	Dagbesteding	26
Aalsmeer	Aalsmeer	OnsTweedeThuis	Dagcentrum Hortensia*	Dagbesteding	46
Aalsmeer	Aalsmeer	OnsTweedeThuis	KDC De Lotusbloem	Dagbesteding	8
Aalsmeer	Aalsmeer	OnsTweedeThuis	Kinderboerderij Boerenvreugd*	Dagbesteding	13
Aalsmeer	Aalsmeer	OnsTweedeThuis	Wooncentrum Amstel-Meer*	Woonlocatie (ksgw)	83
Aalsmeer	Aalsmeer	OnsTweedeThuis	Woonvoorziening Hortensia	Woonlocatie (ksgw)	38
Aalsmeer	Aalsmeer	OnsTweedeThuis	WV Beethovenlaan	Woonlocatie (ksgw)	250
Aalsmeer	Aalsmeer	OnsTweedeThuis	WV Koningsstraat	Woonlocatie (ksgw)	50- 250
Aalsmeer	Kudelstaart	OnsTweedeThuis	WV De Spil*	Woonlocatie (ksgw)	70
Amstelveen	Amstelveen	OnsTweedeThuis	BZW Amstelveen	Woonlocatie (ksgw)	
Amstelveen	Amstelveen	OnsTweedeThuis	Dagcentrum Middelpolder	Dagbesteding	69
Amstelveen	Amstelveen	OnsTweedeThuis	Dagcentrum Mozaiek	Dagbesteding	17
Amstelveen	Amstelveen	OnsTweedeThuis	Dagcentrum Westwijk*	Dagbesteding	70
Amstelveen	Amstelveen	OnsTweedeThuis	KDC Nifterlake	Dagbesteding	15
Amstelveen	Amstelveen	OnsTweedeThuis	Leer- en werkcentrum Bedrijfsverzamelgebouw*	Dagbesteding Speciale buitenschoolse opvang	39
Amstelveen	Amstelveen	OnsTweedeThuis	SBSO De Schakel/Wending* Woon- en Dagcentrum Sluis- Zicht		30
Amstelveen	Amstelveen	OnsTweedeThuis	Wooncentrum Westwijk	Woonlocatie (ksgw)	21
Amstelveen	Amstelveen	OnsTweedeThuis	WV Groenhof	Woonlocatie (ksgw)	15
Amstelveen	Amstelveen	OnsTweedeThuis	WV Maccabialaan	Woonlocatie (ksgw)	64
Amstelveen	Amstelveen	OnsTweedeThuis	WV Mozaiek	Woonlocatie (ksgw)	40
Amstelveen	Amstelveen	OnsTweedeThuis	WV Parklaan	Woonlocatie (ksgw)	>50
Amstelveen	Amstelveen	RIBW KAM	Graaf Jan	Woonlocatie (ksgw)	
Amstelveen	Amstelveen	RIBW KAM	Landtong	Woonlocatie (ksgw)	
Diemen	Diemen	Philadelphia Zog	Sierpeerhof	Woonlocatie (ksgw)	
Haarlemmer- meer (HLMR)	Badhoevedorp	Ons Tweedethuis	Kinderboerderij De Hoeve* Leer-werkbedrijf De Goede Buur*	Dagbesteding	3
HLMR	Badhoevedorp	Ons Tweedethuis	WV de Cirkel	Dagbesteding Woonzorginstelling (grootschalig)	13
HLMR	Cruquius	Hartekampgroep	Ruim Baan (Paswerk)		11
HLMR	Cruquius	Paswerk	Paswerk	Dagbesteding	
HLMR	Cruquius	SEIN	SEIN	Dagbesteding	
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	BZW Hoofddorp* Dagbesteding voor senioren	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	Hoofddorp*	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	Dagcentrum Ringvaart	Dagbesteding	59
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	Floriande	Dagbesteding	
				Woonlocatie ksgw)	89

Gemeente	Plaats	Organisatie	Locatienaam	Type	Aantal bewoners
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	Kinderboerderij De Boerenwaluw*	Dagbesteding	13
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	Kinderdienstencentrum De Zevenster*	Dagbesteding	7
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	Speciale buitenschoolse opvang J.P. Heijeschool*	Speciale buitenschoolse opvang	23
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	Speciale buitenschoolse opvang Van Voorthuijsenschool*	Speciale buitenschoolse opvang	23
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	WC en DC Hoofdweg*	Woonlocatie (ksgw)	32
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	WC Ringvaart	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	Werkproject 2Wieler Floriande*	Dagbesteding	
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	Werkproject Eigen Stijl cadeauwinkel & atelier*	Dagbesteding	
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	WV Duinpad	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	WV Fanny Blankers Koenlaan*	Woonlocatie (ksgw)	40
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	WV Hankstraat*	Woonlocatie (ksgw)	45
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	WV IJweg	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	WV Mastbos	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	WV Meer-Heem	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	WV Nieuweweg*	Woonlocatie (ksgw)	40
HLMR	Hoofddorp	Ons Tweedethuis	WV Sweelinksingel*	Woonlocatie (ksgw)	20
HLMR	Hoofddorp	RIBW/KAM	De Baron	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Hoofddorp	RIBW/KAM	Mathilde Wibaut	Woonlocatie (ksgw)	40
HLMR	Hoofddorp	RIBW/KAM	RIBW	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Hoofddorp	Stichting De Aanloop	De aanloop	Dagbesteding	13
HLMR	Hoofddorp	Zorgcentra Meerlanden	de Meerstede	Woonzorginstelling (grootschailg)	43
HLMR	Nieuw Vennep	Hartekampgroep	Bolwerkse Poort	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Nieuw Vennep	Hartekampgroep	Bolwerkse Poort	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Nieuw Vennep	Hartekampgroep	Bolwerkse Poort	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Nieuw Vennep	HartekampGroep	Kasteel Getsewoud	Woonzorginstelling (grootschailg)	
HLMR	Nieuw Vennep	Ons Tweedethuis	Dagcentrum Spoortzicht*	Dagbesteding	25
HLMR	Nieuw Vennep	Ons Tweedethuis	Kinderboerderij Dierenvreugd*	Dagbesteding	25
HLMR	Nieuw Vennep	Ons Tweedethuis	WV Burchtpoort *	Woonlocatie (ksgw)	38
HLMR	Nieuw Vennep	Ons Tweedethuis	WV Getsewoud*	Woonlocatie (ksgw)	20
HLMR	Nieuw Vennep	Ons Tweedethuis	WV Muiderspoort*	Woonlocatie (ksgw)	25
HLMR	Nieuw Vennep	Ons Tweedethuis	WV Turfsteker	Woonlocatie (ksgw)	14
HLMR	Nieuw Vennep	Ons Tweedethuis	WV Veldzicht	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Nieuw Vennep	RIBW/KAM	Distelvlinder	Woonlocatie (ksgw)	6
HLMR	Nieuw Vennep	RIBW/KAM	Noordrand	Woonlocatie (ksgw)	8
HLMR	Vijfhuizen	Sheerenloo	Traverse	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Vijfhuizen	Sheerenloo	Zijweer	Woonlocatie (ksgw)	
HLMR	Zwanenburg	Ons Tweedethuis	Kinderboerderij De Knuffelweide	Dagbesteding	

Gemeente	Plaats	Organisatie	Locatienaam	Type	Aantal bewoners
Ouder-Amstel	Ouderkerk ad Amstel	Ons Tweede Thuis	WC Schoolweg	Woonzorginstelling (grootschailg)	38
Uithoorn	De Kwakel	OnsTweedethuis	Werkproject Poldersport*	Dagbesteding	12
Uithoorn	De Kwakel	OnsTweedethuis	WV De Kwakel*	Woonlocatie (ksgw)	
Uithoorn	Uithoorn	OnsTweedethuis	Kinderhospice De Biezenwaard*	Logeerhuis	5
Uithoorn	Uithoorn	OnsTweedethuis	Speciale buitenschoolse opvang De Dolfijn*	Speciale buitenschoolse opvang	11
Uithoorn	Uithoorn	OnsTweedethuis	WV Aan het Spoor*	Woonlocatie (ksgw)	6
Uithoorn	Uithoorn	OnsTweedethuis	WV Admiraal de Ruyterlaan	Woonlocatie (ksgw)	
Uithoorn	Uithoorn	OnsTweedethuis	Wv Leopoldlaan	Woonlocatie (ksgw)	
Uithoorn	Uithoorn	OnsTweedethuis	WV Meerwijk	Woonlocatie (ksgw)	32
Uithoorn	Uithoorn	OnsTweedethuis	WV Zijdelveld	Woonlocatie (ksgw)	23

* Dit zijn locaties die niet door de gemeenten zijn opgegeven maar welke wij zelf aangevuld hebben

Bron: gemeenten in regio Amstel en Meerlanden, maart 2015

Bijlage 5. Overzicht speciaal onderwijs en speciaal basis onderwijs

Tabel B5.1: Overzicht aangepast onderwijs in de Amstel en Meerlanden

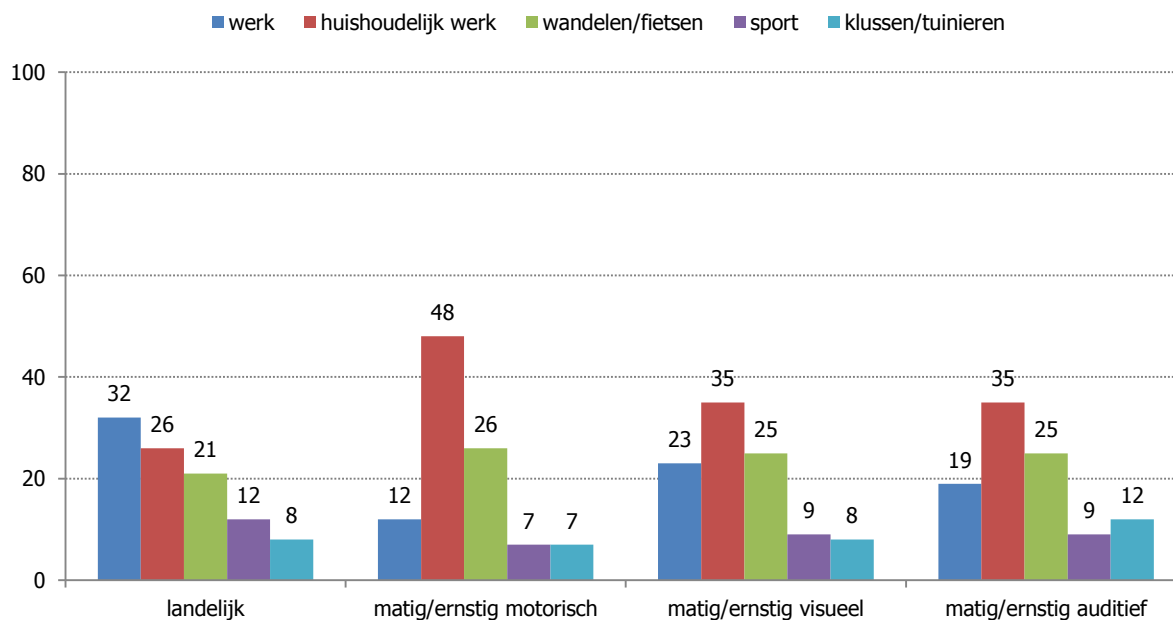
Gemeente	Plaats	Naam	Doelgroep	SO of VSO	Aantal leerlingen
Amstelveen	Amstelveen	de Schakel	SBO	SO	
Amstelveen	Amstelveen	de Wending	SBO	SO	
Haarlemmermeer	Cruquius	de Waterlelie	Cluster 3	SO en VSO	156
Haarlemmermeer	Hoofddorp	Prof van Gilseschool	Cluster 2	SO	31
Haarlemmermeer	Hoofddorp	Dr. A. van Voorthuijsenschool	Cluster 3	SO	61
Haarlemmermeer	Hoofddorp	De Pionier - locatie Buitenrif	Cluster 4	SO	16
Haarlemmermeer	Hoofddorp	Altra College, loc. Haarlemmermeer	Cluster 4	VSO	57
Haarlemmermeer	Hoofddorp	De Pionier - locatie Pion	Cluster 4	SO	16
Haarlemmermeer	Hoofddorp	Robbeneiland	SBO	SO	
Haarlemmermeer	Hoofddorp	Mirakels	SBO	SO	
Haarlemmermeer	Hoofddorp	Het Kompas	SBO	SO	112
Haarlemmermeer	Hoofddorp	J.P. Heijeschool	SBO	SO	102
Haarlemmermeer	Hoofddorp	SBO De Klimboom	SBO	SO	64
Haarlemmermeer	Nieuw-Vennep	De Fakkels	SBO	SO	70
Haarlemmermeer	Zwanenburg	De Hoek	SBO	SO	
Ouder-Amstel	Duivendrecht	Pionier*	Cluster 4	SO	92
Uithoorn	Uithoorn	de Dolfijn	SBO	SO	

* Deze locatie is niet door de gemeente opgegeven maar hebben wij zelf toegevoegd

Bron: gemeenten in regio Amstel en Meerlanden, maart 2015

Bijlage 6. Aandeel beweegactiviteiten van de totale hoeveelheid beweging voor mensen met een lichamelijke beperking

Figuur B6.1: Beweegactiviteiten als aandeel van de totale hoeveelheid beweging (activiteitsniveau), bevolking, 12-79 jaar (%)

Bron: CBS Gezondheidsenquête 2008-2011, bewerking Mulier Instituut

Bijlage 7. Sportaanbod gemeente Amstel en Meerlanden

Tabel B7.1: Sportaanbod voor mensen met een motorische beperking (nb: HLMR = Haarlemmermeer)

Gemeente	Plaats	Sportaanbieder	Accommodatie	Tak van sport	Type sport	Doelgroep*
Aalsmeer	Aalsmeer	Heliomare Aalsmeer	Heliomare Aalsmeer	Fitness	Individueel	V
Aalsmeer	Aalsmeer	Paramedisch AdviesCentrum Aalsmeer	Paramedisch AdviesCentrum Aalsmeer	Fitness	Individueel	K
Aalsmeer	Aalsmeer	Paramedisch Adviescentrum Aalsmeer	Paramedisch Adviescentrum Aalsmeer	Fitness	Team	K
Aalsmeer	Aalsmeer	Slender You Beautyworld	Slender You Beautyworld	Slenderen	Individueel	V
Aalsmeer	Aalsmeer	Z.S.C. Oceanus	Zwembad De Waterlelie	Zwemmen	Team	K
			Fysiotherapeutisch Instituut			
Aalsmeer	Kudelstaart	Fysiotherapeutisch Instituut Kudelstaart/ Aalsmeer	Kudelstaart/Aalsmeer	Fitness	Individueel	K, V
Aalsmeer	Kudelstaart	Fysiotherapeutisch Instituut Kudelstaart / Aalsmeer	Praktijk voor Kinderfysiotherapie	Fitness	Individueel	K, V
Amstelveen	Amstelveen	Amstelland Fysiotherapie	Ziekenhuis Amstelland	Fitness	Duo	V
Amstelveen	Amstelveen	Amstelland Fysiotherapie	Ziekenhuis Amstelland	Fitness	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Amsterdamsche Hockey & Brandy Club	Amsterdamse bos	Hockey	Team	K
Amstelveen	Amstelveen	Damclub Amstelveen	Ontmoetingscentrum De Meent	Dammen	Individueel	K, V
Amstelveen	Amstelveen	Fit & Soul aan de Amstel	Fit & Soul aan de Amstel	Fitness	Individueel	K, V
Amstelveen	Amstelveen	Fysiotherapiepraktijk Dekker	Fysiotherapiepraktijk Dekker	Fitness	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Fysiotherapiepraktijk Dekker	Zwembad De Meerkamp	Zwemmen	Individueel	K, V
			Fysiotherapie Amstelhof & Healthcity,			
Amstelveen	Amstelveen	Karel Muns fysiotherapie	locatie escapade 1	Zwemmen	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Medisch Centrum IBIS - AllSports	Medisch Centrum IBIS	Fitness	Team	K
Amstelveen	Amstelveen	Sociaal Steunpunt Amstelveen	Zwembad De Meerkamp	Zwemmen	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Stichting Amstelveens Sportbedrijf	Sportzaal de Meent	Sport en Bewegen	Individueel	K, V
Amstelveen	Amstelveen	Stichting Rolstoeldansen Amstelveen	De Olmenhof	Dans	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Vita Amstelveen	Diverse locaties	Dans	Individueel	V
Diemen	Diemen	Kinderzwemlessen	Zwembad AGO	Zwemmen	Individueel	K
Diemen	Diemen	Sportcentrum F.B. Duran	Sportcentrum Wethouder F.B. Duran	Zwemmen	Individueel	K
HLMR	Aalsmeerderbrug	Schietvereniging De Meerschutters	Fort Rijsenhout	Schietsport	Duo	K, V
HLMR	Badhoevedorp	Stichting Rolstoeltennis Badhoevedorp	Sportcentrum De Wildenhorst	Tennis	Team	K
HLMR	Badhoevedorp	Stichting Rolstoeltennis Badhoevedorp	Sportcentrum De Wildenhorst	Tennis	Individueel	K
HLMR	Cruquius	Kanovereniging Waterwolf	Groene weelde	Kanoen	Duo	K, V
HLMR	Cruquius	Manege De Cruquishoeve	Manege De Cruquishoeve	Paardrijden	Team	K
HLMR	Cruquius	SEIN	Cruquishoeve grote gymzaal	Badminton	Individueel	K
HLMR	Cruquius	SEIN	Cruquishoeve kleine gymzaal	Dans	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	SEIN	Cruquishoeve kleine gymzaal	Fitness	Individueel	K, V

Gemeente	Plaats	Sportaanbieder	Accommodatie	Tak van sport	Type sport	Doel groep*
HLMR	Cruquius	SEIN	De Cruquishoeve	Paardrijden	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	Tennisvereniging Smash	T-line hal	Tennis	Team	K
HLMR	Hoofddorp	B.V. Hoofddorp sportplaza "Het Spectrum"	sportplaza "Het Spectrum"	Basketbal	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	Basketbal Vereniging Hoofddorp	Het Spectrum	Basketbal	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	Bridge Club Hoofddorp	Sportcafe "De Wissel", Fanny Blankers Koen Hal	Bridge	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	ClubExtra	Gymzaal Prins Hendriklaan	Gymnastiek	Duo	V
HLMR	Hoofddorp	CURA Fysiotherapie / Physio Consultancy & Training	CURA Medisch Centrum	Fitness	Individueel	V
HLMR	Hoofddorp	FysioFit Hoofddorp	FysioFit Hoofddorp	Fitness	Individueel	V
HLMR	Hoofddorp	Fysiotherapie Manenburgdreef	Fysiotherapie Manenburgdreef	Fitness	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	Gezondheidscentrum Floriande (afdeling kinderfysiotherapie)	Gezondheidscentrum Floriande	Fitness	Individueel	V
HLMR	Hoofddorp	S.V. Overbos	Sportpark Overbos	Voetbal	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	Sportcafe "De Wissel"	F. Blankers Koenhal	Kaarten	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	Stichting De Meer Zwemmers	Sportcentrum Koning Willem Alexander	Zwemmen	Individueel	V
HLMR	Hoofddorp	Stichting rolstoeldansen Walking Wheels	Gebouw De Aanloop	Dans	Individueel	V
HLMR	Hoofddorp	Stichting rolstoeldansen Walking Wheels	Gebouw de Aanloop	Dansen	Team	V
HLMR	Hoofddorp	SV Pax	Gymzaal Bornholm 2	Gymnastiek	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	The ski is the limit	verschillend, onder andere skicentrum Hoofddorp	Skien	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	DCNV (Duik Centrum Nieuw-Vennep)	De Estafette	Duiken	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	Fysio Cura Plaza	De Estafette	Fitness	Individueel	K
HLMR	Nieuw Vennep	Fysioplaza	De Estafette	Zwemmen	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	Fysiotherapie Getsewoud	Fysiotherapie Getsewoud	Fitness	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	Slender You Nieuw Vennep	Slender You Nieuw Vennep	Slenderen	Individueel	V
HLMR	Nieuw Vennep	SV Dios	SV Dios	Voetbal	Team	V
HLMR	Vijfhuizen	Fysiotherapie Berendes	Fysiotherapie Berendes	Fitness	Team	K, V
HLMR	Hoofddorp	Puur in Balans	Divers	Yoga	Individueel	K, V
Ouder-Amstel	Ouderkerk ad A	Watersportvereniging Ouderkerkerplas	recreatiegebied Ouderkerkerplas	Zeilen	Individueel	K, V
Uithoorn	De Kwakel	Boule Union Thamen	Speelterrein	Jeu de Boules	Individueel	K
Uithoorn	De Kwakel	Karel Muns fysiotherapie	Amstelhof Health Club	Fitness	Team	K
Uithoorn	De Kwakel	KDO Veldvoetbal	KDO sportpark	Voetbal	Individueel	V
Uithoorn	Uithoorn	Het Rode Kruis	woonzorgcentrum Het Hoge Heem	Wandelen	Individueel	K, V
Uithoorn	Uithoorn	Motion fysiotherapie en preventie	MOTION fysiotherapie	Fitness	Individueel	K, V
Uithoorn	Uithoorn	ClubExtra	Brede School Legmeer	Gymnastiek	Individueel	V

* V = Volwassenen, K= kinderen, V,K = volwassenen en kinderen / Bron: gemeenten in regio Amstel en Meerlanden, maart 2015

Tabel B7.2: Sportaanbod voor mensen met een visuele beperking (nb: HLMR = Haarlemmermeer)

Gemeente	Plaats	Sportaanbieder	Accommodatie	Tak van sport	Type sport	Doelgroep*
Aalsmeer	Aalsmeer	Heliomare Aalsmeer	Heliomare Aalsmeer	Fitness	Individueel	V
Aalsmeer	Aalsmeer	Paramedisch AdviesCentrum Aalsmeer	Paramedisch AdviesCentrum Aalsmeer	Fitness	Individueel	K
Amstelveen	Amstelveen	Stichting Rolstoeldansen Amstelveen	De Olmenhof	Dans	Duo	V
Amstelveen	Amstelveen	SV Cormeta	Zwembad De Meerkamp	Zwemmen	Individueel	K, V
Amstelveen	Amstelveen	Vita Amstelveen	Diverse locaties	Dans	Individueel	V
			Één- of meerdaagse wandelevenementen. Start vanaf diverse locaties.			
Amstelveen	Amstelveen	SV Cormeta		Wandelen	Individueel	V
Amstelveen	Amsterdam	SV Cormeta	Begin bij Amstelstation in Amsterdam	Fietsen	Duo	V
Diemen	Diemen	Sportcentrum F.B. Duran	Sportcentrum Wethouder F.B. Duran	Zwemmen	Individueel	K
HLMR	Badhoevedorp	Meerwaarde		Wandelen	Individueel	V
HLMR	Cruquius	Manege De Cruquishoeve	Manege De Cruquishoeve	Paardrijden	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	Tennisvereniging Smash	T-line hal	Tennis	Duo	K, V
HLMR	Hoofddorp	ClubExtra	Gymzaal Prins Hendriklaan	Gymnastiek	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	FysioFit Hoofddorp	FysioFit Hoofddorp	Fitness	Individueel	K, V
HLMR		Gezondheidscentrum Floriande (afdeling kinderfysiotherapie)				
	Hoofddorp		Gezondheidscentrum Floriande	Fitness	Team	K
HLMR	Hoofddorp	S.V. Overbos	Sportpark Overbos	Voetbal	Team	K
HLMR	Hoofddorp	S.V. Pax	Gymzaal Bornholm	Gymnastiek	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	Stichting De Aanloop, 'De Spetters'	Sportcentrum Koning Willem Alexander	Zwemmen	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	Stichting De Meer Zwemmers	Sportcentrum Koning Willem Alexander	Zwemmen	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	Stichting rolstoeldansen Walking Wheels	Gebouw De Aanloop	Dans	Duo	K, V
HLMR			Verschillend, onder andere skicentrum Hoofddorp			
	Hoofddorp	The ski is the limit		Skien	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	DCNV (Duik Centrum Nieuw-Vennep)	De Estafette	Duiken	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	Puur in Balans	Divers	Yoga	Individueel	K, V
Ouder-Amstel	Duivendrecht	ASSV Showdown	Gebouw ASSV	Showdown	Individueel	V
Uithoorn	De Kwakel	KDO Veldvoetbal	KDO sportpark	Voetbal	Team	K
Uithoorn	Uithoorn	Zwembad De Otter	Zwembad De Otter	Zwemmen	Individueel	V
Uithoorn	Uithoorn	ClubExtra	Brede School Legmeer	Gymnastiek	Individueel	K

* V = Volwassenen, K= kinderen, V,K = volwassenen en kinderen

Bron: gemeenten in regio Amstel en Meerlanden, maart 2015

Tabel B7.3: Sportaanbod voor mensen met een auditieve beperking (nb: HLMR = Haarlemmermeer)

Gemeente	Plaats	Sportaanbieder	Accommodatie	Tak van sport	Type sport	Doelgroep*
Aalsmeer	Aalsmeer	Heliomare Aalsmeer	Heliomare Aalsmeer	Fitness	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Medisch Centrum IBIS - AllSports	Medisch Centrum IBIS	Fitness	Individueel	K, V
Amstelveen	Amstelveen	Stichting Rolstoeldansen Amstelveen	De Olmenhof	Dans	Duo	V
Amstelveen	Amstelveen	Vita Amstelveen	Diverse locaties	Dans	Individueel	V
Diemen	Diemen	Sportcentrum F.B. Duran	Sportcentrum Wethouder F.B. Duran	Zwemmen	Individueel	K
HLMR	Aalsmeerderbrug	Schietvereniging De Meerschutters	Fort Rijsenhout	Schietsport	Individueel	K, V
HLMR	Badhoevedorp	Meerwaarde	start bij de Meerwende verzamelen tussen 13.00/13.15 bij voldoende auto's	Wandelen	Individueel	V
HLMR	Cruquius	Kanovereniging Waterwolf	Groene weelde	Kanoën	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	Manege De Cruquishoeve	Manege de Cruquishoeve	Paardrijden	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	Tennisvereniging Smash	T-line hal	Tennis	Duo	K, V
HLMR	Hoofddorp	Club Extra	Gymzaal Prins Hendriklaan	Gymnastiek	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	FysioFit Hoofddorp	FysioFit Hoofddorp	Fitness	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	Gezondheidscentrum Floriande (afdeling kinderfysiotherapie)	Gezondheidscentrum Floriande	Fitness	Team	K
HLMR	Hoofddorp	S.V. Overbos	Sportpark Overbos	Voetbal	Team	K
HLMR	Hoofddorp	S.V. Pax	Gymzaal Bornholm	Gymnastiek	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	Stichting De Meer Zwemmers	Sportcentrum Koning Willem Alexander	Zwemmen	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	Stichting rolstoeldansen Walking Wheels	Gebouw De Aanloop	Dans	Duo	K, V
HLMR	Hoofddorp	The ski is the limit	Verschillend, onder andere skicentrum Hoofddorp	Skien	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	Puur in Balans	Divers, Toolenburg de Lichtkring en locatie op de Fanny Blankerskoenlaan 108	Yoga	Individueel	K, V
Ouder Amstel	Amstel	Watersportvereniging Ouderkerkerplas	Recreatiegebied Ouderkerkerplas	Zeilen	Individueel	K, V
Uithoorn	De Kwakel	KDO Veldvoetbal	KDO sportpark	Voetbal	Team	K
Uithoorn	Uithoorn	Zwembad De Otter	Zwembad De Otter	Zwemmen	Individueel	V
Uithoorn	Uithoorn	Club Extra	Brede School Legmeer	Gymnastiek	Individueel	K

* V = Volwassenen, K= kinderen, V,K = volwassenen en kinderen

Bron: gemeenten in regio Amstel en Meerlanden, maart 2015

Tabel B7.6: Sportaanbod voor mensen met een chronische aandoening (nb: HLMR = Haarlemmermeer)

Gemeente	Plaats	Sportaanbieder	Accommodatie	Tak van sport	Type sport	Doel groep*
Aalsmeer	Aalsmeer	Heliomare Aalsmeer	Heliomare Aalsmeer	Fitness	Individueel	V
Aalsmeer	Aalsmeer	Paramedisch AdviesCentrum Aalsmeer	Paramedisch AdviesCentrum Aalsmeer	Fitness	Individueel	K
Aalsmeer	Aalsmeer	Paramedisch Adviescentrum Aalsmeer	Paramedisch Adviescentrum Aalsmeer	Fitness	Team	K
Aalsmeer	Aalsmeer	Slender You Beautyworld	Slender You Beautyworld	Slenderen	Individueel	K, V
Aalsmeer	Aalsmeer	Z.S.C. Oceanus	Zwembad De Waterlelie	Zwemmen	Individueel	K, V
Aalsmeer	Kudelstaart	Fysiotherapeutisch Instituut Kudelstaart / Aalsmeer	Fysiotherapeutisch Instituut Kudelstaart/Aalsmeer	Fitness	Individueel	V
Aalsmeer	Kudelstaart	Fysiotherapeutisch Instituut Kudelstaart / Aalsmeer	Praktijk voor Kinderfysiotherapie	Fitness	Team	K
Amstelveen	Amstelveen	Amstelland Fysiotherapie	Ziekenhuis Amstelland	Fitness	Team	K
Amstelveen	Amstelveen	Amstelland Fysiotherapie	Ziekenhuis Amstelland	Fitness	Individueel	K, V
Amstelveen	Amstelveen	Amstelveen Heemraad	Sportpark Sportlaan-Oost	Voetbal	Team	K
Amstelveen	Amstelveen	Amsterdamsche Hockey & Brandy Club	Amsterdamse bos	Hockey	Team	K
Amstelveen	Amstelveen	Bulderbaan	Broersepark	Jeu de Boules	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Damclub Amstelveen	Ontmoetingscentrum De Meent	Dammen	Individueel	K, V
Amstelveen	Amstelveen	Fit & Soul aan de Amstel	Fit & Soul aan de Amstel	Fitness	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Fysiotherapiepraktijk Dekker	Fysiotherapiepraktijk Dekker	Fitness	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Fysiotherapiepraktijk Dekker	Zwembad De Meerkamp	Zwemmen	Individueel	K, V
Amstelveen	Amstelveen	Fysiotherapiepraktijk Dekker	Ingang Amsterdamse Bos/ Kalfjeslaan	Wandelen	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Karel Muns fysiotherapie	Oude karselaan	Zwemmen	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Medisch Centrum IBIS - AllSports	Fysiotherapie Amstelhof & Healthcity, locatie escapade 1	Fitness	Individueel	K, V
Amstelveen	Amstelveen	Sociaal Steunpunt Amstelveen	Medisch Centrum IBIS	Zwemmen	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Stichting Amstelveens Sportbedrijf	Zwembad De Meerkamp	Sport en Bewegen	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Stichting Rolstoeldansen Amstelveen	Sportzaal De Meent	Dans	Duo	V
Amstelveen	Amstelveen	SV De Watervrienden Amstelveen	De Olmenhof	Zwemmen	Individueel	K, V
Amstelveen	Amstelveen	Taiji Quan & Qigongschool van Geel	Zwembad De Meerkamp	Taijquan	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Vereniging CARA-FIT	Zon Rondon	Gymnastiek	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Vereniging CARA-FIT	Gymzaal Westend	Zwemmen	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Vita Amstelveen	Zwembad De Meerkamp	Dans	Individueel	V

Gemeente	Plaats	Sportaanbieder	Accommodatie	Tak van sport	Type sport	Doel groep*
Diemen	Diemen	Cordaan	De Diem en Berkenstede	Fitness	Individueel	V
Diemen	Diemen	Fysiotherapie Galilei	Zwembad AGO	Zwemmen	Individueel	V
Diemen	Diemen	Gezondheidscentrum Diemen Noord	Gezondheidscentrum Diemen Noord	Fitness	Individueel	K, V
Diemen	Diemen	Gezondheidscentrum Diemen Zuid	Gezondheidscentrum Diemen Zuid	Fitness	Individueel	K, V
Diemen	Diemen	Judo Fritz	Bovenzaal van gymnastiekgebouw	Judo	Individueel	K, V
Diemen	Diemen	Kinderzwemlessen	Zwembad AGO	Zwemmen	Individueel	K
Diemen	Diemen	Meer Bewegen Met Fibromyalgie (MBMF)	Zwembad AGO	Zwemmen	Individueel	V
Diemen	Diemen	Multiple Sclerose Vereniging Nederland	Zwembad AGO	Zwemmen	Individueel	V
Diemen	Diemen	Sportcentrum F.B. Duran	Sportcentrum Wethouder F.B. Duran	Zwemmen	Individueel	K
HLMR	Aalsmeerder-brug	Schietvereniging De Meerschutters	Fort Rijsenhout	Schietsport	Individueel	K, V
HLMR	Badhoevedorp	Back in Shape	Centrum voor Beweging & Gezondheid	Fitness	Individueel	V
HLMR	Badhoevedorp	Meerwaarde	Start bij de Meerwende verzamelen tussen 13.00/13.15 bij voldoende auto's	Wandelen	Individueel	V
HLMR	Badhoevedorp	Stichting Rolstoeltennis Badhoevedorp	Sportcentrum De Wildenhorst	Tennis	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	Cruquiushoeve	Cruquiushoeve	Zwemmen	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	Kanovereniging Waterwolf	Groene weelde	Kanoen	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	Manege De Cruquiushoeve	Manege De Cruquiushoeve	Paardrijden	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	Praktijk voor fysiotherapie De Nieuwe Brink	Zwembad en sportzaal De Cruquiushoeve	Zwemmen	Individueel	V
HLMR	Cruquius	Tennisvereniging Smash	T-line hal	Tennis	Duo	K, V
HLMR	Hoofddorp	Bridge Club Hoofddorp	Sportcafe "De Wissel", Fanny Blankers Koen Hal	Bridge	Duo	V
HLMR	Hoofddorp	ClubExtra	Gymzaal Prins Hendriklaan	Gymnastiek	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	CURA Fysiotherapie / Physio Consultancy & Training	CURA Medisch Centrum	Fitness	Individueel	V
HLMR	Hoofddorp	Fysio Care	Fysio Care Sportpark Toolenburg	Fitness	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	FysioFit Hoofddorp	FysioFit Hoofddorp	Fitness	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	Fysiotherapie Manenburgdreef	Fysiotherapie Manenburgdreef	Fitness	Individueel	V
HLMR	Hoofddorp	Gezondheidscentrum Floriande (afdeling kinderysiotherapie)	Gezondheidscentrum Floriande	Fitness	Team	K
HLMR	Hoofddorp	Paramedisch Centrum Skagerrak	Jeroen Maas Sports Company	Fitness	Individueel	K, V

Gemeente	Plaats	Sportaanbieder	Accommodatie	Tak van sport	Type sport	Doel groep*
HLMR	Hoofddorp	S.V. Overbos	Sportpark Overbos	Voetbal	Team	K
HLMR	Hoofddorp	S.V. Pax	Gymzaal Bornholm	Gymnastiek	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	Sportcafe "De Wissel"	F. Blankers Koenhal	Kaarten	Individueel	V
HLMR	Hoofddorp	Stichting De Meer Zwemmers	Sportcentrum Koning Willem Alexander	Zwemmen	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	Stichting rolstoeldansen Walking Wheels	Gebouw De Aanloop	Dans	Duo	K, V
HLMR	Hoofddorp	The ski is the limit	Verscheidend, onder andere skicentrum Hoofddorp	Skien	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	Adamas Inloophuis	Adamas Inloophuis	Tai Chi	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	Adamas Inloophuis	Adamas Inloophuis	Yoga	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	Adamas Inloophuis	Zwembad De Estafette	Zwemmen	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	De Spaanse Ruiter	Boulodrome	Jeu de Boules	Individueel	V
HLMR	Nieuw Vennep	Fysio cura plaza	De Estafette	Fitness	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	Fysioplaza	De Estafette	Zwemmen	Individueel	V
HLMR	Nieuw Vennep	Fysiotherapie Getsewoud	Fysiotherapie Getsewoud	Fitness	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	Nordic Walkers Nieuw-Vennep	ANBO gebouw is start- en eindpunt	Wandelen	Individueel	V
HLMR	Nieuw Vennep	Slender You Nieuw Vennep	Slender You Nieuw Vennep	Slenderen	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	SV Dios	SV Dios	Voetbal	Team	K
HLMR	Vijfhuizen	Fysiotherapie Berendes	Fysiotherapie Berendes	Fitness	Individueel	V
HLMR	Hoofddorp	Geen, zelfstandig groepje zonder trainer	SKWA	Zwemmen	Individueel	V
HLMR	Hoofddorp	Puur in Balans	Divers	Yoga	Individueel	K, V
Ouder Amstel	Duivendrecht	CTO'70	Sportpark De Hoop	Voetbal	Team	V
Ouder Amstel	Ouderkerk ad A	Coherente	Hoofdkantoor Coherente	Sport en Bewegen	Individueel	V
Ouder Amstel	Ouderkerk ad A	Watersportvereniging Ouderkerkerplas	Recreatiegebied Ouderkerkerplas	Zeilen	Individueel	K, V
Uithoorn	De Kwakel	Boule Union Thamen	Speelterrein	Jeu de Boules	Individueel	V
Uithoorn	De Kwakel	Karel Muns fysiotherapie	Amstelhof Health Club	Fitness	Individueel	K, V
Uithoorn	De Kwakel	Karel Muns fysiotherapie	Zwembad Amstelhof	Zwemmen	Individueel	K, V
Uithoorn	De Kwakel	KDO Veldvoetbal	KDO sportpark	Voetbal	Team	K
Uithoorn	Uithoorn	Motion fysiotherapie en preventie	MOTION fysiotherapie	Fitness	Individueel	K, V
Uithoorn	Uithoorn	Neo Vita	Neo Vita	Fitness	Individueel	V
Uithoorn	Uithoorn	Plux	Plexus Uithoorn	Fitness	Individueel	K, V
Uithoorn	Uithoorn	Zwembad De Otter	Zwembad De Otter	Zwemmen	Individueel	V
Uithoorn	Uithoorn	ClubExtra	Brede School Legmeer	Gymnastiek	Individueel	K

* V = Volwassenen, K= kinderen, V,K = volwassenen en kinderen

Bron: gemeenten in regio Amstel en Meerlanden, maart 2015

Tabel B7.5: Sportaanbod voor mensen met een verstandelijke beperking (nb: HLMR = Haarlemmermeer)

Gemeente	Plaats	Sportaanbieder	Accommodatie	Tak van sport	Type sport	Doel groep*
Aalsmeer	Aalsmeer	Heliomare Aalsmeer	Heliomare Aalsmeer	Fitness	Individueel	V
Aalsmeer	Kudelstaart	Fysiotherapeutisch Instituut Kudelstaart / Aalsmeer	Fysiotherapeutisch Instituut Kudelstaart/Aalsmeer	Fitness	Individueel	V
Amstelveen	Aalsmeer	Stichting de Vrijbouter	Start bij tuincentrum Het Oosten	Fietsen	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Aikidojo	Gymzaal K. Eijkmanschool	Aikido	Individueel	K, V
Amstelveen	Amstelveen	Amstelland Fysiotherapie	Ziekenhuis Amstelland	Fitness	Team	K
Amstelveen	Amstelveen	Amstelveen Heemraad	Sportpark Sportlaan-Oost	Voetbal	Team	K
Amstelveen	Amstelveen	De Regenboog	Gebouw de Schakel	Dans	Team	V
Amstelveen	Amstelveen	HV Myra	Hockeyvereniging Myra	Hockey	Team	K
Amstelveen	Amstelveen	Roda '23	Voetbalvelden Roda '23	Voetbal	Team	V
Amstelveen	Amstelveen	Stichting De Dolfijn	Zwembad De Meerkamp	Zwemmen	Individueel	K
Amstelveen	Amstelveen	Stichting de schakel	Clubgebouw	Yoga	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Stichting de Vrijbouter	Sport- en Partycentrum De Kegel	Bowlen	Team	V
Amstelveen	Amstelveen	Stichting De Wissel	Zwembad De Meerkamp	Zwemmen	Individueel	K, V
Amstelveen	Amstelveen	Stichting Rolstoeldansen Amstelveen	De Olmenhof	Dans	Duo	V
Amstelveen	Amstelveen	Stichting Speciaal Paardrijden Amstelland	Manege Nieuw Amstelland	Paardrijden	Individueel	K
Amstelveen	Amstelveen	Vereniging De Schakel	De Schakel	Dans	Duo	V
Amstelveen	Amstelveen	Vereniging De Schakel	De Schakel	Fietsen	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Vereniging De Schakel	De Schakel	Sport en Bewegen	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Vereniging De Schakel	De Schakel	Wandelen	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Vereniging De Schakel	Zwembad De Meerkamp	Zwemmen	Individueel	V
Amstelveen	Amstelveen	Vita Amstelveen	Diverse locaties	Dans	Individueel	V
Amstelveen	Zandvoort	Stichting de Vrijbouter	Amsterdamse Waterleiding Duinen	Wandelen	Individueel	V
Diemen	Diemen	ATV Diemen	ATV Diemen	Tennis	Duo	K, V
Diemen	Diemen	Cordaan	De Diem en Berkenstede	Fitness	Individueel	V
Diemen	Diemen	Judo Fritz	Bovenzaal van gymnastiekgebouw	Judo	Individueel	K, V
Diemen	Diemen	Kinderzwemlessen	Zwembad AGO	Zwemmen	Individueel	K
Diemen	Diemen	Sportcentrum F.B. Duran	Sportcentrum Wethouder F.B. Duran	Zwemmen	Individueel	K
Diemen	Diemen	Stichting Prisma	Zwembad AGO	Duiken	Individueel	K, V
Diemen	Diemen	Stichting Prisma	Zwembad AGO	Zwemmen	Individueel	V
HLMR	Badhoevedorp	Meerwaarde	start bij de Meerwende	Wandelen	Individueel	V

Gemeente	Plaats	Sportaanbieder	Accommodatie	Tak van sport	Type sport	Doel groep*
HLMR	Cruquius	Kanovereniging Waterwolf	Groene weelde	Kanoen	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	Manege De Cruquishoeve	Manege De Cruquishoeve	Paardrijden	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	SEIN	Cruquishoeve grote gymzaal	Badminton	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	SEIN	Cruquishoeve kleine gymzaal	Dans	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	SEIN	Cruquishoeve kleine gymzaal	Fitness	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	SEIN	Manege De Cruquishoeve	Paardrijden	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	SEIN	Cruquishoeve grote gymzaal	Basketbal	Team	K, V
HLMR	Cruquius	SEIN	Cruquishoeve grote gymzaal	Voetbal	Team	K, V
HLMR	Cruquius	SEIN	Zwembad en sportzaal De Cruquishoeve	Zwemmen	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	Stichting Paardrijden Gehandicapten Amstelland en Meerlanden	Manege De Cruquishoeve	Paardrijden	Individueel	K, V
HLMR	Cruquius	Tennisvereniging Smash	T-line hal	Tennis	Duo	K, V
HLMR	Cruquius	T-line	T-line	Fitness	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	Atletiek Vereniging Haarlemmermeer	Baan AVH	Atletiek	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	Basketbal Vereniging Hoofddorp	De schulp	Basketbal	Team	K, V
HLMR	Hoofddorp	ClubExtra	Gymzaal Prins Hendriklaan	Gymnastiek	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	Gezondheidscentrum Floriande (afdeling kinderfysiotherapie)	Gezondheidscentrum Floriande	Fitness	Team	K
HLMR	Hoofddorp	Meer Dance & Events	Studio 5	Dans	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	Meersquash	MeerSquash & Activity	Squash	Duo	K
HLMR	Hoofddorp	Meersquash en activity	MeerSquash & Activity	Fitness	Individueel	V
HLMR	Hoofddorp	MHC "De Reigers"	Sportpark Arnoldus	Hockey	Team	K
HLMR	Hoofddorp	MHC de Reigers	Arnolduspark	Hockey	Team	K
HLMR	Hoofddorp	S.V. Overbos	Sportpark Overbos	Voetbal	Team	K
HLMR	Hoofddorp	S.V. Pax	Gymzaal Bornholm	Gymnastiek	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	Stichting De Aanloop, 'De Spetters'	Sportcentrum Koning Willem Alexander	Zwemmen	Individueel	K, V
HLMR	Hoofddorp	Stichting De Meer Zwemmers	Sportcentrum Koning Willem Alexander	Zwemmen	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	Stichting De Wissel	Claus Event Center	Bowlen	Team	K, V
HLMR	Hoofddorp	Stichting rolstoeldansen Walking Wheels	Gebouw De Aanloop	Dans	Duo	K, V
HLMR	Hoofddorp	SV Pax	Gymzaal Bornholm 2	Gymnastiek	Individueel	K
HLMR	Hoofddorp	The ski is the limit	Verschillend, onder andere skicentrum Hoofddorp	Skien	Individueel	K, V

Gemeente	Plaats	Sportaanbieder	Accommodatie	Tak van sport	Type sport	Doel groep*
HLMR	Nieuw Vennep	Fysiotherapie Getsewoud	Fysiotherapie Getsewoud	Fitness	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	Judo Yushi/ Kinderdagverblijf de Boshoeve	Kinderdagverblijf de Boshoeve	Judo	Individueel	K
HLMR	Nieuw Vennep	Stichting De Aanloop	Stal 't Kabel	Paardrijden	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	Stichting De Aanloop, 'Sportief Bewegen'	Gymzaal van basisschool Op Dreef	Sport en Bewegen	Individueel	K, V
HLMR	Nieuw Vennep	SV Dios	SV Dios	Voetbal	Team	K
HLMR	Nieuw Vennep	TV Nieuw Vennep	TV Nieuw Vennep	Tennis	Duo	K
HLMR	Hoofddorp	Puur in Balans	Divers	Yoga	Individueel	K, V
Ouder Amstel	Duivendrecht	CTO'70	Sportpark De Hoop	Voetbal	Team	V
Ouder Amstel	Duivendrecht	Stichting Prisma	Bowlingcentrum Borchland	Bowlen	Team	V
Uithoorn	De Kwakel	Boule Union Thamen	Speelterrein	Jeu de Boules	Individueel	V
Uithoorn	De Kwakel	Judo Ryu Kensui	Amstelhof Health Club	Judo	Individueel	K, V
Uithoorn	De Kwakel	KDO Veldvoetbal	KDO sportpark	Voetbal	Team	K
Uithoorn	Uithoorn	Amstelhof ism Ons Tweede Thuis	Amstelhof Sport & Health Club	Dans	Individueel	K, V
Uithoorn	Uithoorn	Uithoornse Reddingsbrigade	Zwembad De Otter	Zwemmen	Individueel	K, V
Uithoorn	Uithoorn	Zwembad De Otter	Zwembad De Otter	Zwemmen	Individueel	K, V
Uithoorn	Uithoorn	ClubExtra	Brede School Legmeer	Gymnastiek	Individueel	K

* V = Volwassenen, K= kinderen, V,K = volwassenen en kinderen

Bron: gemeenten in regio Amstel en Meerlanden, maart 2015